

1. POJEM A FUNKCE ZÁVAZKOVÉHO PRÁVA

- POJEM
 - = soubor pr. norem o závazcích (→ upravuje právní poměry mezi věřiteli a dlužníky)
 - součást občanského, resp. soukromého práva, právo relativní → inter partes
 - závazek = obligace → obligacio est iuris vinculum = obligace je právní pouto →
závazek = právní poměr, z něhož má osoba oprávněná (věřitel) vůči osobě povinné (dlužníku) právo na jeho určité chování/plnění (pohledávku) a dlužník má povinnost toto právo (dluh) uspokojit, tento obsah je za pr. stanovených podmínek vynutitelný a chráněný
 - pohledávka = právo věřitele na určité plnění dlužníka x dluh = povinnost dlužníka plnit
 - nárok = je li právo dospělé (pohledávka je splatná)
 - zásady: pacta sunt servanda, uzavřená smlouva = lex contractus (zákon), autonomie vůle (uzavírání smluv, vlastnické a testovací právo), jen VÝJIMEČNĚ je stanovena povinnost smlouvu uzavřít (pojištění), analogia legis (v případě mezer ve smlouvě)
 - charakt. rysy: relativnost, horizontalita, dispozitivnost (obsah i vznik dán vůlí subjektů) X kogentní → předcházení nežádoucích ujednání, odpovědnost (důsl. za porušení)
- FUNKCE
 - zabezp. uspokojování lidských potřeb ve vzáj. součinnosti (závaznost, vynutitelnost)
 - převádění hodnot, uspokojení potřeb, kt. si osoba nemůže sama obstarat jiným způs.

2. ZÁVAZKOVÉ PRÁVO SMLUVNÍ

- závazkové právo (dělení dle právního důvodu vzniku)
 - smluvní (ex contractu) + kvazikontraktní (chybí konsenzus → veřejný příslib)
 - deliktní (ex delicto) + kvazideliktní (chybí zavinění → obj. odp.)
- smlouva = 2str. PJ, kt. str. projevují vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy
 - nejčastější typ závazku; X společenská úsluha = není PJ, nezakládá žádný právní poměr!
 - uzavřena, jakmile si str. ujednaly její obsah
- smluvní závazkové pr. - VŽDY dvoustranné PJ založené na konsensu
- ústřední zásady:
 - úvodní ust. obec. části → § 2 - § 8, hl. zdroj: vůle - (om: dobré mr., veř. poř. a postavení osob) + ochrana slabší smluvní strany
 - zásada smluvní svobody stran jakožto projev autonomie jejich vůle (zručena Listinou)
 - může být om. Z → stanovení pov. sml. uzavřít (kontraktační pov., smluvní přímus)
 - **výjimka** ze svob. výběru spolukontrahenta → regulovaný prodej (zbraně)
 - kontraktační svoboda, stanovení obsahu PJ
 - X regulace kogentními normami → spotřebitelské sml., adhézní smlouvy
 - ! sml. nesmí obsahovat ustanovení o nezrušitelnosti (nebo něco podobného)
 - zás. bezformálnosti → možno uzavřít sml. v jakékoliv formě → výslovně (ústně x písemně)/jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost (konkludentně)/ **výjimečně** vyžadována určitá forma! (převod/změna/zrušení věc. pr. k nemovitým věcem)
 - pacta sunt servanda → změna sml. jen se souhl. všech str./z jiných zák. dův.
 - bona fides → platí presumpce DV = její nedostatek musí být prokázán
 - předpoklad, že subj. práva při svém jednání vychází z objektivně odůvodnitelného přesvědčení, že jedná po právu, a že právo, kt. vykonává, mu patří

- nikdo nemůže mít prospěch ze svého protipr. chování
- dobré mravy - X neplatnost PJ (§ 580) - X! nabývání od nevlastníka (§ 1760 → nepl. rel.)
- třídění smluv
 - a) sml. závazkové - většina smluv
 - 1. sml. zakládající závazky (pojmenované, nepojmenované, smíšené)
 - 2. sml. zajišťující závazkové pr. poměry (zajištění dluhu - ručení)
 - 3. sml. působící změnu závazkových pr. poměrů (převzetí dluhu)
 - 4. sml. mající za následek zánik závazkových pr. poměrů (novace, započtení)
 - b) sml. ve prospěch třetího = contractus in favorem tertii
 - c) sml. o sml. budoucí
- pr. následky porušení sml.: prodlení, sml. pokuta, odpovědnost za vady, odp. za šk. a BO, odstoupení od sml., !! NOVÉ: culpa in contrahendo = předsmělní odpovědnost (§ 1728-1730)

3. ZÁVAZKOVÉ PRÁVO DELIKTNÍ

- závazky: 1) z PJ; 3) z deliktů; 3) z jiných pr. důvodů
- škoda = jakákoliv ztráta na maj.; skutečná škoda (damnum emergens; majetek se snížil) + ušlý zisk (lucrum cessans; výše, o kt. se maj. nezvýšil i když měl)
- nemajetková újma (= újma, kt. pro pošk. neznamená přímou ztrátu na maj.) → zadostiučinění
- druhy a vznik závazků z deliktů → DUALITA v rámci právní. odp. za škodu
 - a) smluvní (kontraktní) odpovědnost → vznik porušením smluvního závazku
 - b) mimosmluvní (deliktní) odpovědnost → vznik jiným protiPJ než porušením smluvního závazku/ škodní událostí, se kt. zákon spojuje odpovědnost
- deliktní odpovědnost
 - delikt = následný (sekundární) nepříznivý pr. následek, kt. vznikl porušením původní pr. pov./protiPJ a kt. je předvídan v sankční složce příslušné normy občanského práva
 - objektivní odpovědnost; nelze předem vyloučit/omezit právo slabší strany na náhradu šk.
 - povinnost (= odpovědnostní (sankční) povinnost)
 - k náhradě újmy na jmění (vždy)
 - k náhradě nemajetkové újmy (je-li ujednáno/stanoví to zákon)
 - může spočívat ve:
 - 1. vzniku nové pr. povinnosti (kt. povinný před porušením prim. neměl)
 - 2. přistoupení další nově vzniklé povinnosti k té původní (úrok u dluhu)
 - 3. přeměně původní pr. pov. na jinou, kt. povinný před porušením neměl
 - na koho povinnost nahradit újmu (ne)dopadá?
 - prevence (povinnost počínat si tak, aby k újmě nedošlo)
 - náhoda (odp. nese ten, kdo dal náhodě podnět)
 - nutná obrana (odvrácení protipr. útoku → vyloučení povinnosti k náhradě), ! NE odvrácení nepatrné újmy/nepřiměřená obrana
 - krajní nouze (odvrácení přímo hrozícího nebezpečí újmy)
- povinnost nahradit škodu → dopadá na škůdce
 - 1) porušení DM; 2) porušení Z. (domněnka nedbalosti); 3) porušení sml. pov. (exkulpace pokud ve splnění bránila mimoř., nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli)
- zvl. ust. o pov. k náhradě šk. (škůdci nahrazují šk. bez ohledu na své zavinění) - A.45 (druhy)
- exkulpace - u subj. odp. → vyvinění X liberace - u obj. odb. → zproštění

4. POJEM ZÁVAZKOVÉHO PRÁVNÍHO POMĚRU

- = druh občanskopr. poměru, v němž má jeden subjekt postavení věřitele (tj. toho, kdo má oprávnění od druhého něco požadovat = pohledávka), a druhý subjekt má postavení dlužníka (tj. toho, kdo je povinen věřiteli poskytnout plnění = dluh)
- relativní pr. poměr → obě str. jsou individuálně určené, jsou vázány P@P navzájem
- pr. pouto (iuris vinculum) tvořené P@P vzniká autonomně, z vlastní vůle str., nejčastěji smlouvou
 - uzavřená na zákl. Z. + zás. pacta s. s. (odstoupení pouze stanoví-li to Z./ujednají si to str.)
- PRÁVA ZÁVAZKOVÁ X VĚCNÁ → u obou jsou obsahem P@P
 - závazky → subjekty vždy určeny individuálně, rel. pr. → působí inter partes, vyjadřují dynamiku (výměna statků), povinnosti: konat/nekonat
 - věcná → subjekty nejsou vždy individuálně určeny, abs. pr. → působí erga omnes, vyjadřují statiku, povinnosti: zásadně nekonání (nerušení)
- VZNIK ZÁVAZKŮ
 - ze sml./z deliktu/z jiné pr. skutečnosti, kt. je k tomu dle pr. řádu způsobilá
 - konstitutivní rozhodnutí státních orgánů, zejm. soudů → pravomoc org. musí stanovit Z.
 - jiné pr. důvody stanovené zákonem
 - událost (zákonem kvalifikovaná) - spojuje-li s ní takový pr. následek Z.
 - událost spoj. s protipr. stavem vedoucím ke vzniku odp. (obj. odp. za šk.)
 - jiné pr. důvody
 - BO → kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil - není to protiPJ, ale protipr. stav → kvazidelikt
 - nepříkázané jednatelství (negotiorum gestio) → vmísí-li se někdo do záležitostí jiné osoby, ač k tomu není oprávněn, jdou k jeho tíži následky z toho vzniklé
 - X odvracení škody → obstará li někdo, ač k tomu nebyl povolán, cizí záležitost, aby odvrátil hrozící škodu, pak mu ten, jehož záležitost byla obstarána, nahradí účelně vynaložené náklady, třebaže se výsledek bez zavinění nepříkázaného jednatelství nedostavil → kvazikontrakt
 - X záchrana cizí věci, jednání k užítku jiné osoby → kvazikontrakty
 - nálezčovo pr. na nálezné a na úhradu nutných nákl. vůči vlastníkovu → kvazikontrakt

5. OBLIGAČNÍ (ZÁVAZKOVÁ) PRÁVA A POVINNOSTI Z PRÁVNÍCH JEDNÁNÍ

- ot. A.1-4! → ale zůstat v obecné rovině!
- PJ (§ 545, Pr. skutečnosti, díl 1) → vyvolává pr. následky, kt. jsou v něm vyjádřeny, jakož i pr. následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů a zavedené praxe stran
 - právně lze jednat konáním/opomenutím; může se tak stát výslovně/jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost o tom, co jednající osoba chtěla projevit
 - nejčastější druh PJ: smlouva
- SYSTEMATIKA V OZ
 - 1) závazky vzniklé ze smluv (2str PJ); 2) závazky z PJ jedné osoby (veřejný příslib, příslib odměny, vypsání ceny, slib odškodnění)
- § 548
 - v./z./z. práv lze vázat na splnění podm. - je li vázáno na podm. nemožnou, nepřihlíží se k ní
 - podmínka je odkládací, závisí-li na jejím splnění, zda pr. následky jednání nastanou X podmínka je rozvazovací, závisí-li na jejím splnění, zda pr. následky již nastalé pominou

- neplyne-li to z PJ, má se za to, že podm. je odkládací
- *ke splnění podmínky* se nepřihlíží, pokud ji splnila protiprávně osoba, které je její splnění na prospěch
- *fikce splnění*, pokud osoba, které je to na prospěch, protiprávně splnění takové podmínky zmaří

6. OBLIGAČNÍ (ZÁVAZKOVÁ) PRÁVA A POVINNOSTI Z PROTIPRÁVNÍCH JEDNÁNÍ

- civilní delikty → častý důvod vzniku závazků
- občanskopr. odp. → následný (sekundární) nepříznivý pr. následek, kt. vznikl porušením původní (primární) právní povinnosti, neboli protiPJ kt. je předvídáno v sankční složce přísl. normy OP
 - nepříznivý násl. spočívá ve vzniku nové pr. povinnosti
 - koresponduje jí nové pr. oprávněného; druhy obč. odp.: za škodu/vady/prodlení
 - porušením 1 primární pr. pov. může vzniknout souběžně více forem občanskopr. odp.
 - porušením 1 primární pr. pov. může vzniknou souběžně občanskopr. a trestněpr. odp.
 - TP → zaměření na potrestání os. pachatele a obnovu veř. poř.
 - OP → náhrada újmy v maj. sféře poškozeného
 - zavinění → psychický stav škůdce k protiPJ a k újmě jako výsledku tohoto jednání
 - úmysl (přímý/nepřímý), nedbalost (vědomá/nevědomá)
 - zaviněné protipr. jednání - rozlišení dle způsobu výsledku
 - → způsobení škody/porušení sml. závazku nebo zákonné pr. povinnosti
 - obligační P@P z nich vznikají již samotným zaviněným protiPJ způsobujících škodu, ne až rozsudkem soudu, kt. ukládá škůdci povinnost škodu nahradit → rozsudek má dekl. charakt. (potvrzuje povinnost škůdce + doplňuje proces. sankci) X někdy ale může modifikovat → konstitutivní směr (určení způsobu náhrady škody)
 - bez zřetele na zavinění vznikají závazky
 - z porušení sml. povinnosti → odp. z prodlení, za vady
 - kvazidelikty → tj. takové delikty, kt. sice mají urč. podobnost s civilními delikty, liší se však od nich zejm. tím, že nevyžadují zavinění a někdy dokonce ani protiPJ
 - (BO, případy způs. škody bez zavinění - obj. odpovědnost)

7. DÍLČÍ ZÁVAZKY

- SPOLEČNÉ ZÁVAZKY
 - alespoň na jedné str. je více než 1 účastník → pluralita subjektů (na str.: věř./dl./obou)
 - poměry mezi stranami se liší dle DRUHU závazku: 1. dílčí; 2. solidární; 3. nedílný
 - druh závisí primárně na vůli sml. str. a na předmětu plnění (dělitelný/nedělitelný)
 - společný dluh/společná pohledávka se spravují dle zásad o spoluvlastnictví
 - na 1 str. více osob → 2. str. právo požadovat určení společného zástupce (doruč.)
- 1. DÍLČÍ ZÁVAZKY
 - základní a nejjednodušší společný závazek
 - všechny závazky s reálně dělitelným plněním, pokud to nevyloučil Z./sml./roz. soudu
 - při pochybnostech se dělitelný závazek považuje za dílčí (mimo obchodní závazky)
 - = souhrn jednotlivých dílčích závazků, kt. vznikly na zákl. stejné pr. skutečnosti
 - každý ze spoludl./spoluvěř. má co do svého podílu stejné postavení jako by byl sam. dl./věř.
 - splní-li 1 spoludl. svoji část → jeho závazek zcela zanikne, na ostatní to nemá vliv
 - dl. je zavázán co do dílu svého závazku a věř. je oprávněn co do dílu svého oprávnění

8. SOLIDÁRNÍ ZÁVAZKY

- SPOLEČNÉ ZÁVAZKY (7.A)
- 2. SOLIDÁRNÍ ZÁVAZKY → solidarita je dána POUZE tehdy, stanoví-li to přímo sml./pr. předpis/rozhodnutí soudu/ vyplývá-li to z povahy plnění + vyvr. domněnka solidarity u podnikatelů
- A) PASIVNÍ SOLIDARITA = solidarita dlužníků; zvyšuje možnost věř. se uspokojit
 - = více dl. je zavázáno témuž věř. splnit tentýž dluh společně a nerozdílně (solidárně)
 - podíly dlužníků jsou určeny, mají ale VÝZNAM JEN mezi spoludlužníky
 - spoludl. povinni plnit 1 za všechny a všichni za 1; věř. oprávněn požadovat celé plnění/jeho část na všech/jen na některých nebo na kterémkoli ze spoludl.
 - věř. je POVINEN přijmout plnění od kteréhokoli ze spoludl. → povinnosti všech spoludl. vůči věřiteli zanikají, poskytne-li 1 ze spoludl. plnění
 - vznik → ze zákona/rozhodnutím soudu/na zákl. dohody (pokud předmět plnění dělitelný → záv. dílčí)/z povahy předmětu plnění (nedělitelný předmět plnění)
 - obrana
 - a) právo preventivního regresu → náleží dl., vůči kt. věř. uplatnil (u soudu) celý nárok, resp. více než kolik na něj připadá
 - uplatňuje se nejprve notifikací → žalovaný vyrozumí ostatní spoludl.
 - může požadovat, aby dluh splnili/aby žalovaného zbavili dluhu v tomto rozsahu jinak (např. započtením pohledávky)
 - pr. postavení věř. se nemění, žalovaný dl. nemůže plnění odkládat jen kvůli tomu, že ostatní spoludl. regresu ještě nevyhověli
 - b) právo subrogačního regresu → vyrovnal-li spoludlužník více, než činí jeho podíl, náleží mu od ostatních spoludl. náhrada. Nemůže-li někt. ze spoludl. splnit, rozvrhne se jeho podíl poměrným dílem na všechny ostatní → pr. na následné vypořádání
- B) AKTIVNÍ SOLIDARITA = solidarita věřitelů
 - = má-li více věř. spol. pohl. vůči dl. s tím, že každý z nich může požadovat od dl. splnění celé pohledávky a ten je povinen mu ji uhradit → splněním jednomu věř. zaniká celý dluh dl., spoluvěř. se mezi sebou vypořádají dle podílů
 - zás. předstihu (prevence) → dl. splní v celém rozsahu věř., kt. o plnění požádal první
 - pokud požádají 2 věř. současně → dl. má pr. volby
 - věř., kt. uplatnil → jediným věř. vůči dl., ostatní ztrácejí pr. pohl. uplatnit

9. NEDÍLNÉ ZÁVAZKY

- SPOLEČNÉ ZÁVAZKY (7.A)
- 3. NEDÍLNÉ ZÁVAZKY
 - předmětem závazku je nedělitelné plnění - nelze rozdělit bez ztráty hodnoty
 - nejen hmotné, ale i osobní (hudební vystoupení - kvartet)
- A) PLURALITA DLUŽNÍKŮ → nedělit. plnění může věř. požadovat na kterémkoli z několika dl., ledaže z povahy závazku plyne, že dluh může být splněn jen spol. činností dl.
- B) PLURALITA VĚŘITELŮ → je-li dl. zavázán několika věř. k nedělit. plnění, není povinen plnit některému z věř., ledaže ten mu dá přiměřenou jistotu/dohodnou-li se na tom všichni věř. Zda je spoluvěř. kt. dostal celé plnění, vůči ostatním něčím povinen, závisí na poměru mezi spoluvěř., jinak se má za to, že není povinen ničím
 - !! nedílný předmět plnění NEZAKLÁDÁ solidaritu věřitelů, neplatí zde pr. předstihu

- dl. je pov. plnit buď všem najednou/pouze jednomu z nich se souhl. ostatních
- dl. může plnit celý dluh kterémukoliv ze spoluvěř. s účinkem pro všechny

10. PRÁVA A POVINNOSTI ZE SMLUV VE PROSPĚCH TŘETÍHO

- subjekty občanskopr. závazkových poměrů + pr. postavení 3. os.
 - = subjekt, kt. vznikají P@P z PJ → věřitel (stipulant) + dlužník (promitent) **!!! určité sml. (jejichž povaha to nevylučuje) MOHOU být uzavřeny i ve prospěch 3. os.**
 - sml. o plnění 3. os. → sml. může zakládat 3. os. dokonce i POVINNOSTI!
 - záváže-li se někdo zajistit pro 2. str., aby jí 3. os. splnila, zavazuje se tím, že se u 3. os. přimluví, aby ujednané plnění poskytla. Zaváže -li se však někdo k tomu, že 3. os. splní, co bylo ujed., nahradí šk., kterou věř. utrpí, pokud ke splnění nedojede
 - ve skutečnosti nevzniká závazek k tíži 3. os. → nelze
 - věřitelova pr. jsou vymahatelná na dlužníkovi, nikoliv na 3. os!
 - sml. ve prospěch 3. os. → dl. vzniká pov. plnit 3. os., vyžadovat splnění však může věř.
 - a) 3. os. projeví souhlas s předmětem plnění/jeho části → přijímá ho
 - výslovně/konkludentně; i dodatečně (při uplatnění pr. na pojistné plnění)
 - 3. os. se dostává do postavení totožného s věřitelovým **jen tehdy**, svědčí-li tomu povaha a účel závazku (školné (rodič) → požadovat výuku (potomek))
 - dl. může vznášet vůči 3. os. veškeré námitky, kt. má vůči věř. (n. promlčení)
 - b) 3. os. neprojeví souhlas/odepřela ho
 - sml. závazkový poměr mezi dl. a věř. → mohou ho zrušit/změnit, na 3. os. se hledí, jako by pr. na plnění nenabyla
 - neodporuje-li to obsahu a účelu sml. může věř. plnění žádat pro sebe
 - c) 3. os. projevila souhlas přijmout předmět plnění a pak se získaného pr. vzdala
 - dluh **zaniká** X ledaže bylo dohodnuto, že pr. vzniká pův. sml. věřiteli
 - sml. ve prospěch 3. os. → není to samostatný sml. typ, pouze modifikace jiných sml.
 - 3. os. MOHOU vzniknout práva, NE však pov. (pokud ano, stejně u nich nevymahatelné)
 - + zvl. sml. typy (poukázka, pojistná sml. ve prospěch 3. os.) → zvl. pr. úprava, OZ subs.
 - NENÍ vyžadována zvl. forma → řídí se konkrétním sml. typem (kup. sml.)
 - JUD: 3. os. nemusí být individuálně určena, stačí dostatečné obj. skut. → individualizace
 - poukázka (assignace) (§ 1939 a násl.)
 - opravňuje poukazníka vybrat u poukázaného vlastním jménem plnění a poukázanému se poukázku přikazuje, aby poukazníkovi plnil na účet poukazatele. Přímé pr. vznikne poukazníkovi proti poukázanému, přijme-li poukázaný poukázku (pak ji již nelze odvolat)
 - pokud dl. souhlasí s poukázku, pak vzniká pr. 3. os. na něm pohl. vyžadovat
 - a) dlužnická → poukázaný je dl. toho, kdo na něj poukazuje své věřitele → nemůže odmít.
 - b) úvěrová → vystavuje ji dl. namísto plnění věř. → 3. os. zaplatí za dl. (poskytne mu úvěr) → zde může 3. os. posoudit (zda souhlasí a dluh zaplatí)

11. PŘEDMĚT ZÁVAZKŮ

- = objekt závazku; → KONKRÉTNÍ PLNĚNÍ - chování subjektů (činnost, práce, služba...)
 - např: koupě → předání věci; nájem → strpění užívání věci, mandátní sml. → zařízení věci

- → pov. dluž./pr. věřitele od dluž. požadovat plnění v podobě dare/facere/omittere/pati
- v jednom závazkovém právním poměru je zpravidla více předmětů závazků; relace:
 - 1. oba subj. mají pov. něco dát → do ut des
 - 2. jeden subj. má pov. něco dát a druhý se zavazuje za to něco konat → do ut facias
 - 3. oba subj. navzájem mají pov. konat → facio ut facias
 - 4. jeden subj. má pov. konat a druhý se zavazuje něco dát → facio ut des
- primární x sekundární
 - primární předmět = plnění (chování subjektu závazku)
 - sekundární předmět = předmět plnění (kt. je prostř. chování poskytován) - NEMUSÍ být
- určen PJ → musí být určen NEJPOZDĚJI v době splatnosti závazku (x násl. nemožnost plnění)
- pokud předm. věc hm. → předmět nemusí v době vzniku závazku existovat (nepojmenované sml.)
- MOŽNOST URČENÍ PŘEDMĚTU PLNĚNÍ
 - 1. jednotlivě → věc je dostatečně odlišená od jiných věcí
 - pokud předmětem pr. → musí být urč. jednotlivě + musí to připouštět jeho povaha
 - 2. druhově → věc od jiných odlišena druhem/jakostí/množstvím
 - dl. je povinen věř. poskytnout věc, jež se hodí pro účel, pro nějž se věc téhož druhu zprav. užívá, ALE - u koupě → nejprve dle účelu sml., pak dle účelu obvyklého
 - 3. alternativně → více předmětů závazku, ale předmět splnění je jen jeden!
 - nestanoví-li Z. jinak, dl. si může zvolit (dispozitivní)
 - např. u závazků z důvodů odp. za vady (oprava/sleva/odstoupení od sml)
 - provedená volba lze změnit jen se souhl. 2. str.; neprovede-li volbu str. včas → pr. nabývá trvale 2. str.; byla-li volba zmařena vyšší mocí/2. str. → pr. od sml. odstoupit
 - 4. tzv. alternativa facultas → jeden předmět závazku, ale předměty plnění jsou dva a více
 - možnost změnit předmět plnění JEN ze zákonných/sml. podm. (obj. skutečnost) → NE volbou jedné ze str.; (např. BO - § 458 (1), náhrada škody - § 442 (2))
 - + další možnosti dělení předmětu plnění
 - a) dělitelné (splácení půjčky) X nedělitelné (koupě nemovité věci)
 - b) jednorázové (odevzdní věci) X opakující se (povaha splátek/dávek) X trvající (strpění užívání bytu nájemcem)
 - c) peněžité X nepeněžité X úrokové

12. OBSAH ZÁVAZKŮ (včetně natrualních závazků)

- závazek (def. viz výše) - dělení: jednoduché (nevzniká protiplnění) X komplexní (vzáj. P@P)
- obsah závazku = vzáj. P@P mezi minimálně dvěma subj. kt. jsou ve vzáj. opačném postavení
 - věř. má vůči dl. pr. na určité plnění (= pohl.) - je-li dospělý/splatné → vybaveno nárokem
 - pohledávka = právo věřitele na určité chování dlužníka plnění
 - dl. má pov. toto pr. splněním uspokojit (= dluh) → něco: dá/koná/ zdrží se/strpí
 - dluh = subjektivní pov. dlužníka plnit
 - nárok = oprávnění domoci se s úspěchem svého subj. práva uplatněním donucení st. org. → nutno odlišit, zda je věř. oprávnění zároveň vybaveno nárokem (splatnost ceny nastala)
 - změna obsahu (A.22)
 - důvod plnění - nemusí být vyjádřen, ale věř. je pov. ho prokázat (ne u závazků z CP!)

- nepoměry v plnění
 - 1. neúměrné zkrácení
 - = situace, kdy sjednané plnění jedné str. je v hrubém nepoměru k plnění druhé str.
 - předpoklad: 2. str. o tomto nepoměru v plnění věděla/vědět musela
 - 2. str. doplní/zkrácená str. může požadovat zruš. sml. a navrácení do pův. stavu
 - neplatí pro: dražbu, hru, narovnání, novaci, nabytí na komoditní burze...
 - 2. lichva → absolutní neplatnost sml.
 - = situace, kdy jedna str. při uzavírání sml. zneužije tísně/nezkušenosti/rozumové slabosti/rozrušení/lehkomyšlnosti druhé str. a dá sobě nebo jinému slíbit poskytnout plnění, jehož maj. hodnota je k vzáj. plnění v hrubém nepoměru
 - ! neplatnosti se nemůže dovolat podnikatel, kt. sml. uzavřel při svém podnikání
- NATURÁLNÍ ZÁVAZKY = "morální" závazky
 - = závazky, kt. není možné vymáhat od počátku, protože NEJSOU pr. chráněny (výhra ze sázky/hry/losu; pohl. ze zápůjčky/úvěru do hry nebo sázky) NEBO jejichž vymahatelnost se OSLABILA v důsledku promlčecí lhůty → = závazky, kt. NEJSOU vybaveny nárokem
 - a) naturální pohledávky = pohl. u nichž je sice věř. oprávněn požadovat od dl. splnění, avšak svou pohl. NEMŮŽE s úspěchem vymáhat soudně
 - b) promlčené pohledávky = pohl. u nichž nastalo promlč. + dl. u soudu vznesl n. promlčení
 - je-li závazek splněn DOBROVOLNĚ, nejedná se o BO + nelze požadovat vrácení plnění

13. DRUHY ZÁVAZKŮ (TŘÍDĚNÍ)

- 1. DLE PRÁVNÍHO DŮVODU VZNIKU → (A.2, A.3)
 - A) SMLUVNÍ → ze smlouvy (ex contractu)/z kvazikontraktu
 - a) kauzální x abstraktní
 - b) formální x neformální
 - c) konsensuální x reálné
 - d) synallagmatické x asynallagmatické
 - e) úplatné x bezúplatné
 - úplatný = str. si dojednají úplatu (většina) → stanovena/v ceně obvyklé
 - bezúplatný = str. si úplatu nesjednávají (např. darovací sml.)
 - f) adhezní ("formulářové") = sml., jejíž zákl. podm. byly určeny pouze 1 ze str.
 - sl. str. neměla skutečnou příležitost obsah těchto zákl. podm. ovlivnit
 - om. sml. volnosti → zvýšená ochrana, kogentní úprava
 - B) MIMOSMLUVNÍ
 - a) → z deliktu (ex delicto, porušení sml. povinnosti/zák. povinnosti/dobrých mravů)
 - b) → z kvazideliktu (BO)
 - c) → z jiných pr. skutečností (úřední/soudní rozhodnutí)
- 2. DLE ZPŮSOBU PLNĚNÍ
 - a) s jednorázovým X opakovaným X nepřetržitým plněním
 - jedno. = plnění se neopakuje (kup. sml.)
 - opak. = plnění se pravidelně opakuje (nájemní sml.)
 - nepřetrž. = plnění započne v urč. chvíli a trvá do ukončení záv. (sml. o skladování)
 - b) s plněním peněžitým X věcným X službami
 - peněžité = pov. poskytnout urč. pen. plnění (cena - věc/odměna - služby/úplata)
 - c) s předmětem plnění určeným individuálně X genericky X alternativně

- ind. = předmětem závazku je jednotlivá individuálně určená věc (nájem - pův. byt)
- gen. = předmětem je druhově určená věc (zápůjčka)
- alternativně = dl. si může vybrat způsob, jakým závazek splní
- d) s předmětem plnění dare X facere X omitere X pati
- 3. HLAVNÍ (primární) X VEDLEJŠÍ (akcesorické)
 - akcesorický = přistupuje k hlavnímu a sleduje jeho osud
- 4. DLE POČTU SUBJEKTŮ
 - jednoduché X společné (díličí x solidární x nedílné)
 - jednoduchý = na str. povinné i oprávněné stojí pouze 1 os.
 - společný = na str. povinné a/nebo oprávněné stojí 2 a více os.
- 5. NOMINÁTNÍ (výslovně upravené, pojmenované) X INOMINÁTNÍ (nepojmenované)
 - nominátní → zejm. sml. typy, obvykle dispozitivní, min. podstatné nál. uvedené v Z.
 - inomínátní → např. neformální dobrovolnictví (občanská výpomoc)
- 6. BĚŽNÉ X SPOTŘEBITELSKÉ
 - spotřebitelský = závazek uzavřený mezi podnikatelem (§420) a spotřebitelem (§419), jehož obsahem je kauza související s podnikatelskou činností 1 str. a zároveň nesouvisející s případnou podnikatelskou činností strany druhé → ochr. spotřebitele
- 7. JEDNOSTRANNĚ X DVOUSTRANNĚ X VÍCESTRANĚ ZAVAZUJÍCÍ
 - jednostranně = nejde o počet subjektů, ale o počet stran, které pr. skutečnost zavazuje → 2 str. PJ může zavazovat jen 1 str. (darovací sml.)
- 8. ZÁVAZKY Z CP
 - skripturní obligace, inkorporovány v určité listině (skriptuře - CP → nárok na plnění)

14. SMLOUVA O SMLOVĚ BUDOUCÍ

- pactum de contrahendo → sml. str. se uchylují k uzavírání této sml. obvykle v situacích, kdy není (prozatím) možné z nejrůznějších důvodů uzavřít sml., kt. má být jejím předmětem
- opuštění obligatorní pís. formy → i ústně/konkludentně → nemůže být stíženo abs. nepl.
- nejméně 1 str. se zavazuje po vyzvání uzavřít v ujednané lhůtě/do 1 roku budoucí sml.
- obsah stačí ujednat pouze **OBECNĚ** → platnost sml. není podmíněna ujednáním podst. nál.
- v případě nesplnění povinnosti
 - opr. str. má pr. dožadovat se, aby určení obsahu bud. sml. provedl soud ANEBO jakákoliv 3. os. k tomu ve sml. určená (na níž se str. dohodly); promlč. lh.: 1 rok
 - soud/rozhodce musí obligatorně přihlédnout k návrhům sml. stran a k okolnostem
 - (porušení sml. povinnosti) → náhrada škody z toho vzniklé 2. str./osobě jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit
- zánik závazku
 - obecné důvody zániku závazků + uplynutí doby
 - nevyzve-li oprávněná str. zavázanou str. k uzavření sml. včas, pov. uzavřít sml. zaniká
 - → oprávněná str. musí JEDNAT → musí vyzvat VČAS
 - změna okolností (rebus sic stantibus) → změní-li se okolnosti, z nichž str. při vzniku závazku vycházely, do té míry, že na zavázané str. nelze rozumně požadovat, aby sml. uzavřela, povinnost uzavřít bud. sml. zaniká → ALE musí změnu ok. bezodkl. oznámit
- úplata za plnění → platí, že úplata byla ujednána ve výši obvyklé v době a místě uzavření sml.

15. SMOVY KONSENSUÁLNÍ A REÁLNÉ

- konsenzuální jsou VŠECHNY sml., protože předpokladem je konsenzus

- dělící kritérium → ot: Je předmětem sml. něco, co lze předat? Co je hl. povinností sml.?
 - je-li hl. povinností něco dát → konsenzuální
 - je-li hl. povinností něco poskytnutého vydat/vrátit → reálná
- KONSENZUÁLNÍ
 - → realizuje se kauza sml. → nastává její zamýšlený účel již samostatným uzavřením sml. (přechod vl. pr. při prodeji v obchodě dochází převzetím věci, sml. o dílo, příkazní, o úvěru)
- REÁLNÉ
 - → je třeba konsenzu, ale ten sám o sobě ještě nepůsobí vznik pr. následků → je třeba, aby nastala ještě další pr. skutečnost → poskytnutí (vznik zást. pr. k movité věci vznikne jejím předáním zást. věřiteli, výprosa, sml. o výpůjčce, sml. o zápůjčce)

16. SMLOUVY FORMÁLNÍ A NEFORMÁLNÍ, SYNALLAGMATICKÉ A ASYNALLAGMATICKÉ, SMLOUVY KAUZÁLNÍ A ABSTRAKTNÍ

- SML. FORMÁLNÍ A NEFORMÁLNÍ
 - A) FORMÁLNÍ → pro vznik platné sml. zákon předepisuje urč. formu (pís., not. zápis)/ forma vyplývá z ujednání str.
 - pís. forma → PJ, kt. se zřizuje/převádí/mění/ruší věcné pr. k nemov. věci
 - PJ učiněná elektronicky se považují za PJ učiněná v pís. formě
 - B) NEFORMÁLNÍ → zákon přímo určitou formu nevyžaduje, nebyla ujednána ani stranami
 - platí zás. neformálnosti, pr. zvolit si pro PJ libovolnou formu (není-li om. Z/uj. str.)
- SML. SYNALLAGMATICKÉ A ASYNALLAGMATICKÉ
 - A) SYNALLAGMATICKÉ → sml. s navzájem podmíněným plněním
 - a) genetické → str. si dojednávají podmíněnost plnění (zaplacení → předání věci)
 - b) funkcionální → podmíněnost plnění dána zákonem (dodání materiálu → dílo)
 - plnění se může domáhat jen ten, kdo již sám dluh splnil/je připraven jej splnit
 - B) ASYNALLAGMATICKÉ → není zde vzájemná vázanost plnění (dar. sml., výprosa)
- SML. KAUZÁLNÍ A ABSTRAKTNÍ
 - kauza = hospodářský účel (ekonomický důvod) vzniku pr. poměru (směna, darování)
 - X pr. důvod = pr. skutečnost zakládající P@P
 - kauzální závazek = jednosměrný závazek obsahující výslovně vyjádřenou kauzu
 - abstraktní závazek = jednosměrný závazek bez vyjádření důvodu
 - OZ: "**sprav. důvod**" (- zpropitné X BO);
 - kauzálnost/abstraktnost se posuzuje dle 3 aspektů:
 - 1. existence kauzy → většina PJ je kauz. není-li → postrádá vážnost, simulované
 - 2. vyjádření kauzy → kauz. PJ (k. je z něj patrná) X často není → abstraktní PJ
 - 3. dokazování kauzy (zásadní) → zda v případě sporu o plnění závazku musí být kauza PJ dokázána či ne → vzniku a trvání závazku nebrání, není-li kauza plnění vyjádřena, věř. musí - v případě sporu - důvod závazku prokázat

17. PRÁVA Z VADNÉHO PLNĚNÍ (ODPOVĚDNOST ZA VADY) - OBECNĚ

- násl. nesplnění pov. řádně a včas → 3 druhy (odp. za škodu, odp. za prodlení, odp. za vady)
- PŘEDPOKLADY VZNIKU NÁROKU Z ODP. ZA VADY
 - 1) existence vadného plnění (vady)
 - a) odpovědnost vyplývá ze zákona

- řádným plněním se rozumí plnění bez vad, vadným plněním se rozumí, nemá-li plnění náležité vlastnosti → vady faktické X právní
- b) odpovědnost vyplývá ze záruky → záruka za jakost
 - zcizitel se zaručuje, že po záruční dobu si předmět plnění podrží vymezené vlastnosti/bude způsobilý k ujednanému účelu/bude schopný sloužit obvyklému účelu → ujednáno ve smlouvě/záručním listu/na obalu
 - zcizitel nemůže předem om. zákonný rozsah svých pov. z vadného plnění
- 2) vytknutí vady = reklamace → PJ, jímž nabyvatel oznamuje zciziteli vadu tím, že ji označuje/oznamuje jak se projevuje → musí ve lhůtě pro vytknutí vad
 - a) lhůta pro vytknutí vad (subj. reklamační lhůta) → odvíjí se od okamžiku, kdy si nabyvatel měl možnost věc prohlédnout a vadu zjistit, a to bez zbytl. odkladu
 - b) reklamační lhůta → do 6 měs. od převzetí předmětu plnění (zákonná odp. za vady)/do konce záruční doby (odp. ze záruky)
 - neběží po dobu, po kt. nemůže nabyvatel předmět užívat
- 3) uplatnění nároku z odpovědnosti → vedle reklamace; uplatnění nároku, kterým by se vadné plnění napravilo → záleží, zda-li je vada plnění:
 - a) odstranitelná → nabyvatel může žádat opravu/doplnění/přiměřenou slevu z ceny
 - b) neodstanitelná a předmět plnění není možno řádně užívat → nabyvatel může odstoupit od smlouvy/domáhat se slevy z ceny
 - + může uplatňovat účelně vynaložené náklady při uplatnění tohoto práva
- VADY U KOUPE → povinnost prodávajícího dodat plnění řádně = předmět koupě bez vad
 - vady
 - a) vady jakosti → předmět koupě není ve shodě s vlastnostmi: vymíněnými (ujednanými)/obvyklými/dle účelu ze smlouvy/dle obvyklého účelu
 - určení jakosti je možné provést podle vzorku (vzorový předmět)/předlohy (grafické znázornění)
 - dodání jiného plnění než sjednaného = aliud
 - b) vady množství
 - určeno přibližně → odchylka max. 5% (dispozitivní)
 - dodá-li prodávající větší množství → návrh na změnu sml./vada
 - menší množství → částečné plnění/vada: prohl. při dodání není pravdivé
 - c) vady dokladů
 - potřebné k převzetí věci a volnému nakládání s ní (náložní/skladištní list)
 - potřebné k užívání věci (návod) → nejpozději při odevzdání věci
 - d) vady balení → zabalení dle zvyklostí/způs. potřebným pro uchování a její ochr.
 - e) vady z použití věci → odpovídá prodávající, ledaže se prokáže, že kupující užil věc způsobem na jehož nevhodnost byl upozorněn
 - f) právní vady → právo k předmětu plnění uplatňuje 3. os.
 - povinná prohlídka (vady zjevné) → stanovuje zákon kupujícímu → co nejdříve
 - vědomé vady = kupující o vadách věděl → pr. z vady nevznikají
 - ! pokud prodávající vady zastřel a v době odevzdání o vadách věděl/vědět musel → vadu lze reklamovat bez ohledu na reklamační lhůty)
 - volba práva → volí si kupující (odstranění vady/sleva z ceny/odstoupení od sml.)
 - kupující se může předem ve smlouvě některé možnosti vzdát
 - záruka jakosti → prodávající se zaváže smlouvou/1str. PJ/veřejné prohl. (reklama)

18. ZMĚNA ZÁVAZKŮ (OBECNĚ)

- → může se týkat všech prvků závazku (subjekty + obsah + předmět)
- ZMĚNA V OSOBĚ
 - A) změna v osobě věřitele (cese)
 - 1. postup pohledávky → postupní (cesionářská) sml.
 - postupitel (cedent, pův. věř.) + postupník (cesionář, nový věřitel)
 - I BEZ SOUHLASU dlužníka!!!
 - a) dobrovolné postoupení pohledávky → smluvní
 - b) nucené postoupení pohledávky (cessio necessaria)
 - 1. ze zákona (cessio legis) - např. ručitel splní za dlužníka
 - 2. soudním výrokem - zejm. při exekuci
 - 2. postup souboru pohledávky = globální cese (současné i budoucí pohl.)
 - podmínka: soubor dostatečně určitý, jde o pohl. urč. druhu v urč. době/ různé pohl. kt. vznikly ze stejného pr. důvodu
 - B) postup smlouvy (můžou obě str.) → nevylučuje-li to povaha sml, (převod PiP)
 - C) změna v osobě dlužníka
 - 1. převzetí dluhu = intercese privativní → doh. mezi 3. os. a dl., věř.- souhlas!
 - 2. přistoupení k dluhu = intercese kumulativní → nový dl. přistoupí vedle pův.
 - 3. převzetí majetku → ochr. věřitele, aby nedošlo ke zkrácení jeho práv
 - smlouvou → ten, kdo převezme + zcizitel → společně dlužníkem
 - nabyvatel plní max. do výše nabytého maj.
 - osoba blízká → se zcizitelem společně dlužníkem, ale bez omezení!!
- ZMĚNA V OBSAH → sml. sv. → stranám je na vůli ujednat si změnu P@P (z deliktů i ze sml.)
 - pokud byl původní závazek zřízen v pís. formě/promlč. pr. → též PÍS. forma
 - A) Novace = dosavadní závazek se zruší a nahradí novým
 - 1. privativní → nemění se obsah, ale celý závazek - ruší se a vzniká nový
 - animus novandi → úmysl novace; nelze použít námitky z pův. závazku
 - 2. kumulativní → mění se obsah, ale pr. důvod trvá
 - přibývá nový pr. důvod - sml. o novaci
 - B) Narovnání = úprava P@P doposud sporných/pochybných

19. ZMĚNA V SUBJEKTECH ZÁVAZKU (OBECNĚ)

- A) ZMĚNA V OS. VĚŘITELE = pr. na plnění vůči dl. (pohl.) přechází z jedné os. na 2. (cese)
 - sml./jinou pr. skutečností/ze zákona
 - 1. postoupení pohledávky (cese, A.20) → pův. věř. (postupitel, cedent) postupuje svou pohl. vůči dl. 3. os. - novému věřiteli (postupník, cesionář), čímž se změní os. věř.
 - 2. postoupení souboru pohledávek (globální cese, A.20) → pův. věř. postupuje jedinou smlouvou novému věř. více pohledávek
- B) POSTOUPENÍ SMLOUVY → může kterákoliv strana (A.21)
 - = pokud to nevylučuje povaha sml., může str., kteřé ještě nebylo splněno převést svá P@P z takové sml. (popř. její části) na 3. os.; NUTNÝ souhl. 2. str.
- C) ZMĚNA V OS. DLUŽNÍKA
 - 1. převzetí dluhu (intercese privativní)
 - do pův. závazku namísto pův. dl. nastupuje nový dl., kt. na sebe dluh přebírá
 - na zákl. DOHODY mezi pův. a novým dl. → + je třeba SOUHL. věř.

- obsah dluhu se nemění → věřitel nic neztrácí, nový dlužník vstupuje do pr. postavení předchůdce + převzetí dluhu nemá vliv na vedlejší pr. spojená s pohl.
- zajišťovací poměr (např. ručení) trvá pouze, pokud zajišťující os. SOUHL.
- přechází-li vl. pr. k věci zaps. ve veř. seznamu i zapsané zást. právo/jiná jistota váznoucí na věci → má se za to, že přešel i dluh zajištěný jistotou (hypotéka)
- X převzetí plnění → jen závazek mezi dl. a 3. os.
- 2. přistoupení k dluhu (intercese kumulativní)
 - kdo BEZ dl. souhl. ujedná s věř., že za dl. splní jeho dluh, stává se novým dl. vedle původního dl. a je spolu s ním zavázán společně a nerozdílně
 - pokud byl dluh pův. dl. zajištěn 3. os, nelze proti ní nastoupit, pokud neplní nový dl. (pouze pokud s tím souhlasí)
 - X ručení → po ručiteli může věřitel vyžadovat splnění až když pův. dl. neplní
- 3. převzetí majetku (zvl. případ kumulativní intercese)
 - nabyvatel se stává spolu se zcizitelem solidárním dl. z dluhů vztahujících se k nabytému majetku, o nichž musel vědět, a to do hodnoty maj., který nabyt
 - om. se nevztahuje na os. zciziteli blízkou X prokáže-li, že si dluhu nebyla vědoma
 - kogentní úprava! → opačná ujednání jsou vůči věřiteli neúčinná, cílem je ochr. věř.
 - NEUPLATNÍ se při přeměně PO a zcizení závodu/pobočky

20. POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY

- = cese → pův. věřitel (postupitel, cedent) postupuje svou pohledávku vůči dlužníku 3. os - novému věřiteli (postupníkovi, cesionáři) → změna v os. věřitele
- ZRUŠENÍ obligatorní pís. formy!!
- pro pr. poměr mezi postupitelem a postupníkem je rozhodující KAUZA postupu
 - pokud pohl. postoupena ZA ÚPLATU → od KUPNÍ sml. se liší jen svým předmětem
 - ne za úplatu → darování (causa donandi)/převod pr. s úmyslem splnit svůj dluh (causa solvendi)/poskytnout úvěr (causa credendi)
- postoupit lze JEN takovou pohledávku, kt. je možno zcizit, NELZE takovou, kt. již zanikla
- postoupením pohl. nabývá postupník také její přísluš., pr. s pohl. spojená, včetně jejího zajištění
- postupitel má pov. vydat postupníkovi potřebné doklady a sdělit vše, co je k upl. pohl. zapotřebí
- postupitel musí vyrozumět o/postupník musí prokázat postoupení pohl. osobě, kt. dluh zajistila → jinak to proti ní nemá žádné pr. účinky
- NEPOSTUPITELNOST
 - 1. ze zákona → pohl. kt. zaniká nejpozději smrtí věřitele/obsah by se změnil k tíži dlužníka/předkupní právo (ledaže je zcizitelnost ujednána)/pr. na důchod (x dávky ano)
 - 2. na zákl. sml. → pokud to ujednání věř. a dl. vylučuje
 - 3. vyplývající přímo z povahy závazku → ochrana věř. i dl.
- PR. DŮVOD POSTOUPENÍ POHL.
 - 1. smlouva → sml. o postoupení pohledávky (konsensuální); postupitel + postupník
 - možnost tiché cese → vypuštění pov. postupitele dl. o postoupení pohl. informovat bez zbytečného odkladu
 - dl. → vyrozuměn postupitelem/postupník prokáže; dokud ne, může plnit pův. věř.
 - 2. zákon → např. přechod pohl. na nového věřitele v důsl. dědické posloupnosti
- RUČENÍ ZA POSTOUPENOU POHL.

- k uplatnění je nezbytné, aby postoupení bylo **ÚPLATNÉ**, ručení nastupuje automaticky na zákl. zákona → postupitel odpovídá postupníkovi až do výše přijaté úplaty s úroky za to, že **pohl. v době postoupení trvala a ručí za její dobytost**; X neodpovídá pokud:
 - a) postupník věděl, že pohl. je budoucí/nejistá/nedobytná
 - b) neodpovídá za dobytost, stala-li se nedobytnou až po postoupení náhodou/nedopatřením postupníka
- **GLOBALNÍ CESE** (postoupení souboru pohledávek)
 - pohl. stávající i budoucí → postoupeny okamžikem jejich vzniku, určitost pohl.
 - (např. pohl. vznikající z provozu určitého obch. závodu)
- **VÍCENÁSOBNÁ CESE** → věř. postoupí stejnou pohl. více subjektům → **NEPŘÍPUSTNÁ** → vůči dl. je účinné to postoupení, o němž se dozvěděl nejdříve = zásada priority

21. POSTOUPENÍ SMLOUVY

- jedna ze sml. stran chce převést svá P@P ze sml./z její části na jinou os., což má za následek výměnu jedné ze sml. stran → změna v subjektu smlouvy, může kterákoliv ze stran
- **PODMÍNKY**
 - 1. nevylučuje to povaha sml. → závazky osobní povahy
 - 2. souhlas postoupené str. → předem/při/po ujednání o postoupení; písemně/ústně
 - nevyjádření souhlasu neznamená nepl. postoupení → jen neúčinnost vůči druhé str. sml. → účinnost jen mezi postupitelem a postupníkem (ale je to neúčelné)
 - 3. dosud nebylo plněno → jinak by nebyly postupovány pov. zavazující obě strany
 - plnění je trvající/pravidelně se opakující → účinky k tomu, co ještě nebylo plněno
 - 4. nesmí být zkrácena práva postoupené str. - z vedlejších dol. o sml.
- **ÚČINNOST**
 - 1. vůči postupiteli a postupníkovi
 - souhlasila-li postoupená str. předem → ujed. mezi postupitelem a postupníkem
 - souhl. nevyjádřen předem → doručením souhl. postupované str. kterékoliv ze stran
 - 2. vůči postupované str.
 - souhlas předem → okamžikem oznámení/prokázání postoupení sml.
 - okamžikem jejího souhlasu
 - okamžikem účinnosti se postupitel osvobozuje od svých povinností v rozsahu postoupení
 - **OMEZENÍ** → postoupená strana může požadovat po postupiteli, aby plnil i po postoupení sml. (postupník, kt. neplní, má pov. nahradit škodu)
- **NÁMITKY ZE SML.**
 - postoupené str. jsou zachovány i nadále všechny námitky ze sml. i proti postupníkovi
 - jiné (kt. ze sml. nevyplývají) zůstanou tehdy, pokud si to mezi sebou str. výsl. ujednají

22. ZMĚNA V OBSAHU ZÁVAZKU

- změna P@P, k nimž jsou subj. oprávněny/povinny; příp. změna předm., jehož se závazek týká
- ke změně může dojít: 1) dohodou stran; 2) ze zákona
- **NOVACE**
 - 1. privativní novace = dosavadní obsah závazku je nahrazen novým (dosavadní se ruší a je nahrazen novou dohodou, zakládající závazek nový)
 - 2. kumulativní novace = str. se dohodnou, že obsah sml. se pouze mění/doplňuje, aniž by byl zrušen v celém rozsahu → dodatek (pův. trvá a k němu se dodává nová část obsahu)

- v pochybnostech se má za to, že jde o novaci kumulativní
- NAROVNÁNÍ = transactio
 - str. si ujednáním upraví mezi sebou dosud sporné/pochybné P@P → odstranění spornosti
 - zajišťovací a preventivní fce
 - může se týkat jen někt. P@P/celého závazku/veškerých P@P mezi str.
 - na narovnání se NEVZTAHUJÍ ochranná ustanovení o nepoměru mezi vzáj. plněním stran
- SPOLEČNÉ ZÁSADY
 - PÍS. forma
 - zajištění práv, kt. jsou předmětem novace/narovnání se vztahuje i na pr. z nich vzniklá
- ZMĚNA OKOLNOSTÍ
 - podstatná → založí-li v P@P str. zvlášť hrubý nepoměr znevýhodněním jedné z nich (neúměrné zvýšení nákladů plnění/neúměrné snížení hodnoty plnění) → dotčená str. má pr. domáhat se obnovení jednání o sml. za podmínky, že:
 - změnu okolností nemohla rozumně předpokládat ani ovlivnit
 - okolnost nastala až po uzavření sml.
 - stala se dotčené straně po uzavření sml. známou
- ! změna závazku i v případě jeho porušení/vznikem dalších pr. skutečností (předpokládaných zákonem/smlouvou → zejm. následky prodlení)

23. PRODLENÍ DLUŽNÍKA

- zánik závazku (dříve změna obsahu závazku na zákl. zákona)
- dlužník, kt. svůj dluh řádně a včas nesplní, je v prodlení
 - právo věřitele vymáhat splnění dluhu/od sml. odstoupit (zrušení sml. ex tunc)
 - dluh: peněžitý (splátka kupní ceny) X nepeněžitý (předání auta)
 - jde-li o plnění dělitelné, může se odstoupení věř. týkat i jednotlivých plnění
- dlužníkovi vznikají následně nové pr. povinnosti (sekundární, odpovědnostní, sankční), objektivní odpovědnost za prodlení (nehledí se, zda provinění zavinil nebo ne)
- jediný liberační důvod: věř. nesplnil některou svou povinnost nutnou k tomu, aby mohl dlužník úspěšně plnit (= prodlení věřitele)
- PRODLENÍ S PLNĚNÍM PENĚŽITÉHO DLUHU
 - vedle splnění zákl. povinnosti, může věřitel požadovat zaplacení úroku z prodlení, ledaže dlužník není za prodlení odpovědný
 - úrok z prodlení → výše stanovená ČNB + 8%, lze si sjednat vyšší
 - funkce: paušalizovaná náhrada škody (→ → věř. už nemá pr. na náhr. škody)
 - placení plní sankční fci při prodlení s plněním peněžitého dluhu, reparační fce spočívá v náhradě maj. škody způs. porušením povinnosti zaplatit včas
 - placení ve splátkách musí být výslovně sjednáno
 - poplatek z prodlení → za plnění spojená s užíváním bytů a nebyt. prostor (za služby a energie + zálohy za ně) → za každý den prodlení 1 promile dlužné částky
 - sml. pokuta → ze zákona nárok nevzniká!, její zaplacení vylučuje pr. na náhradu škody
- PRODLENÍ S PLNĚNÍM NEPENĚŽITÉHO DLUHU
 - porušení sml. i zákona (má se plnit včas a řádně) → dlužník odpovídá za nezaviněnou (obj. vzniklou) ztrátu/poškození/zničení = nese nebezpečí škody na věci
- FIXNÍ SML.

- stanovená přesná doba plnění → na opožděném plnění nemůže mít věř. zájem (svatební dort) - bez zbytl. odkladu musí věř. oznámit, že na plnění trvá, jinak se sml. ruší od poč.
- PR. NÁSLEDKY PRODLENÍ DLUŽNÍKA
 - možnost věř. odstoupit od sml. → zrušení sml. ex tunc = zánik P@P sml. str.
 - pokud 1 str. plnila, má pr. požadovat věc zpět
 - při fixní sml. → sml. se bez dalšího ruší na zákl. zákona
 - pr. na úroky/poplatek z prodlení NEBO pr. požadovat náhradu škody
 - odpovědnost i za obj. vzniklou ztrátu/poškození/zničení (ledaže by ke šk. došlo i jinak)
 - pokud dl. prodlení zavinil, pov. k náhradě škody, kt. tím byla věř. způsobena
 - plnění lze vymáhat soudně → povinnost plnit nezaniká (X odstoupení od sml.)
 - promlčecí doba začíná běžet ode dne, kdy mohlo být pr. uplatněno poprvé
- SPOLEČNÁ USTANOVENÍ - A.24

24. PRODLENÍ VĚŘITELE

- věřitel je v prodlení, nepřijal-i řádně nabídnuté plnění/neposkytl-li dlužníku součinnost potřebnou ke splnění dluhu → způsobí, že závazek nebyl splněn včas, popř. řádně
- po dobu svého prodlení nese nebezpečí škody na věci - neplatí, pokud škodu způsobí dl.
- DŮSLEDKY
 - povinnost nahradit dlužníku náklady (kt. vznikly v důsledku prodlení)
 - v době prodlení věř. NEMŮŽE nastat prodlení dl. + není povinen platit úrok z prodlení
 - věcné plnění: objektivní odp. věř. za ztrátu/zničení/poškození věci
 - pr. dlužníka zprostit se závazku uložením do úřední úschovy
 - pokud prodlení zavinil → odpovídá za šk., kt. tím dlužníkovi způsobil
- SPOLEČNÁ USTANOVENÍ
 - poruší-li str. prodlením svou sml. pov. podstatným způs. → možnost od sml. odstoupit/nepodstatným způs. → dodatečná lhůta → možnost odstoupit/odstoupení uplynutím lh.
 - dodatečná lhůta: nepřiměřeně krátká/žádná → pr. účinky nastávají teprve po marném uplynutí doby, kt. měla být poskytnuta jako přiměřená
 - fixní závazek - byla-li ve sml. ujednána PŘESNÁ doba plnění a vyplývá-li ze sml. že věř. nemůže mít na opožděném plnění zájem, závazek zaniká počátkem prodlení dlužníka → stejné účinky, jako kdyby věř. od sml. odstoupil

25. ZAJIŠTĚNÍ A UTVRZENÍ ZÁVAZKŮ (OBECNĚ)

- ZAJIŠTĚNÍ DLUHU
 - relativní maj. poměr umožňující hojit se z maj. dlužníka/jiné os. za podmínky porušení původní závazkové pov. (dluhu) → dlužník (3. os.) dá věřiteli jistotu/zaváže se jinak za dlužníkovu plnění → fce náhradní reparace, zajišťuje pohledávku věřitele
- UTVRZENÍ DLUHU
 - 1) sml. pokuta (další fin. nárok pro věřitele - ale pokud nemá dl. dostatek prostředků pro zaplacení dluhu, nebude mít prostředky ani na zaplacení pokuty → spíše motivační fce)
 - 2) uznání dluhu (preventivní prostředek, ulehčení procesní pozice věřitele → domněnka, že dluh v době uznání existoval)
- obecné občanskoprávní prostředky zajištění a utvrzení závazků
 - nejširší smysl → existence obč. pr.
 - užší pojetí → přesné vymezení P@P, pr. úprava odpovědnosti, způsobení škody
- zvláštní občanskoprávní prostředky zajištění a utvrzení závazků

- → posilují pr. postavení věřitele vůči dlužníkovi, umožňují, aby dosáhl vrácení plnění skrze další, akcesorický, pr. poměr → další pr. kt. nevyplývají z hlavního záv. poměru
- 1. obec. ustanovení
 - a) jistota
- 2. zajištění dluhu
 - a) ručení
 - b) finanční záruka
 - c) zajišťovací převod práva
 - d) dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů
- 3. utvrzení dluhu
 - a) sml. pokuta
 - b) uznání dluhu → v praxi se užívá směnka vlastní
- 4. ostatní (stojí mimo Část IV, díl 8 zajištění a utvrzení dluhu)
 - a) zástavní pr. → věřitel oprávněn uspokojit se z výtěžku zpeněžení zástavy do výše pohledávky s příslušenstvím/do ujednané výše
 - b) podzástavní pr. → zastavena pohl. kt. je již zajištěna zást. pr.
 - c) zadržovací pr. → zadržení věci (kt. má věř. u sebe) k zajištění pohl.
 - d) závdavek → pen. částka/jiná věc, kt. odevzdá dl. při/před uzavřením sml. → fce kauce, jistota, že poskytující str. splní dluh - jinak si 2. str. může z. ponechat
 - e) zajištění závazků postoupením pohledávky (§ 1879-87)
- akcesorická povaha → předpokl. existence hl. závazku, nemohou exist. samostatně
- subsidiarita → nejdříve žádat po dlužníkovi → až poté jdu pro zajištění
- FUNKCE
 - preventivní (zajišťovací) → splnění dl. pov. řádně a včas, motivace k plnění; sjednání
 - uhrazovací (reparační) → zabezpečení pohl. přímo z dl. maj./maj. 3. os.; srážky ze mzdy
 - sankční → trest pro toho, kdo porušil pov.; spjata zejm. se sml. pokutou
- VZNIK
 - 1) 2str. PJ věřitele a dlužníka (sml. pokuta)
 - 2) 2str. PJ věřitele a 3. os (ručení)
 - 3) 1str. PJ dlužníka (uznání dluhu)
 - 4) ze zákona (zákonné zástavní právo - zást. pr. pronajímatele k mov. věcem nájemce)
 - !!! vše zajistit nelze (sázky z her)
- DĚLENÍ
 - 1) čím je závazkový pr. poměr zajištěn
 - a) osobní záruky (os.- právní) → ručení → zajištěn celou maj. podst. zajistitele
 - b) věcné záruky (věc.- právní) → zadržovací právo → konkrétně urč. věc
 - 2) kdo zajišťuje závazkový pr. poměr
 - a) dlužník sám → srážky ze mzdy a jiných příjmů
 - b) osoba odlišná od dlužníka → ručení

26. SMLUVNÍ POKUTA

- § 2048 - 2052, spolu s uznáním dluhu zařazena do oddílu UTVRZENÍ DLUHU
- → fci není dluh zajistit, ALE posílit postavení věřitele jiným způsobem, účelem je dát předem (před splněním/uzavřením sml.) najevo zvýšený zájem věř. na náležitém splnění sml. pov.
- vznik pr. na smluvní pokutu je spojen s porušením sml. pov. (nesplnil řádně/vůbec) → dl. vzniká sekundární povinnost zaplatit věřiteli další plnění (původní pov. ale stále trvá!!!)

- vzniká automaticky, objektivní odp. za porušení
- sml. pokuta vůči hl. závazku v akcesorickém vztahu (! pokud ale vznikne nárok ještě před zánikem hlavního závazku, je povinnen ji zaplatit)
- konzumace nároku náhrady škody → je-li ujednána sml. pokuta, věř. nemá právo na náhr. škody vzniklé z porušení pov., ke kt. se sml. pokuta vztahuje - ale dispozitivní
- moderační pr. soudu → nepřiměřeně vysokou sml. pokutu může soud na návrh dl. snížit
- lze ujednat neměnnou výši pokuty/navázat její výši na urč.okolnosti (podíl z hodnoty plnění)
- lze sjednat i jinak než písemně (dříve obligatorně pís. forma); i nepeněžitá sml. pokuta (dříve jen peněžitá); nezáleží zda zaviněné/nezaviněné porušení → režim obj. odp. (dříve zavinění); sml. pokuta navázaná na jinou skutečnost než je porušení primární pov. je platná - ALE není to sml. pokuta → ujednání o odstupném/nepojmenovaná sml. klauzule (dříve neplatné)

27. RUČENÍ (dříve rukojemství)

- zajišťovací prostředek, pr. závazek ručitele uspokojit pohledávku věř., jestliže ji po písemné výzvě (není podmínka pokud nelze uskutečnit) a v příměří. lhůtě neuspokojí sám dlužník
- vyžadovaná PÍS forma RUČITELSKÉHO PROHLÁŠENÍ
- předpoklad: platný dluh dlužníka; platnosti ručení ALE nebrání neplatnost s důvodu nedostatečné způsobilosti zavazovat se k povinnostem (pokud o tom ručitel věděl/vědět musel)
- ručení je vůči hl. závazku v akcesorickém a subsidiárním stavu
- pr. postavení ručitele NEMŮŽE BÝT ZHORŠENO PJ dlužníka po vzniku ručení
- uznání dluhu dlužníkem je účinné vůči ručiteli pouze, pokud s tím výslovně souhlasí
- lze zajistit i závazek, kt. vznikne v budoucnu
- subjekty: věřitel + ručitel (dlužník NE!!!)
 - ručitelem může být každý, kdo je způsobilý sml. o ručení uzavřít a jeho prohlášení o převzetí věř. přijme (může si vybírat)
 - za dluh může ručit i více ručitelů → každý z nich ručí za celý dluh
- plní-li ručitel bez vědomí dl. → dl. má pr. uplatnit vůči ručiteli všechny námitky, kt. by měl vůči věřiteli, kdyby na něm věřitel splnění vymáhal (ale ne ty, na kt. ručitele bezodkladně neupozornil)
- ručení zaniká zánikem dluhu, ALE nezaniká, pokud dluh zanikl pro:
 - nemožnost plnění dlužníka a ručitel plnit může
 - zánik PO, kt. je dlužníkem
- zákonná cese → plněním vstupuje ručitel do pozice věřitele → je oprávněn požadovat na dl. náhradu za plnění poskytnuté věř., původní věř. (postupitel) musí dl. změnu ohlásit/postupník musí prokázat postoupení pohledávky → jinak může dlužník plnit původnímu věřiteli
- smrt ručitele → pokud není vázán na osobu ručitele, přechází na ručitelovy dědice
- !!! "za odložené věci se neručí" → = odpovědnost na věcech vnesených a odložených, ne ručení!

28. FINANČNÍ ZÁRUKA

- § 2029-39, jeden z druhů zajištění dluhu
- = pr. poměr mezi věř., dl. a os., kt se osobně zavazuje uhradit dluh dlužníka
- ručení X finanční záruka → vystavitel ji může zcela oddělit od původního dluhu
- vychází z "bank. z." v obch. pr. → ale u "fin. z." nemusí být vystavcem jen banka (každá FO/PO)
 - urč. subjekty nemohou poskytnout ručení za 3. os. → platí i na fin. z. (obce, nadace)
- VZNIK → 1str. PROHLÁŠENÍM vystavce v ZÁRUČNÍ LISTINĚ, že uspokojí věř. do výše urč. peněžní částky, nesplní-li dl. věř. urč. dluh/splní-li se jiné podmínky určené v záruční listině

- PÍS. forma, musí obsahovat info o: 1. vystaviteli, 2. věřiteli, 3. zajišťovaném dluhu, 4. max. výši plnění + doba platnosti, podmínky vyplacení,...
- ZÁNÍK → uplynutím doby (záruka na dobu určitou)/zánikem zajištěného dluhu (ale to Z. nepředpokládá!) + jiné způs. je možné si ujednat v záruční listině
- VZTAH VÝSTAVCE A DLUŽNÍKA
 - vystavována na příkaz dl./jiné os. → výstavce uzavírá s dl. sml. na bázi sml. příkazní
 - dlužník nesplní svůj dluh → věř. vyzve PÍSEMNĚ výstavce, aby splnil povinnost z f. z.
 - věř. musí předtím vyzvat dl., aby splnil svůj dluh, JEN je-li to ujednáno v zár. listině
 - vystavitel uhradí svůj závazek zcela → nepřechází na něj pohledávka z původního dluhu (věř. - dl.) → pohledávka zanikne splacením; vystavitel má pouze oprávnění, aby os., kt. ho o vystavení záruky požádala (dlužník), plnila to, co vystavitel zaplatil oprávněnému
- ZÁRUKA VYSTAVENÁ NA ŽÁDOST JINÉHO VÝSTAVCE
 - výstavce může požádat další os., tj. dalšího výst. o vystavení fin. z. (podvýstavce) → věřitel může uplatnit své pr. vůči kterémukoliv z nich, podvýstavce má pr. na náhradu vůči výstavci
- DĚLENÍ DLE DRUHU ZÁVAZKU, ZA KT. VYSTAVITEL RUČÍ
 - 1) PLATEBNÍ ZÁRUKA → vystavitel ručí za platební závazky dlužníka
 - 2) NEPLATEBNÍ ZÁRUKA
 - a) z. za předloženou nabídku → výherce soutěže uzavře s vypisovatelem sml.
 - b) z. za splnění závazku → zajištění včasného dokončení díla
 - c) z. za zádržné → nahrazení ponechání si části plnění (ze sml. o dílo)
 - d) z. celní → bankovní záruka, banka ručí za povinnost uhradit clo

29. ZAJIŠTĚNÍ ZÁVAZKŮ PŘEVODEM PRÁVA

- jeden ze způsobů zajištění dluhu
- podstatou je vylepšení pr. postavení věř. tím, že na něj dlužník/3. os. převede **dočasně** své pr. za účelem zajištění věřitelovy pohledávky → alternativa k zástavnímu právu (možnost věřitele se snadněji uspokojit → věc "propadne" X u zást. pr. je věř. povinen poskytnutou jistotu zpeněžit a uspokojit se na výtěžku)
- VZNIK ZAJIŠŤOVACÍHO PŘEVODU
 - lze zajistit dl./3. os, vznik uzavřením sml. - zákon nevyžaduje pís. formu/ u věcí zapsaných ve věř. seznamu je podmínkou i zápis do tohoto seznamu
 - pohledávka = jedno z druhů práv → na zajištění postoupením pohledávky se použijí přiměřeně ustanovení o převodu pr.
- OBSAH ZAJIŠŤOVACÍHO PŘEVODU
 - čas. om. (na dobu trvání dluhu → pr. domněnka, že se pr. převádí s rozvazovací podm. → po splnění dluhu nabývá dlužník pr. AUTOMATICKY zpět - ale dispozitivní)
 - dojde-li k předání věci → věř. oprávněn mít věc u sebe a povinen vykonávat prostou spr. + zcizit může jen se souhl. poskytovatele X nedojde-li k předání věci → poskytovatel provádí prostou správu + zcizit může jen se souhl. věř. = převod jen tzv. **holého pr.**
- UHRAZOVACÍ FCE ZAJIŠŤOVACÍHO PŘEVODU
 - v případě nesplnění celého dluhu v dané splatnosti → převod pr. se stává nepodmíněným → dl. předá věř. vše, co je nutné k plnému výkonu pr./dohoda s věř.
 - pokud pr. přešlo na věř. (jistota) zřejmě (o více než 10%) převyšuje výši dluhu, má věř. **POVINNOST** os. poskytující jistotu vyplatit finanční částku odpovídající rozdílu

30. JISTOTA, UZNÁNÍ DLUHU

- JISTOTA → obecný charakter pro zajištění závazků, obecná úprava zajištění dluhu
 - mohou si ji ujednat strany/v někt. případech může stanovit zákon
 - zpravidla alternativa k nastoupení/nenastoupení jiného pr. následku
 - = osobní/majetkové zajištění, respektive to, co někdo dá k zajištění, že splní dluh
 - může být dána věř./v jeho prospěch (→ dána 3. os.)
 - osobní → ručení/finanční záruky X maj. → věc, kt. je dána věřiteli jako zajištění = zást. pr./zajištění převodem pr.; NEMŮŽE BÝT: nepen. vklad do nadace/maj. NF
 - vztah věřitel-dlužník
 - kdo je povinen dát jistotu, zřídí zástavní pr. - není li s to, dá jistotu způs. ručitelem (může být žalován v tuzemsku + má vhodný maj.)
 - věřitel je oprávněn jistotu odmítnout, dlužník tak má svou pov. nadále nesplněnou
 - infopov. → věř. sdělí tomu, kdo dal jistotu, na jeho žádost kdykoliv a bez zbytl. odkladu, jaká je výše zajištěného dluhu (hl. pro 3. os. kt. poskytly zajištění)
 - jistota zajišťuje nejen jistinu dluhu, ale i úroky (dispozitivní)
 - řešení souběhu různých zajišťovacích práv více věř. k téže věci
 - 1 věc může sloužit většímu počtu věř. k zaj. růz. pohl. vzniklých z růz. pr. dův.
 - 1. přednost budou mít věř., kt. svědčí zákonné zajištění (dův. zpr.)
 - § 2016 upravuje pouze pořadí vzniklé na zákl. PJ:
 - 2. sml. zajištění, jemuž svědčí zveřejněné právo před nezveřej.
 - 3. věcné pr. zajištění přednost před věř., jejichž jistota vzešla z obl.
 - pluralita ve skup. → kritérium časové priority
 - na 1 jistotě více zást. práv → § 1371 - pořadí stanovuje odchylně
 - jistota klesne na ceně (§ 2017) → věř. má pr. žádat, aby byla přiměřeně doplněna → pokud dl. neučiní, nezajištěná část pohl. se stává splatnou (jen u věcněpr. zajištění)
 - zvl. úprava jistoty - NÁJEM (limit jistoty: šestinásobek měs. nájmu + vypořádání)
- UZNÁNÍ DLUHU
 - = PJ, kt. uzná dlužník svůj dluh, co do **pr. důvodu** i **výše** prohl. učiněným v PÍS. formě
 - řazen mezi UTVRZENÍ DLUHU (spolu se sml. pokutou)
 - 1str, adres.PJ → pr. účinky doručením; nevyžaduje se přijetí, odmítnutí bezvýznamné
 - 2 zásadní pr. účinky
 - 1) vyvr. pr. domněnka, že dluh v rozsahu uznání v době uznání trvá
 - proces. důsl. pro dlužníka → pokud tvrdí opak, musí prokázat
 - 2) právo se promlčí za 10 let ode dne, kdy k uznání došlo
 - pokud dl. určí dobu, kdy dluh splní, lhůta běží až od posl. dne určené doby
 - účinky uznání dluhu má též (pokud pr. není promlčeno):
 - placení úroků - zákonná pr. fikce → uznání částky z níž se úroky platí
 - částečné plnění dlužníka na dluh → jen pokud lze z okolností usoudit, že tímto plněním uznal dlužník i zbytek dluhu!!
 - pokud pr. již promlč. → uznáním dluhu se nárok obnovuje a počíná běžet nová promlč. lh.
 - NENÍ rozhodné, zda dl. o promlčení věděl či nevěděl!!
 - uznání dluhu může učinit POUZE dlužník → jinak to pro něj nemá žádné účinky
 - uznání dluhu nemá účinky vůči osobě ručitele → námitka promlčení je jí zachována - ručitel může vyslovit souhlas → účinky i vůči ručiteli
 - NOVÉ: dlužní úpis (§1952) = dlužníkovo prohlášení, kt. má k dispozici věř.

- → každé pís. uznání dluhu bude i dlužním úpisem, ale dlužním úpisem může být i jiné potvrzení dluhu (kt. nemusí mít nál. uznání dluhu - např. může chybět důvod)
- pov. věřitele při splnění vrátit/vyznačit na něm, že bylo splněno částečně
- při vrácení - vyvr. pr. domněnka, že dluh byl splněn

31. ZÁNÍK ZÁVAZKŮ (OBECNĚ)

- zánik závazku nastává, přistoupí-li k původní pr. úpravě skutečnosti, kt. tento poměr založila, pr. skutečnost další, kt ji zbavuje zčásti/zcela pr. účinků
 - ! třeba odlišovat od zániku jednotlivého P/P věř./dluž., kdy závazkový poměr trvá nadále
- A) USPOKOJENÍM POHLEDÁVKY VĚŘITELE
 - a) splnění dluhu → zákl. způs., směřuje k němu celá konstrukce závazkového pr.
 - b) náhradní plnění (surogát) → ! pokud nelze splnit z důl. příčin na straně věřitele, je dlužník oprávněn složit předmět plnění do soudní úschovy (věř. je neznámý/nepřítomný/bezdůvodně odmítl přijmout plnění/dlužník je v nejistotě, kdo je věřitelem (bez své viny))
 - předmět v úschově → soud vyrozumí příjemce/zřídí mu opatrovníka
 - → závazek zaniká plněním jiné os. než věřiteli!
 - c) započtení dluhu → vzáj. odečtení pohledávek dl. vůči věř. od pohledávek věř. vůči dl.
 - 1) započtení 1str. PJ ("prohlášení o započtení")
 - 2) započtení 2str. PJ ("započtení dohodou")
 - d) odstupné → (jen pokud si to strany ujednájí), = alternativní plnění (k původnímu)
 - 1str PJ, závazek se ruší zaplacením odstupného, účinky jako u odst. od sml.
 - nelze, pokud již došlo alespoň k částečnému plnění
 - náhrada při výpovědi z nájmu bytu/odstoupení ze zájezdu zákazníkem
 - e) splnutí → pr. splyne s pov. v 1 os. → zánik P@P
 - f) dohoda
- B) BEZ USPOKOJENÍ POHLEDÁVKY VĚŘITELE (pouze pokud to předpokládá zákon)
 - a) prominutí dluhu → zánik dluhu/jeho části dohodou, na zákl. 1str. PJ
 - presumuje se souhlas dlužníka! → pokud nesouhlasí (výslovně/konkludentně), k zániku nedochází!, prominutí dluhu i kvittance/vrácení dlužního úpisu (bez splnění)
 - je třeba, aby prominuli všichni solidární věřitelé ke všem solidárním dlužníkům
 - prominutí tomu, kdo dluh zajišťuje nemá účinky vůči hlavnímu dluhu
 - forma stejná/vyšší než forma původního sjednaného závazku
 - b) následná nemožnost plnění
 - c) uplynutí doby a prekluze práva
 - běh času má vliv v případě, že se jedná o závazek probíhající/opakující se činnosti nebo závazek zdržet se určitého chování, kt. je om. na dobu určitou
 - d) odstoupení od sml.
 - e) výpověď → ujednájí-li si to strany/stanoví tak zákon (1str. změna obch. podm.)
 - = ukončení trvajících závazků na dobu určitou/neurčitou a to 1str. PJ, kt. nevyžaduje souhlas 2. str. (X odstoupení → ex tunc; výpověď → ex nunc)
 - závazek zaniká uplynutím výpovědní doby/účinností výpovědi
 - k uj., ve kt. se FO předem vzdala pr. domáhat se zruš. závazku se nepřihlíží
 - f) smrt dlužníka/věřitele
 - g) případy stanovené zákonem/úředním rozhodnutím → pro obč. pr. netypické
 - např. zánik PM při odvolání PM,

32. SPLNĚNÍ

- = soluce → způsob splnění závazku (kt. vznikl z pr. skutečnosti - především ze sml.) formou splnění dluhu, kt. ze závazku vyplývá
- = jednání dlužníka, kt. směřuje k naplnění zájmů věřitele. Jednání může být PJ/konání/zdržení se konání. Zájem věřitele může být maj. povahy nebo spočívat v ideálním zájmu
- obsah závazku může být: 1. výsledek (závazky z kup. sml./sml. o dílo) 2. pečlivá činnost
- PŘEDPOKLADY
 - existence platného pr. důvodu závazku - jinak by šlo o BO
 - jednání dlužníka, kterým projevuje vůli splnit a zároveň poskytuje plnění
 - součinnost věřitele (ne nutně vždy - soluční sml.)
- pokud si mají strany plnit vzájemně → synallangmatický vztah
 - genetické synallangma → pov. 1 str. podmiňuje existence povinnosti 2. str.
 - funkcionální synallangma → je-li pov. 1 str. porušena, nemusí druhá str. plnit
- mají-li si str. plnit zároveň, může splnění požadovat jen ta str., kt. sama dluh již splnila
- kvitance = listina, kt. na vyžádání dlužníka vydá věřitel; potvrzení, že bylo splněno; odmítne-li věřitel vydat, má dlužník pr. odepřít plnění
- dlužní úpis = dlužníkovo prohlášení o uznání dluhu/jiná listina toto potvrzující
- PŘEDMĚT PLNĚNÍ → to, co je dlužník povinen poskytnout věřiteli; řádné plnění
 - dl. nesmí být nucen poskytnout něco jiného, věř. nesmí být nucen, aby něco jiného přijal
 - dl. musí splnit na své náklady řádně a včas X → odpovědnost za vady/za prodlení
 - možno poskytnout alternativní plnění (surogát) → dopředu/dodatečně ujednáno
 - plní se v celku/ pokud po částech, pak jen se souhl. věřitele
- MÍSTO PLNĚNÍ → ujednáno/dle zákona
 - nepeněžitý dluh → místo bydliště/sídlo dlužníka (“odnosný dluh”)
 - peněžitý dluh → místo bydliště/sídlo věřitele (“donosný dluh”)
 - dluh z provozu závodu → v místě závodu
- ČAS PLNĚNÍ → ujednáno (dl. plní bez vyzvání)/neujednáno (věřitel vyzve a dl. plní bezodkladně)
 - doba splatnosti 30 dní
 - začátek období/polovina měsíce/polovina čtvrtletí/konec období/ihned → do 5 dnů
- PLNĚNÍ JINÉ OSOBĚ NEŽ VĚŘITELI
 - A) osoba v zastoupení věřitele
 - dl. může plnit tomu, kdo předloží věř. potvrzení, že může dluh převzít /vydá mu věřitelovu kvitanci, ledaže dl. věděl, že není oprávněn plnění přijmout
 - věř. neznámý/nepřítomný/bezdůvodně odmítl plnění přijmout → soud. úschova
 - → zástavní věřitel/zmocněnec věřitele/poukazník (poukazka = assignace → na řad/na doručitele, § 1939)
 - B) práva přejdou na jinou os. než je věřitel
 - plnění 3. os. a v její prospěch
 - sml. ve prospěch 3. os.
 - pojistná sml. v případě, že její plnění je ve prospěch 3. os.
 - smluvně lze postoupit pohl. jinému věř. bez přičinění dl. → nový věř. = “postupník”
- PLNĚNÍ JINÉ OSOBY NEŽ DLUŽNÍKA
 - A) jiná osoba plní jménem dlužníka
 - B) jiná osoba plní svým jménem

33. ZAPOČTENÍ

- způs. zániku vzáj. pohl. dl. a věř. (vzáj. odečtení pohl.)
- = kompenzace - NENÍ totéž co započtení v dědickém pr. (kolace)
- způsobilé jsou pohl. uplatnitelné před soudem → ne nejisté a neurčité
- 1) ZAPOČTENÍ 1STR. PJ = započtení nutné
 - pohl. musí být: 1) vzájemné a započitatelné (kompenzabilní) + 2) stejného druhu (např. peněžité pohl) + 3) 1 z úč. musí učinit tzv. kompenzační projev (směřující k započtení)
 - zánik pohledávek v okamžiku setkání pohl. a to v rozsahu, v jakém se vzáj. kryjí
 - setkání = splatnost obou pohl.; nevádí, pokud každá uspokojena na jiném místě
 - započtení pod podmínkou/z doložením času → nepřihlíží se
 - není přípustné
 - proti pohl. výživného pro nezl., kt. není plně svéprávný
 - proti pohl. na náhradu újmy způsobené na zdraví (leda tentýž druh)
 - proti pohl. mzdy/platu/odměny ze sml. o výkonu závislé práce/náhradě mzdy
- 2) ZAPOČTENÍ DOHODOU = započtení dobrovolné
 - předpoklady: 1) vzájemnost pohledávek + 2) dohoda účastníků o započtení
 - i pohl. kt. jsou 1str. zakázané, k započtení pohl. výživného pro nezletilého se nepřihlíží

34. ODSTOUPENÍ OD SMLOUVY

- 1str. PJ, adresované 2. sml. str., doručení závazek zaniká
- str. oprávněná od sml. odstoupit oznámí, že od sml. odstupuje/setrvá na ní → nelze změnit
- = prolomení zásady pacta sunt servanda → musí být sjednáno/stanoveno pr. předpisem
 - autonomie vůle X jistota sml. stran + bránění neúčelnému a iracionálnímu maření sml.
- DŮVODY
 - 1) ujednány ve sml. → + podmínky a důsledky z toho vyplývající
 - 2) stanovené Z.
 - 1) porušení sml. povinností prodlením podstat. způs. = takové porušení, kt. zakládá hypotézu, že str. porušitele by při uzavření sml. věděla/musela vědět, že 2. str. by sml. neuzavřela, pokud by toto porušení předvídala
 - 2) z chování 2. str. nepochybně vyplyne, že poruší sml. podstatným způs. a na výzvu oprávněné str. nedá přiměř. jistotu
 - 3) u sl. strany - v některých případech kogenní pr. odstoupit bezdůvodně
 - 4) důsledek jiných pr. skutečností - zmaření pr. volby/nahodilé zhoršení věci/změna podmínek/skryté překážky díla apod.
 - I PRODLENÍ VĚŘITELE OPRAVŇUJE DLUŽNÍ K ODSTOUPENÍ OD SML.
- ÚČINKY → závazek se zrušuje od počátku (ex tunc) X u výpovědi ex nunc
 - nezanikají:
 - pr. na zaplacení sml. pokuty, dospělých úroků z prodlení, náhradu škody
 - pr. míněná zavazovat str. i po odstoupení (rozhodčí doložka)
 - zajištění dluhu
 - vznik povinnosti vrátit si navzájem to, co již bylo splněno (jinak BO)
- ROZSAH
 - 1) od celé sml. → nebylo-li doposud plněno/bylo-li plněno částečně, ale poskytnuté plnění nemá pro věřitele význam
 - 2) od části závazku → dosud nesplněné části/ u nepřetržité a opakované činnosti jen s účinky do budoucna (např. nájem)

35. ZÁNÍK ZÁVAZKU DOHODOU

- sml. autonomie → úč. mají vždy možnost dohodou změnit obsah existujících závazkových poměrů (→ závazky, k nimž se str. vzáj. PJ zavázaly mohou spol. PJ změnit/zrušit)
- 2str PJ, kdy závazek zanikne dohodou str., aniž by byl nahrazen závazkem novým
- při zániku závazku se uplatní MINIMÁLNĚ stejná forma, jako při jeho vzniku
- důsledky vyplývající ze zániku závazku musí být v dohodě ujednány
- pokud již bylo plněno, užijí se ustanovení o BO → povinnost vydat, oč se obohatil
- zánik okamžikem účinnosti dohody/jejím vznikem (tj. přijetím návrhu)
- ZÁNÍK PŮVODNÍHO ZÁVAZKU, ALE NAHRAZENÍ ZÁVAZKEM NOVÝM (upravuje Z zvlášť)
 - 1) novace privativní → dohodou o změně obsahu závazku se dosavadní závazek ruší a nahrazuje novým závazkem (pokud může dosavadní závazek obstát vedle nového, má se za to, že nebyl zrušen)
 - 2) narovnání → dosavadní závazek lze nahradit novým závazkem i tak, že si str. ujednáním upraví P@P mezi nimi, kt. byly dosud sporné/pochybné
 - pokud u věci zapsané do veř. sez. → účinky narovnání nastávají zápisem
 - nelze odporovat jen proto, že jím vznikl nepoměr mezi vzáj. plněním stran

36. SMRT DLUŽNÍKA NEBO VĚŘITELE

- smrt dlužníka/věřitele je pr. událostí, kt. může mít vliv na další existenci závazkového poměru
- jeden z možných způs. zániku dluhu.
- pokud je věřitel/dlužník dědicem zemřelého dlužníka/věřitele → zánik dluhu splnutím
- dluh NEZANIKÁ, PŘECHÁZÍ na dědice, ALE u plnění, kt. mělo být provedeno osobně dlužníkem, (dlužník užívá své osobité vlastnosti nebo nadání) → zánik dluhu
- pr. zanikne smrtí věřitele, JEN bylo-li plnění om. jen na jeho os. → obecně tedy nezaniká
- ZVL. ÚPRAVA V PRAC. PR. → Zik práce, Smrt zaměstnance (§328)
 - peněžitá pr. ZC jeho smrtí nezanikají → do výše 3násobku jeho prům. měs. výdělku přecházejí na manžela, děti a rodiče/není-li těchto osob, stávají se předmětem dědictví
 - peněžitá pr. ZV zanikají smrtí ZC, s výjimkou těch, o kt. bylo pravomocně rozhodnuto/kt. byla ZC před jeho smrtí pís. uznána + pr. na náhr. škody způsobené úmyslně

37. NEMOŽNOST PLNĚNÍ

- 1) ZMĚNA OKOLNOSTÍ
 - pokud vlivem změny okolností dojde k hrubému nepoměru v P@P stran
 - následek → lze obnovit jednání o sml. za účelem její změny
 - !! nejde o NEMOŽNOST plnění, ale v praxi těžké rozlišit zda jen znevýhodnění jedné strany ve smyslu § 1765, nebo je vlivem změny okolností plnění zcela nemožné
- 2) NEMOŽNOST PLNĚNÍ OD POČÁTKU → impossibilium nulla obligatio est
 - nastává, pokud bylo již v okamžiku uzavření sml. jisté, že plnění není možné (resp. že nebude možné ani nikdy v budoucnu - lze prodat věc, kt. ještě nevznikla)
 - MUSÍ se jednat o OBJEKTIVNÍ nemožnost → dluh nelze z objektivních důvodů splnit
 - následky
 - absolutní neplatnost (plnění od počátku nemožné, dle § 588)
 - závazek vůbec NEVZNIKÁ
 - pokud již došlo k plnění → strany ho vrátí, neboť se jedná o BO
 - !! pokud úmyslně → porušení dobrých mravů/ zákonné pov. jednat poctivě → odp. za šk.
 - NENÍ zde možnost sml. odchýlení, jedná se o kogentní ustanovení

- 3) NÁSLEDNÁ NEMOŽNOST PLNĚNÍ → prokazuje dlužník
 - pokud k nemožnosti plnění došlo až PO uzavření sml., ALE plnění **není** nemožné, lze-li dluh splnit za ztížených podmínek s většími náklady/s pomocí jiné os./až po určité době
 - zásada pacta sunt servanda → následnou nemožnost vykládat restriktivně → nemožnost plnění musí být způsobena nezávisle na vůli a bez přičinění dlužníka → posuzuje soud
 - → nastává pro objektivní faktickou nemožnost plnění (zánik věci, zánik místa plnění)
 - ! JUD: i když si objednatel sjedná 3. str., aby plnění vykonala místo 2. str. → zde plnění též nemožné, ale jedná se o SUBJEKTIVNÍ skutečnost → výjimka
 - → pr. nemožnost plnění: dodat. zakázáno Z. → jednání, kterým bylo sjednáno je nepl.
 - následky
 - zánik závazku ex lege
 - závazek zaniká okamžikem, kdy nastala událost, kt. násl. nemožnost p. způsobila
 - spolu se závazkem zaniká i povinnost protistr. plnit
 - někdy může vzniknout povinnost nahradit škodu vzniklou nemožností plnění; pokud porušení zákona/porušení sml. povinnosti → dlužník odpovídá za škodu
 - je možnost se sml. odchýlit ve prospěch dlužníka → kdy závazek zaniká částečně a kdy zcela, lze modifikovat i výši náhrady škody
- nemožnost plnění může být pouze částečná → ve zbytku jsou str. nadále závazkem vázány

38. SPLYNUTÍ

- = konfuse; → nikdo nemůže být sám sobě dlužníkem a věřitelem
- splyne-li jakýmkoliv způs. právo s povinností v 1 os., zaniknou pr. i pov., nestanoví-li Z. jinak
- zvlášť upraveno splnutí v případě věřitele a toho, kdo závazek zajišťuje → zde dluh nezaniká
 - je-li zástavou pohledávka zástavního dlužníka se zástavním věřitelem, pohledávka a dluh nezanikají splnutím osoby věřitele a dlužníka
- nastává z různých pr. důvodů → u PO (sloučení, splnutí) či u FO (dědění, postoupení pohl.)
- § 584 + zvlášť úprava solidárních závazků
 - splnutím pr. věř. a pov. jednoho z dl. zavázaných spol. a nerozdílně, zaniká dluh do výše odpovídajícího podílu tohoto spoludlužníka; splnutím pov. dl. a pr. jednoho z věř. oprávněných spol. a nerozdílně zaniká pohl. do výše odpovídající podílu tohoto spoluvěř.
 - →→ zaniká pouze poměrná část, nikoliv celé pr./pov.

39. PREVENCE ŠKOD V OBČANSKÉM PRÁVU

- = souhrn způsobů a forem předcházení ohrožení a porušování subjektivních občanských práv, tj. práv, která jsou upravována a chráněna normami občanského práva
- stanovení určitého systému prevenčních pr. povinností, jakož i nepříznivých pr. následků spjatých s jejich ohrožením či porušením → odp. za škodu
- ! neukládá povinnost předvídat každý v budoucnu možný vznik škody
- každý je povinen zachovávat takový stupeň bedlivosti (pozornosti), který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který je způsobilý zabránit, či co nejvíce omezit riziko vzniku škod.
- **prevence** - vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si tak, aby nedošlo k bezdůvodné újmě; slovo bezdůvodné vyjadřuje možnost individuálního posouzení soudem
 - každá osoba je potencionální škůdce, avšak je povinna jednat tak, aby k žádné škodě nedošlo → v souladu se zásadou **neminem ledere**

- řadí se do závazků z deliktů pod náhradu majetkové a nemajetkové újmy
- většina závazků z deliktu řeší vypořádání již vzniklé škody, prevence se naopak snaží škodě přecházet, to souvisí i se zásadou **vlastnictví zavazuje**
- **prevenční povinnost** - 1. vůči aktivnímu chování a 2. vůči jiným okolnostem
- **notifikační povinnost** - ten, kdo poruší/může a má vědět, že poruší právní povinnost, oznámí to bez zbytečného odkladu poškozenému (tím se vyviní z té újmy, které mohl poškozený po oznámení zabránit) → dále ustanovuje "povinnost" poškozeného, aby proti škodě přiměřeně zasáhl, a nikoli jen přihlížel (jinak nemá právo na náhradu škody a nese ji sám)
- **povinnost zakročit** - podle situace má povinnost zakročit na ochranu jiného každý, kdo vytvořil nebezpečnou situaci nebo nad ní má kontrolu; dále také ten, jehož úsilí potřebné k odvrácení je zjevně nižší než možná škoda
- **posloupnost ochrany** - nejprve se chrání svoboda, život, zdraví, a poté až majetek

40. DRUHY ODPOVĚDNOSTI V OBČANSKÉM PRÁVU

- soukromopr. odpovědnost → nemá represivní fci
- = následný (sekundární) nepříznivý pr. následek, kt. vznikl porušením původní (primární) pr. povinnosti, neboli protiPJ a kt. je především sankční složkou příslušné normy obč. pr.
- nová sekundární pov. postihuje porušitele původní pov. → odpovědnostní/sankční povinnost
- odpovídá jí právo oprávněného
- 2 koncepcce
 - 1) k. perspektivní (aktivní/preventivní) pr. odpovědnosti
 - odpovědnost vzniká již se vznikem primární pr. pov. → odp. k plnění pr. pov.
 - 2) k. retrospektivní (pasivní/sankční/následná) pr. odpovědnosti
 - odpovědnost vzniká až v důsledku porušení primární pr. pov. → odp. za porušení
 - převažuje
- DRUHY
 - A) SMLUVNÍ A MIMOSMLUVNÍ → kontraktní (ex contractu) a deliktní (ex delicto)
 - dle toho, zda prim. pov. byla dána sml./Z (příp. porušením dobrých mravů)
 - rozdíl: pro vznik pov. nahradit šk. porušením sml. se nevyžaduje zavinění + rozsah náhrady šk. podmiňuje její předvídatelnost (teo. adekvátní příč. souv.)
 - sml. odp. se vztahuje i na 3. os., pokud je souvislost zjevná
 - 1) závazky z deliktů
 - a) náhrada maj. a nemaj. újmy
 - b) zneužití a om. soutěže
 - 2) závazky z jiných pr. důvodů
 - a) bezdůvodné obohacení (BO)
 - b) nepřikázané jednání (NJ)
 - c) upotřebení cizí věci ku prospěchu jiného
 - B) ZA ŠKODU, ZA VADY, ZA PRODLENÍ
 - dle toho, co je obsahem odpovědnostního vztahu, kt. může spočívat v:
 - a) vzniku nové právní pov., kterou povinný před porušením původní pov. neměl → odp. za škodu
 - b) přistoupení další nově vzniklé pov. k té původní → odp. za prodlení
 - c) přeměně původní pr. pov. v důsledku jejího porušení na jinou pov., kterou povinný před porušením původní pov. též neměl → odp. za vady

- C) OBJEKTIVNÍ A SUBJEKTIVNÍ
 - dle toho, zda je jejím předpokladem zavinění či ne
 - a) subj. → odp. za zavinění X exculpate = vyvinění, zbavení se sub. odp.
 - b) obj. → odp. za protiprávní stav (za výsledek) → nelze se vyvinut, jen liberovat → pokud subj. prokáže, že i kdyby vyvinul veškeré úsilí, kt. lze od něj vyžadovat, škodlivý následek by stejně nastal (zejm. vis maior)
 - X absolutní obj. odp. → nelze se liberovat, odp i z a vis maior
 - odp. za vady + za prodlení → vždy obj.

41. PŘEDPOKLADY VZNIKU ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU

- 1) PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ/ŠKODNÁ UDÁLOST
 - protiPJ = každé jednání v rozporu s obj. právem/zákonem/jiným pr. předpisem, též porušení pov. vyplývající ze závazku nebo událost vyvolávající škodu, se kterou takový následek spojuje zákon; i jednání v rozporu s dobrými mr. a obcházení zákona
 - může spočívat v aktivním i pasivním jednání
 - okolnosti vylučující protiprávnost
 - a) plnění zákonné pov. (výkon urč. povolání/fce)
 - b) výkon subj. pr. → neminem laedit qui suo iure utitur
 - pr. vykonáváno v mezích a v souladu se Z. a za účelem dosažení dovoleného cíle + poctivost X jinak zdánlivý výkon práv (zneužití práva)
 - c) svépomoc → i tam, kde zásah NEhrozí bezprostředně + § 14
 - d) jednání v nutné obraně; podmínky:
 - 1. jde o obranu proti protiprávnímu útoku (na zdraví/život/majetek..)
 - i jednání mimovolní, jednání zvířete, působení přír. sil!
 - 2. útok přímo hrozí/trvá
 - 3. obrana nesmí být zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti útoku (ale může být silnější, pokud je to efektivní)
 - → je třeba posoudit objektivně ale přihlídnout k omluvit. vzrušení myslí
 - e) jednání v krajní nouzi → jednání odvracející přímo hrozící nebezpečí
 - 1. nebezpečí = stav, kdy hrozí škoda (nemusí jít o útok, např. i přír. kat.)
 - 2. jednající toto nebezpečí sám nevyvolal
 - 3. jde o nebezpečí, kt. ohrožení není povinen snášet
 - 4. nebezpečí nebylo možno za daných okolností odvrátit jinak = zás. subs.
 - 5. způsobený následek nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější, než ten, kt. hrozil = zás. proporcionality
 - → za škodu odpovídá ten, kdo nebezpečí vyvolal, oprávněn zakročit KAŽDÝ ať už hrozí nebezpečí jemu (sebeobrana) či jiné os. (pomoc)
 - f) svolení poškozeného → stačí konkludentní (projev, kt. nevzbuzuje pochybnost)
 - 1. zásah do P@P, o nichž mu pr. řád dovoluje svobodně rozhodovat
 - 2. svolení má náležitosti platného PJ
 - 3. svolení dáno před vznikem škody
 - zákonem kvalifikovaná událost → tam, kde zákon stanoví obj. odp. (šk. na vnešené věci)
- 2) ŠKODA
 - 1) skutečná (damnum emergens) = maj. újma vyjádřitelná v penězích, spočívající ve snížení/zmenšení/zničení/ztrátě/jiném znehodnocení maj. poškozeného a představující maj. hodnoty nezbytné na uvedení věci v předešlý stav

- 2) ušlý zisk (lucrum cessans) = maj. újma vyjádřitelná v penězích, spočívající v tom, že v důsl. škodní události nedošlo k rozmnožení (zvětšení) maj. poškozeného, kt. poškozený mohl důvodně očekávat se zřetelem k obvyklému chodu věci
- 3) PŘÍČINNÁ SOUVISLOST = kauzální nexus
 - mezi protiPJ/kvalifik. událostí a škodou → vztah příčiny a následku (1 způsobilo 2.)
 - není-li → není třeba zkoumat zavinění, u soudu prokazuje žalobce
 - nejprve izolovat následek = újmu, resp. škodu → pak příčiny (ty určují teorie)
 - a) teorie podmínky (t. rovnocennosti podm.) → hl. v TP
 - PS mezi událostí a šk. existuje tehdy, jestliže by bez ní šk. nenastala
 - b) teorie adekvátní příčinnosti
 - šk. je způsobena urč. událostí jen tehdy, jestliže zároveň:
 - 1) šk. by nebyla nastala bez této příčiny
 - 2) podle obvykl. chodu věcí mají typicky za násl. způsobení šk.
 - → škoda musí být předvídatelná, předvídatelnost posuzovat objektivně
 - odpovídá reparační/satisfakční a preventivní fci občanskopr. odp.
 - je-li více příčin → odstupňování jejich významu = gradace PS
- 4) ZAVINĚNÍ → předpoklad vzniku odp. za škodu subj. charakt., vychází z TZ
 - zaviněně nemůže jednat ten, kdo nemá del. způs. (= schopnost rozeznat/ovládat protiprávnost svého jednání)
 - druhy
 - a) úmysl přímý → škůdce věděl, že šk. způsobí a způsobit ji chtěl
 - b) úmysl. nepřímý → škůdce věděl, že šk. může způsobit a pro případ, že nastane s tím byl srozuměn
 - c) nedbalost vědomá → škůdce věděl, že šk. může způsobit, nechtěl ji však způsobit a bez přiměřených důvodů spoléhal, že ji nezpůsobí
 - d) nedbalost nevědomá → škůdce nechtěl šk. způsobit, ani nevěděl, že ji způsobit může, ačkoliv o tom vzhledem k okolnostem a svým os. pom. vědět měl a mohl
 - X pokud ten, kdo škodu způsobil ji předvídat neměl a nemohl → náhoda v pr. slova smyslu (casus) → škodu ponese poškozený; druhy
 - a) prostá (casus minor) → nedá se předvídat, ale lze odvrátit (krádež)
 - b) kvalifikovaná (casus maior/vis maior) → “vyšší moc”
 - ani za vynaložení veškerého úsilí ji není možné předejít
 - u subj. odpovědnosti nepřipadá odp. za náhodu v úvahu!, u obj. odp. je typická odp. za prostou náhodu, výjimečně odp. za vis maior
 - hrubá nedbalost (culpa lata) → jednání škůdce svědčí o zřejmé bezohlednosti k chráněným zájmům; u vědomé i nevědomé; někdy následky jako úmysl
 - význam: někdy odpovědnost jen u úmyslu, rozsah náhr. škody, pro promlčecí doby a počátek běhu promlč. lhůt, presumce zavinění - presumuje se nevědomá nedbalost, u porušení zákona → domněnka nedbalosti
 - jestliže os. nejedná, jako od os. prům. vlastností lze důvodně očekávat, má se za to, že jedná nedbale
 - pokud škůdce neuplatní zvl. znalosti/dovednosti/pečlivosti, kt. je zapotřebí, má se za to, že jedná nedbale

42. SUBJEKTY ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU, SPOLEČNÁ ODPOVĚDNOST, SPOLUÚČAST POŠKOZENÉHO

- 1. FYZICKÁ OSOBA
 - a) subjektivní odpovědnost
 - tam, kde se k odp. vyžaduje zavinění, musí mít FO deliktní způsobilost (2 složky → rozumová = způs. předvídat důsl. chování + volní = způs. chování ovládat) → ke vzniku plné del. způs. třeba naplnit 2 předpoklady (1. poz. předpoklad = dosažení svéprávnosti, 2. neg. předpoklad = FO není postižena duš. chorobou), ALE je možná i odpovědnost u os. s omezenou způsobilostí k zavinění → pokud schopny posoudit následky a ovládnout své jednání
 - ! nebyly-li naplněny předpoklady způsobilosti k zavinění, má poškozený nárok na náhradu, je-li to spravedlivé se zřetelem k maj. poměrům škůdce a poškozeného!
 - ! FO se sama ze svého zavinění přivedla do stavu přechodné duš. p. (§ 2922)
 - b) objektivní odpovědnost
 - tam kde Z. nevyžaduje zavinění, může být subjektem této odpovědnosti i os., kt. nemá del. způsobilost!
- 2. PRÁVNICKÁ OSOBA
 - vyžaduje-li Z. k odpovědnosti zavinění, platí to i pro PO → ale problematické to zkoumat
 - za PO mohou jednat jen FO → PO může způsobit šk. jen prostřednictvím FO
 - PO zavazuje protipr. čin, kt. se při plnění svých úkolů dopustil člen voleného org./ZC/jiný její zástupce vůči 3. os. → neodpovídají přímo poškozeným, odpovědnost vůči PO
 - deliktní způs. PO vzniká již vznikem PO, tedy nabytím její pr. osobnosti
- 3. STÁT (+ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉ CELKY)
 - v soukromopr. vz. jako každá jiná PO X šk. při výkonu veř. moci → odp. založena zvl. Z.
- SPOLEČNÁ ODPOVĚDNOST VÍCE ŠKŮDCŮ
 - 1 škoda způsobena více škůdci → odpovídají společně
 - není podstatné, zda škoda vznikla v součinnosti (spoluzavinění)/na zákl. činnosti na sobě nezávislé (souběžné/konkurující zavinění), též zda někt. ze škůdců jednal úmyslně
 - FORMY
 - a) společná a nerozdílná = solidární
 - odpovědnost více škůdců → každý odpovídá za všechny ostatní a naopak
 - pokud všechna jednání byla protipr., ale jen 1 způsobilo šk. a neví se které
 - škůdce, kt. šk. nahradil (celou) → vypořádání s ostatními dle jejich individuální účasti na způsobení škody = pr. následného postihu
 - b) dílčí (oddělené)
 - v OZ jen ve výjimečných případech! (v prac. pr. pravidlem)
 - rozhodne soud → nelze, pokud někt. škůdce podněcoval/podporoval/účastnil se na způsobení škody jiným škůdcem, nebo pokud lze připsat celou šk. každému škůdci)
 - každý ze škůdců odpovídá poškozenému odděleně za díl šk., kt. způsobil
 - když je účast některého ze škůdců jen nepatrná
- ZAVINĚNÍ POŠKOZENÉHO → pokud je šk. způsobena:
 - a) výlučně zaviněním poškozeného
 - poškozený si ji ponese ve své maj. sféře celou sám (lokalizace škody u pošk.)
 - b) také (spolu)zaviněním poškozeného
 - poškozený si ji ponese ve své maj. sféře poměrně, tj. dle své účasti na způsobení šk. X podílejí-li se okolnosti, kt. jsou k tíži jedné/druhé strany na škodě jen zanedbatelným způsobem, škoda se nedělí

43. ROZSAH A ZPŮSOB NÁHRADY ŠKODY

- ZPŮSOB

- 1. náhrada maj. újmy → uvedení do předešlého stavu/náhrada v penězích (není-li uvedení do předešlého stavu možné/žádá-li to poškozený)
- 2. náhrada nemaj. újmy → přiměřené zadostiučinění (v penězích, nezajistí-li to skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy) + § 2971
- 3. modrace → snížení náhrady
 - z důvodů zvl. zřetele sníží soud
 - nelze snížit, pokud byla šk. způsobena úmyslně/příslušníkem určitého stavu/povolání porušením odborné péče
- 4. více škůdců → odpovídají solidárně
 - ! pokud 1 ze škůdců povinen k náhr. pouze do určité výše → škůdce odpovídá solidárně s ostatními pouze do této výše
 - v odůvodněných případech nahrazuje škůdce dle své účasti/míry pravděpodobnosti

- ROZSAH

- hradí se skutečná škoda + ušlý zisk - nelze-li skut. šk. přesně vyčíslit → určí soud
- 1. náhrada při újmě na přirozených pr. člověka
 - zásahy/nedovolené interference s životem, zdravím, důstojností, svobodou, soukromím, právem žít v příznivých životních podm.
 - ublížení na zdraví a usmrcení
 - maj. i nemaj. újma → takto se odčiní i duševní útrapy → peněžitá náhrada za vytrpěné bolesti a další nemaj. újmy, popř. ztížení spol. postavení
 - v případě usmrcení → odškodní se manžel, rodiče, děti peněžitou náhradou + náklady spojené s péčí o zdraví/náklady na pohřeb
 - peněžité dávky → princip renty, kt. škůdce dorovná do předpokládaného ucházejícího výdělku dávky plynoucí ze systému soc. zabezp. (§ 2962-67)
 - po dobu prac. neschopnosti
 - po skončení prac. neschopnosti
 - náhrada ztráty na důchodu
 - náhrada jiné osobě, u níž konal poškozený bezplatné práce
 - náhrada pozůstalým při usmrcení
- 2. duševní útrapy → odčinění jako nemaj. újma; nervový otřes, emoční šok, smutek..
- 3. osobní štěstí
- 4. zvl. cena obliby (pretium affectionis) → škůdce způsobil ze svévole/škodolibosti

- MAJETKOVÁ

- 1. náhrada při poškození věci - § 2969
 - při určení výše šk. se vychází z obvyklé ceny v době poškození
- 2. náhrada při poranění zvířete - § 2970
 - uhrazení účelně vynaložených nákladů potřebných k péči o zdraví

44. VZTAH ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU A ODPOVĚDNOSTI ZA VADY

- ODPOVĚDNOST ZA VADY

- obec. úpr. (§ 1914 a n.), u jednotlivých sml. typů (§ 2099 a n.), s subtypů (§ 2161 a n.)
- vada → vada PŘEDMĚTU plnění, NE vada plnění!!!!

- zjevné X skryté
- v okamžiku plnění lze předmět plnění odmítnout
 - § 1914 → zánik pův. závazku; i když splním vadně - splním → nejsem v prodlení s plněním X mohu ale být v prodlení s opravou vad
 - pokud nedojde k předání → odp. za věc nese prodávající
- reklamační lhůta → pro objevení skrytých vad (ne bezvýjimečně - §1921 (3))
- záruční doba → doba, po kt. prodávající zaručuje, že se vady nevyskytnou - není v Z.
- ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU (A.40-43 → § 2909 a násl.)
 - povinnost nahradit škodu vzniká
 - porušením sml. povinnosti
 - porušením zákona
 - porušením dobrých mravů
- VZTAH
 - odp. v užším smyslu → odp. za škodu
 - odp. v širším smyslu → odp. za škodu + za vady + za prodlení
 - odp. za šk. → uplatní se v případě, kdy věřiteli v důsl. vadného plnění vznikla šk.
 - odp. za vadu → dlužníková povinnost nebyla splněna řádně
 - odp. za prodlení → dlužníková povinnost nebyla splněna včas
 - smysl odp. za vady → dosáhnout plnění bez vad → výměna/oprava/sleva
 - smysl odp. za šk. → nahrazení maj. újmy v důsl. porušení pr. povinnosti/jiné pr. skut.
 - vadným plněním může vzniknout další újma spočívající ve zmenšení maj./ušlém zisku, kt. nelze odškodnit v rámci odp. za vadu - ta slouží pouze k reparaci samotné vady → odp. za šk. → možnost souběhu obou odp.
 - ! jako škodu nelze uplatnit to, co odpovídá pr. z odp. za vadu věci, jestliže došlo k zániku pr. z odp. za vady pro nesplnění včasné notifikace vad

45. POVINNOST NAHRADIT ŠKODU (JEDNOTLIVÉ PŘÍPADY)

- maj. újma → škoda
- nemaj. újma → vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném pr. chráněném ustanoveními 1. části tohoto zákona, nahradí škodu i nemaj. újmu, kt. tím způsobil; jako nemaj. újmu odčiní i způsobené duševní útrapy
- ŠKODA ZPŮSOBENÁ TÍM, KDO NEMŮŽE POSOUDIT NÁSLEDKY SVÉHO JEDNÁNÍ
 - nezletilý/os. stížena duševní poruchou
 - náhr. škody jen, pokud byl schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky - pokud nebyl → jen pokud to lze vzhledem maj. poměrům spravedlivě požadovat
 - solidárně se škůdcem os., kt. zanedbala náležitý dohled
 - kdo se do takového stavu uvedl vlastní vinou → hradí škodu, s ním i os. kt. ho do takového stavu přivedly
- ŠKODA ZPŮSOBENÁ OS. S NEBEZPEČNÝMI VLASTNOSTMI
 - solidárně s ní i os. kt. se takové os. ujala, poskytla jí útulek/svěřila jí určitou činnost
- ŠKODA Z PROVOZNÍ ČINNOSTI
 - provozovatel závodu/jiného výrobního zařízení X prokáže-li že vynaložil veškerou péči
- ŠKODA ZPŮSOBENÁ PROVOZEM ZVLÁŠT NEBEZPEČNÝM
 - → nelze-li předem rozumně vyloučit možnost vzniku vážné šk. ani při vynaložení řádné péče → om. možnosti liberace: vis maior, jednání poškoz., neodvratitelné jednání 3. os.
- ŠKODA NA NEMOVITÉ VĚCI

- ŠKODA NA PROVOZU DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ
 - odpovídá provozovatel dopr. prostředku
 - zprostit se nelze, byla-li šk. způsobena okolnostmi, kt. mají původ v provozu
 - pokud někdo použil DP bez vědomí provozovatele → odpovědný
 - solidární odp. pokud provozovatel umožnil použití DP z nedbalosti, nelze-li určit → vl.
- ŠKODA ZPŮSOBENÁ ZVÍŘETEM
 - vlastník + os. které zvíře svěřil → odpovídají solidárně
 - slouží-li k výd. čin./jako pomocníci pro han. → zproštění odp. pokud nezanedbali dozor
 - svémocné odnětí 3. os. → odpovídá 3. os. (nemohl-li vlastník zabránit)/solidárně
- ŠKODA ZPŮSOBENÁ VĚCÍ
 - odp. ten, kdo plnil vadnou věcí X pokud věc sama → ten, kdo na ní měl dohled/vlastník
- ŠKODA ZPŮSOBENÁ VADOU VÝROBKU
 - ne u věcí určených a užívaných převážně k podnikatel. účelům
 - hradí výrobce + případně solidárně odpovědní (dovozce/dodavatel)
 - výrobek je vadný, není-li tak bezpečný, jak od něj lze rozumně očekávat
- ŠKODA NA PŘEVZATÉ VĚCI
 - věc, kt. má být předmětem jeho závazku → nahrazuje ten, kdo věc převzal (neprokáže-li, že by ke škodě došlo i jinak)
- ŠKODA NA ODLOŽENÉ VĚCI
 - pokud s provozem nějaké činnosti je spojeno odkládání věcí + věc odložena na místně k tomu určeném/obvyklém → hradí provozovatel
 - i provozovatelé garáží → šk. na autě a jeho příslušenství
- ŠKODA NA VNESENÉ VĚCI
 - věc vnesená do prostor vyhrazených k ubytování/ulož. věci → odp. provozovatel ub. sl.
 - max. 100násobek denní ubytovací ceny, možnost zprostit se - ale má důk. břemeno
- ŠKODA ZPŮSOBENÁ INFORMACÍ NEBO RADOU (za odměnu)
 - odp. je os., kt. je příslušníkem určitého stavu/povolání nebo jinak vystupuje jako odborník

1. DAROVÁNÍ

- část IV (rel. maj. pr.), hl. II (závzky z PJ), Díl 1 (převedení věcí do vlastnictví jiného)
- = závazek, pr. titulem je DAROVACÍ SML.
- § 2055 → dvojí podoba
 - 1. dar. sml. dárce bezplatně převádí vl. právo k věci (reálné dar.), nebo
 - 2. se zavazuje obdarovanému věc bezplatně převést do vlastnictví (konsenzuální dar.)
 - → 2 str. PJ (je třeba výrazu protistrany!)
 - úmysl darovat (animus donandi) = úmysl obohatit maj. jiného na svůj úkor + causa donandi (hospodářský účel), kt. s ním splývá
- § 2056 → slib daru = naturální obligace → kdo slíbí, není zavázán darovat, ale ten, kdo slib obdržel má právo, aby mu slibující nahradil náklady účelně vynaložené v očekávání daru
 - → lex specialis k § 3 (2) → daný slib zavazuje
- podstatné náležitosti
 - 1. předmět daru
 - daruje se věc (široké pojetí → movité/nemovité, maj. práva, jiné maj. hodnoty...)
 - darem není: vyživovací povinnost, vydání užitků, plnění na promlčenou pohl.!!
 - lze darovat i všechny svůj souč. maj., budoucí maj jen pokud nepřesahuje ½
 - věc kt. dárce nemá → platné jen, zaváže-li se dárce ve sml. věc nabýt
 - vědomé darování cizí věci → povinnost k náhradě škody, pr. odstoupit od sml. a dar vrátit
 - 2. bezplatnost
 - obdarovaný může splnit příkaz/povinnost, ale nesmí to být plnění maj. povahy
 - smíšená dar. sml. (negotium mixtum cum donatione) → darování je jen to, oč hodnota plnění 1 str. převyšuje hodnotu plnění strany 2.
 - 3. dobrovolnost → není plněním pr./mravní/společenské povinnosti
 - 4. převod vlastnictví → úmysl stran, nemusí být explicitně vyjádřeno
 - zvl. klauzule rebus sic stantibus (jen u kons. dar.) → odepření daru (2 předpoklady) → změna okolností: 1) vážně ohrožena výživa dárce, 2) ohrožení vyživovací pov. dárce; odevzal-li již část → odstoupit jen ohledně toho, co dosud nesplnil
 - nejedná se o veř. sbírku, nepoužijeme na darování org. a tkání
 - LIBERALITA → plnění z pouhé společenské služby není darováním, je-li z chování stran zřejmé, že se nechtějí sml. vázat → projev vůle nesleduje pr. následky
 - spol. konvence (dýško), zvořilost/přátelství (pozdání na večeři), obvyklé dárky
- vznik a obsah DS (dar. sml.)
 - projevy vůle dárce a obdarovaného, z nichž je smluvníkům zřejmé, že na sebe berou pr. závazek a konsensus těchto projevů
 - pís. forma
 - 1. darování věci zapsané ve veř. seznamu (nemovitosti, ochr. zn., obch. podíly)
 - 2. nedojde-li k odevzdání věci zároveň s projevem vůle darovat a přijmout dar
- modality darování
 - renumeratorní (odměnné) darování → dar z uznání/za zásluhy/zvl. odměna
 - vzájemné (obaplné) darování → X směna (sleduje obohacení); dary oběma stranám
 - darování podpory → závazek dárce, že bude pravidelně podporovat obdarovaného

- darování příkazem → příkaz, aby obdarovaný něco vykonal; splnění může dárce požadovat, jen když už sám plnil; je-li ve veř. zájmu → může požadovat i přísl. org.
- darování pod podmínku → vazba na splnění suspenzivní/rezolutivní podm.
- termínované darování → doložka času → jen na určitou dobu
- darování s účelovým určením → x vylákání daru = omyl zakládající neplatnost
- darování pro případ smrti (donatio mortis causa) → podm. že obdarovaný dárce přežije
 - kolize s dědickým právem, OZ preferuje odkaz, neodvolatelné (odkaz ano)
- zvl. ustanovení
 - os. omezená ve svéprávnosti je způsobilá darovat/přijmout dar malé hodnoty/dar obvyklý
 - dar. os. kt. provozuje/spravuje/je zaměstnána v zařízení, kde se poskytují zdr./soc. sl. a v době, kdy byl dárce v péči takového zařízení je neplatné
- odvolání daru (revokace) → v zásadě neodvolatelný (obec. zás. závaznosti sml.), ALE výjimky:
 - 1. ODVOLÁNÍ DARU PRO NOUZI
 - dárce nemá po darování 1) na vlastní výživu 2) na plnění vyživovací povinnosti
 - → obdarovaný: vrátit dar/zaplatit jeho obv.cenu - nanejvýš však v rozsahu nutné výživy/poskytovat to,co je k výživě třeba (ne, pokud je sám v obdobné nouzi)
 - 2. ODVOLÁNÍ DARU PRO NEVDĚK
 - obdarovaný ublíží dárce/os. blízké úmyslně/z hrubé nedbalosti tak, že zjevně poruší dobré mr.; pr. požadovat vydání CELÉHO daru/zaplacení jeho obv. ceny
 - důvody: pomluvy, nactiutrhání, fyzické ublížení... (nevěra ne)
 - pr. přechází na dárceva dědice, zabránil-li obdarovaný dárce v odvolání daru
 - vzdání se pr. dar odvolat - při darování mezi živými - nepřihlíží se k tomu
 - nemá-li dar již plnou hodnotu → po odvolání vydá jen zbytek (nepromyšlené)
 - účinky: ruší se účinky darování → ruší se dar. sml. a vl. pr. obdarovaného zaniká

2. KOUPEĚ A SMĚNA

- KS v OZ 2012 → neobch. KS (SOZ) + obch. KS (obch. z) + spotřebitelská sml.
- pr. základ pro ekonomickou směnu (zboží ↔ peníze)
- 2 části
 - 1. obec. část → všechny druhy KS (movité + nemovité) + koupě závodu
 - 2. zvl. část → prodej zboží v obchodě (spotřebit. sml. → ochr. spotřebitele, kog. normy)
- pojem
 - 2 str./vícestr. PJ, kde na 1 str. či na obou vystupuje 1 subjekt či subjektů více
 - hl. závazek prodávajícího → odevzdat předmět koupě, umožnit kupujícímu nabýt vl. pr.
 - hl. závazek kupujícího → převzít předmět koupě, zaplatit kupní cenu
- podstatné náležitosti KS
 - převod vl. pr. → konsenzuální (obec. pravidlo; převod účinností sml.), nabyvatel nabývá P@P s věcí spojené + závady (ty, kt. nepřejdou, zanikají)
 - účinností sml. → věc určená jednotlivě, CP na jméno
 - zápisem → věci zapisované do rejstříku, nemovitosti (nad 16 m2)
 - odlišením/oddělením → věci druhově určené
 - předáním věci → nákup v obchodě X zaplacením kupní ceny → samoobslužně
 - rubopisem a sml. k okamžiku předání → CP na řad
 - zápisem na účet vlastníka → zaknihovaný CP
 - převodem → CP na doručitele
 - kupní cena → nemusí být určena přesnou cifrou, ale musí být vyplývat ze způs. určení

- cenová doložka → úprava kupní ceny dodatečně s přihlédnutím k výr. nákladům
- předmět koupě → věc dle § 489; druhy:
 - movitá věc (§ 2085) → mobiliární k., rozhod. stav, v jakém má os. věc nabýt do vl.
 - budoucí věc x sml. o dílo - ten, komu má být prodáno dodá část materiálu
 - nemovitá věc → vždy pís.!!, vlastnictví se nabývá zápisem do seznamu
 - obch. závod = organizovaný soubor jmění vytvořený podnik. k provoz. činnosti
 - kupující nabývá vše, co k závodu náleží, převod zaměstnavatele
 - i část /pokud tvoří samost. organizační jednotku
 - kupující se stává věř. pohledávek a dlužníkem dluhů, kt. k závodu patří (dluhy jen ty, o jejichž existenci věděl/musel rozumě předpokládat)
- DRUHY KS
 - 1. hledisko → obecná KS X KS prodeje zboží v obchodě (prodávající podnikatel)
 - 2. hledisko → movitá věc X nemovitá věc X závod
 - 3. hledisko → dle vzoru a předlohy X koupě na zkoušku (§2150) X výhrada lepšího kupce (§ 2152) X svépomocný prodej (§ 2126)
- ODPOVĚDNOST ZA VADY
 - objektivní odp. ze zákona (→ vada zde musela být již při dodání a musím to dokázat; jiná úpr. pro spotřebitele) → věc je vadná: 1. nemá-li dané vlastnosti (jakost a provedení + určení vzorkem/předlohou), 2. plnění jiné věci, 3. vady v dokladech nutných k užívání věci
 - dělení (rozhodující je intenzita)
 - vady vzniklé podstatným porušením sml. → odstranění: 1. dodáním nové/chybějící věci, 2. opravou věci, 3. přiměř. sleva z kupní ceny, 4. odstoupení od sml.
 - vady vzniklé nepodstatným porušením sml. → 1. odstranit vadu, 2. přiměř. sleva
- ZÁRUKA JAKOSTI = sml. záruka (garance) § 2113
 - prodávající se zavazuje, že věc bude po určitou dobu způsobila k použití pro obvyklý účel, nebo že si zachová obvyklé vlastnosti
 - sjednat X prohlášena prodejcem X určena na obalu/v reklamě
 - záruční doba běží od odevzdání věci kupujícímu/od dojití/od uvedení do provozu
- ZVL. ODPOVĚDNOST ZA VADY (koupě v obchodě)
 - spotřebitelský rámec → kogentnost
 - prodávající odpovídá za to, že věc při převzetí nemá vadu
 - do 6 měs od převzetí → vada již při převzetí X 7.-24. měs → důk. břemeno na kupujícím
 - lhůta → nelze zkrátit (1/2 u použitého), nepřihlíží se k tomu; LZE prodloužit
- SMĚNA (§ 2184 - 2188)
 - strany se zavazují převést 2. str. vl. právo k věci
 - nahodilá zkáza věci → hledí se na sml. jako by nebyla uzavřena
 - nahodilé zhoršení věci pod 1/2 → pr. 2. str. odstoupit od sml.
 - pl. a už. → do mom., kdy se má odevzdat náležit zciziteli (ne kdy k tomu fakticky dojde)
 - ostatní dle KS

3. VEDLEJŠÍ UJEDNÁNÍ PŘI KUPNÍ SMLOUVĚ

- = další ujednání účastníků vlastní kupní sml.
- VÝHRADA VL. PRÁVA
 - vyhradí-li si prod. k věci vl. pr., má se za to, že se kup. stane vl. teprve úplným zapl. KC
 - vůči věřitelům kup. působí jen bylo-li ujednání pořízeno ve formě věř. listiny; vůči 3. os. působí jen u věcí zapsaných do věř. seznamu, byla-li do tohoto seznamu též zapsána

- VÝHRADA ZPĚTNÉ KOUPE
 - kup. vzniká pov. převést na požádání věc prod. za úplatu zpět
 - kup. vrací věc v nezhoršeném stavu a prod. vrací kup. KC
 - vynaložil-li kup. na věc náklad (zlepšení/zachování) → náleží mu náhrada
- VÝHRADA ZPĚTNÉHO PRODEJE
 - kup. si vymíní, že věc prodá prodávajícímu zpět → obdobně jako výhr. zpětné koupě
- PŘEDKUPNÍ PRÁVO
 - ujedná-li si předkupník k věci předkupní právo, vzniká dlužníku povinnost nabídnout věc předkupníkovi ke koupi, pokud by ji chtěl prodat 3. osobě (koupěchtivému)
 - náleží-li předkupní pr. více os. společně → mohou je uplatnit jen v celku
 - pov. prodávajícímu nabídnout věc předkupníkovi dříve uzavřením sml. s koupěchtivým
 - prodávající učiní předkupníkovi nabídku (oznámení obsahu sml. s koupěchtivým), nabídka ke koupi nem. věci vyžaduje PÍS. f.!: přijme-li → stejné podmínky jako s koupěchtivým
 - předkupník zaplatí KC v ujednané lhůtě, nezaplatí-li, pr. zaniká
- KOUPE NA ZKOUŠKU
 - kdo kupuje věc na zkoušku, kupuje s podmínkou, že věc ve zkuš. lhůtě schválí
 - nepřevzal-li kupující věc → odkládací podmínka
 - převzal-li kupující věc → rozvazovací podmínka → kup. věc schválil, neodmítl
 - kupující nemá pr. věc odmítnout, nemůže-li ji vrátit ve stavu, v jakém ji převzal
- VÝHRADA LEPŠÍHO KUPCE
 - uzavřením KS s výhradou lepšího kupce nabývá prodávající pr. dát přednost lepšímu kupci, přihlásí-li se v určené lhůtě; o tom, kt kupec je lepší rozhoduje prodávající
- CENOVÁ DOLOŽKA
 - → úprava KC dodatečně s přihlédnutím k výrobním nákladům
 - P@P str. z CD zaniknou, neuplatní-li opr. str. svá pr. u 2. str. bezodkladně po dodání věci

4. VÝPROSA, VÝPŮJČKA

- část IV (rel. maj. pr.), hl. II (závazky z PJ), díl 2 (přenechání věci k užití jinému)
- VÝPROSA = prekariární sml.
 - půjčitel přenechá věc výprosníkovi k užívání bezplatně + není ujednáno na jakou dobu a pro jaký účel je věc přenechána k užívání
 - půjčitel může požadovat věc vrátit dle libosti
 - v. nemůže vrátit věc v době, kdy by tím p.i způsobil obtíže (leda s tím p. souhlasí)
 - nahrazení škody výprosníkem
 - nahrazuje vždy; nemusí, pokud věc užíval způs. přiměřeným její povaze
 - pokud dovolí, aby věc užíval někdo jiný bez souhl. p. (nemusí, pokud by ke šk. došlo i jinak)
 - ztráta věci: v. hradí škodu → pokud se věc najde, nemůže si jí proti vůli p. ponechat → vrátí ji a zpět dostane náhradu, kt. za ni zaplatil
- VÝPŮJČKA
 - rozdíl od výprosy: je ujednána doba, na kt. je věc půjčena, pokud ujednaný účel → vypůjčitel musí věc bez zbytečného odkladu začít užívat a po splnění účelu ji vrátit
 - vypůjčuje se NEZUŽIVATELNÁ věc (X zápůjčka), bezplatné užívání
 - P@P vypůjčitele
 - nabývá pr. věc užívat způsobem ujednaným/přiměřeným povaze věci

- není oprávněn přenechat věc jiné os. bez souhlasu půjčitele
- nákl. spojené s užíváním věci nese ze svého X mimořádné náklady v.
- P@P půjčitele
 - věc musí být způsobilá k užívání, pokud způsobí škodu vada věci (kt. půjčitel výpůjčitelovi zatají), musí mu nahradit škodu z toho vzniklou
 - poučit půjčitele jak věc užívat, pokud tak neučiní, nahr. škodu z toho vzniklou
 - nemá pr. domáhat se předčas. vrácení, jen pokud v. použije věc v rozporu se sml.

5. NÁJEM (OBEČNĚ)

- část IV (rel. maj. pr.), hl. II (závazky z PJ), Díl 2 (přenechání věcí k užití jinému)
- nájem označuje závazek, pr. titulem je nájemní smlouva
- nájem (nájemce → užívá) X pacht (pachtýř → požívá = bere plody a užitky)
- nájem (za úplatu) X výpůjčka (bezplatná)
- náležitosti NS: identifikace stran, identifikace předmětu nájmu a to, že to bude za úplatu
- NÁJEMNÍ SMLOUVA
 - pronajímatel se zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné
 - předmět nájmu: hmotná nezuživatelná věc movitá i nemovitá, i věc budoucí
 - není-li ujednána doba nájmu → na d. neurčitou
- povinnosti pronajímatele
 - v pořádku předat (i s příslušenstvím) věc, pronajímatel neodpovídá za vadu, o kt. obě str. věděly a zároveň to nebrání užívání věci
 - udržovat věc ve stavu vhodném k užívání (běžnou údržbu provádí nájemce) - pokud nájemce vyzve pronajímatele k odstranění závady a ten ji neodstraní, má nárok na slevu z nájmu/odstranění může provést sám a úhradu následně požadovat (znemožňuje-li/ztěžuje-li vada užívání, může nájemce sml. vypovědět bez výpovědní lhůty), nezbytné opravy musí nájemce strpět
 - zajistit nerušené užívání, nájemce může pronajímatele požádat o ochranu v případě sporu (o vl.) - neposkytne-li → může vypovědět bez výpovědní doby
- povinnosti nájemce
 - platit nájemné (možno plnit i jinak než v penězích), měsíčně pozadu
 - užívat jako řádný hospodář a užívat k obvyklému účelu
 - oznamovat vady pronajímateli + strpět po oznámení prohlídku předmětu/nezbytnou údržbu
 - provádění změn na předmětu nájmu jen s pís. souhl. pronajímatele a na náklad nájemce, dojde-li tím ke zhodnocení → vyrovnají se po skončení nájmu); pokud bez souhlasu → vyzván k odstranění, pokud neuposlechne → p. může vypovědět sml. bez výpověď. doby
- PODNÁJEM
 - nájemce je oprávněn se souhl. p. zřídit další os. užívací pr. k předmětu nájmu nejdéle na dobu trvání nájmu, bez souhl. → hrubé porušení nájemcových povinností; za věc odpovídá nájemce stejně, jako by jí užíval sám
- ZMĚNA VLASTNICTVÍ PŘEDMĚTU NÁJMU
 - str. nemá pr. na zákl. změny vlastníka vypovědět NS, neměl-li nový vlastník rozumný důvod pochybovat, že věc není pronajata → může vypovědět, výpovědní d. 1-3 měs
 - str. kt. nájem vypoví poskytne 2. str. přiměř. odstupné
- SKONČENÍ NÁJMU

- → předání maj. ve stejném stavu jako při převzetí s přihlédnutím k obvyklému opotřebení, 3 měs. před skončením nájmu strpět prohlídky (musí upozorňovat předem), pr. na úhradu pohledávky vůči nájemci → pr. zadržet mov. věci, kt. má nájemník na věci nebo v ní
- uběhnutím ujednané doby
- dohodou stran
- výpověď - 1) s výpovědní dobou, 2) bez výpovědní doby (hrozí zničení věci, nezaplacení nájemného ani do dne splatnosti dalšího nájmu, porušení pov. zvláště závažným způs.)
- odstoupením od sml.
- prodloužení sml. → faktické pokračování → prodloužení sml. (nejdéle na 1 rok)

6. NÁJEM BYTU

- náležitosti NS k bytu (→ podrobnější úprava, bydlení = 1 ze zákl. potřeb)
 - shoda na předmětu nájmu a užívání, obecně vyžadována PÍS. forma
 - vztahuje se jen na dlouhodobé bydlení, ne na pronájem k rekreačním/krátkodob. účelům
 - snaha, aby NS byla spíše platná → odstranění přehnaného formalismu
 - zvýšená ochrana nájemníka (podobné spotřebitelským sml.) → více kog. ust.
 - ! str. si nemohou ujednat nic, co by zkrátilo pr. nájemníka/co by stanovilo zjevně nepřiměřenou povinnost/sml. pokutu → nepřihlíží se k takovým ujednáním
 - možno pronajímat k bytovým účelům i prostory, kt. k tomu nebyly zkolaudovány
- povinnosti nájemce
 - platit nájemné → není-li stanovené ve sml. → ve výši obvyklé pro dané místo a čas
 - možnost dojednání každoročního zvyšování nájemného → pr. pronajímatele na nesnižování zisku z nájmu díky inflaci (1x/12 měs)
 - možnost zvýšení i na zákl. stav. úprav (trvalé zlepšení užitné hodnoty bytu)
 - strpět: úpravy bytu/domu (i bez souhl., nařídí-li to org. veř. moci/hrozí-li závažná újma)
 - úpravy z vůle pronajímatele → provedeny bez většího nepohodlí pro nájemce, musí dát vědět v předstihu, sdělí povahu prací a nabídne náhradu za nepohodlí
 - oznamovat pronajímateli změny počtu osob žijících v bytě → X závažné porušení pov.
- další ustanovení
 - jistota (kauce) = vratná peněžní částka, kt. skládá nájemce u pronajímatele
 - max. 6násobek měs. nájemného, nájemci zůstává pohledávka na její vrácení při skončení nájmu (plus úrok dle zákonné sazby), během nájmu z ní pronajímatel nečerpá, veškeré pohledávky se vypořádávají až při skončení
 - počet osob v bytě → právo požadovat, aby v domácnosti žil jen takový počet osob, kt. je přiměřený velikosti bytu a nebrání tomu, aby všechny mohly žít v obvyklých podmínkách
 - nemůže být om. pr. přijímat os. blízké/další případy zřetele hodné
 - následky smrti nájemce
 - nájem může přejít na čl. n. domácnosti (žije-li v bytě a nemá vlastní byt) → max. na 2 roky (X nezletilí, senioři nad 70 let) → blízcí příbuzní bez souhl. majitele
 - podnájem → nájemce může dát jinému část bytu do podnájmu i bez souhl. majitele, ale musí v něm i on bydlet, jinak pís. souhlas
- SKONČENÍ NÁJMU
 - uplynutím doby
 - faktické pokračování v nájmu (konkludentní) → min. 3 měs + majitel nevyzve k vyklizení, má se za to, že sml. byla uzavřena opakovaně za stejných podmínek
 - výpověď

- sml. na dobu neurč., ze str. nájemce → i bez udání důvodu (+ výpověď. lh.)
- sml. na dobu urč. → jen ze zák. důvodů, ze str. nájemce → změna okolností
- p. vždy jen ze zák. důvodů
- výpověď pro neplacení nájemného (alespoň 3 měs.)
- výpověď pro odsouzení nájemce pro úmyslný TČ spáchaný na pronajímateli/čl. jeho domácnosti/os. žijící v domě, kde se nachází předmětný byt

7. PACT

- pachtovní sml. se propachtovatel zavazuje přenechat pachtýři věc k dočasnému užívání a požívání a pachtýř se zavazuje platit za to propachtovateli pachtovné nebo poskytnou poměrnou část výnosu z věci → x nájem (pr. věc jen užívat)
- předmět: věc plodivá/plodonosná/přinášející výnos → plody naturální/civilní
- jedním z rysů je pachtýřovo vlastní přičinění → vlastní prací obhospodařuje věc tak, aby přinášela plody nebo užitky (výnos) a pachtýř si tento výnos přivlastňuje
- pachtovné → nemusí být stanoveno pevnou částkou → pohyblivá, v závislosti na výnosu pachtu
 - splácení naturálně/v penězích
- využívání věci → pov. pachtýře o věc pečovat jako řádný hospodář → nese veškeré náklady, bez nichž by se plodů a užitků nedosáhlo + péče o inventář (údržba a obnovování)
 - povinen k běžné údržbě a běžným opravám → jinak propachtovatel, pokud ten neodstraní vady → pr. na slevu z pachtovného → pr. na prominutí pachtovného/vypovězení pachtu bez výpovědní doby
- ukončení pachtu → 1. dohodou, 2. uplynutím sjednané doby
- ZEMĚDĚLSKÝ PACT → podnikání v zemědělství/lesnictví
 - pachtovní rok trvá s ohledem na vegetační období většiny plodin od 1. 10 - 30. 9.
 - výpovědní doba 12 měs.
- PACT ZÁVODU (dříve sml. o nájmu podniku)
 - závod = organizovaný soubor jmění, kt. podnikatel vytvořil a kt. z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti, přičemž se má za to, že závod tvoří vše, do zpravidla slouží k jeho provozu
 - účinnost je rozdílná:
 - 1. pachtýř zapsán do veř. rejstříku → pr. nabývá zveřejněním údaje, že uložil doklad o pachtu závodu do sbírky listiny
 - 2. nezapsán → pr. nabývá účinností sml.
 - zápis o předání závodu → vše co závod zahrnuje i co chybí

8. ZÁPŮJČKA; ÚVĚR

- ZÁPŮJČKA - reálná sml. → vzniká předáním zastupitelné věci
- přenechá-li zapůjčitel vydlužiteli zastupitelnou věc tak, aby ji užil dle libosti a po čase vrátil věc stejného druhu, vznikne sml. o zápůjčce
- účel → libovolný!
- druhy: 1. peněžitá (splácí se v měně místa plnění), 2. nepeněžitá (vrací se věc stejného druhu)
- úroky: 1. peněžitá → lze sjednat, 2. nepeněžitá → místo úroků lze sjednat plnění přiměřené většího množství/lepší kvality (téhož druhu)
- doba vrácení → určí sml.
 - vypovězení sml. → výpovědní doba 6 t; nejsou-li ujednány úroky, lze vrátit i bez výpovědi
- ÚVĚR - konsensuální sml. → vzniká konsensem (úvěrující se váže poskytnout úvěr)

- sml. o úvěru → úvěrující poskytne úvěrovanému na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, úvěrovaný poskytnuté peněžní prostředky vrátí a zaplatí úroky + měna → v jaké mu byly prostředky poskytnuty
- doba uplatnění → ve lhůtě určené ve sml.
- doba pro poskytnutí - je-li → na žádost v době určené, není-li → bez zbytečného odkladu
- účel úvěru → lze stanovit (spotřebitelský, hypotéka..)
 - pokud nedodrženo → úvěrující může od sml. odstoupit a požadovat, aby úvěrovaný bez zbytečného odkladu vrátil, co od něho získal i s úroky - to platí i tehdy, je-li použití peněz k smluvenému účelu nemožné
- vrácení peněz → v dohodnuté době/do měsíce ode dne, kdy byl o vrácení požádán/lze před smlouvenou dobou (úroky do doby vrácení peněžních prostředků)

9. ZÁVAZKY ZE SCHOVACÍCH SMLUV

- **ÚSCHOVA**
 - sml. o úschově → schovatel se zavazuje převzít věc, aby ji pro uschovatele opatroval
 - vzniká jako samostatný závazek/vedlejší produkt (nájemné do not. úschovy)
 - sml. reálná → nutné i předání věci = tradice
 - forma: pís./ústní, též i konkludentně
 - objekt: věc movitá i nemovitá!
 - během úschovy věc schovatel OPATRUJE → převezme ji a chrání před vznikem škody a zasahováním 3. os., po uplynutí doby věc vrátí spolu s tím, co k ní přibýlo
 - délka → není-li ujednána: usch. může žádat o vrácení kdykoliv/sch. může kdykoliv vrátit
 - je-li ujednána: usch. může žádat i před uplynutím/sch. dříve pouze když jemu/věci hrozí pro nepředvídatelnou okolnost škoda
 - užívání věci schovatelem → není oprávněn užívat bez souhlasu usch.
 - se souhl. usch. může dát do úschovy jinému sch.
 - pokud věc užije/umožní její užití os. 3/dá ji do úsch. jiné os. BEZ SOUHL./BEZ NEZBYT. POTŘEBY → hradí šk., a to i nahodilou (leďa by šk. postihla věc i jinak)
 - úplatná/bezúplatná → úplata jen bylo-li to sjednáno/plyne to ze zvyklostí + nezbytné nákl.
 - úschova CP → předmětem je materiální CP; usch. CP může probíhat jejich úschovou v:
 - a) materiální podobě
 - samostatná úschova → odděleně od vlastních CP/CP jiných uschovatelů
 - hromadná úschova → spol. s CP ostatních usch., odděleně od CP sch.
 - náleží všem usch. společně, ale každý musí uplatňovat svá pr. vůči sch. samostatně - pr. na vrácení stejného CP, jaký u sch. uschoval
 - b) jejich imobilizaci = emitent uschová CP do hromadné úschovy → CP vydán dnem, kdy emitent předá listinu sch. ve prospěch jejího vlastníka
 - vlastník má pr. požadovat, aby mu byl CP vydán jen za podm. stanovených v emisních podm. CP
 - sch.: pouze os. oprávněná vést samostatnou evidenci invest. nástrojů
- **SKLADOVÁNÍ**
 - sml. o skladování → skladovatel se zavazuje převzít věc tak, aby ji uložil a opatroval, a ukladatel se zavazuje mu za to zaplatit skladné → za úplatu!
 - skladovatel má k zajištění svých nároků ze sml. zákonné zadržovací pr. na sch. věcech
 - objekt → věc bez omezení
 - forma → nemusí být pís., ale převzetí věci skladovatelem MUSÍ být pís. potvrzeno

- skladištní list → CP, s kt. je spojeno pr. vyžadovat vydání skladované věci
 - obsah: jméno, bydliště/sídlo skladovatele; jméno, bydliště/sídlo ukladatele; označení, množství, váha/objem uskladněné věci; kde byla věc uskladněna...
- P@P
 - skladovatel věc uloží odděleně od ostatních skl. věcí s označením
 - ukladatel má pr. kontrolovat stav věci a brát z ní vzorky
 - ukladatel je povinnen platit skladné pololetně pozadu/při vyzvednutí
- zánik závazku
 - 1. věc nebude skladovateli předána k uskladnění v ujednané době
 - 2. na d. neurč. → u. může požadovat vrácení kdykoliv, platí skuteč. d. skladování
 - 3. na d. neurč. → s. může vypovědět + výpovědní d.
 - 4. na d. urč. → u. může požadovat vrácení kdykoliv, platí ujednanou d. skladování
 - 5. s. může skladování vypovědět bez výpovědní doby, pokud: 1. u. zatajil nebezpečnou povahu věci + hrozí značná škoda; 2. u. dluží skladné (min. 3 m), 3. hrozí podstatná škoda na uložené věci a s. ji nemůže odvrátit
- náhrada škody
 - škoda, kt. vznikla od převzetí věci do jejího vydání → skladovatel (ne pokud nemohl zabránit/způsobil jí vlastník/ukladatel/vada věci)
- svépomocný prodej → vhodný způs. prodeje na účet ukladatele → vydá mu výtěžek

10. ZÁVAZKY ZE SMLUV PŘÍKAZNÍHO TYPU

- = závazky zal. na příkazním poměru, jejichž předmětem je samostatné nezávislé využití snahy, umu a duševní činnosti poskytovatele k dosažení určitého pr. stavu (kt. nelze nazvat dílem)
- PŘÍKAZ PROVÁDĚNÝ JMÉNEM PŘÍKAZCE
 - → příkazník obstarává záležitosti jménem, ve prospěch, na účet příkazce
 - 1. PŘÍKAZNÍ SMLOUVA (PŘÍKAZ, mandatum)
 - subjekty
 - a) příkazce = os. službu zadávající, mandant; povinnosti:
 - 1. vyplatit případně sjednanou odměnu, 2. nahradit náklady, 3. nahradit případně příkazníkovi utrpěnou škodu ...
 - b) příkazník = os. službu poskytující, mandatář; povinnosti:
 - 1. provádět příkaz osobně (může svěřit, ale odpovídá jako by sám), 2. jednat poctivě a pečlivě, 3. držet se příkazcových pokynů, 4. na žádost informovat o postupu plnění příkazu
 - obsah
 - příkazník se zavazuje obstarat záležitosti příkazce, odměna (je-li ujednaná)
 - forma: ústní/písemná, podnikatel musí dát najevo výslovně
 - X smluvní zastoupení = oprávnění pr. jednat jménem jiného na zákl. udělené PM
 - zastoupení je jedna z možných činností, kt. může příkazník poskytovat
 - PM → průkaz oprávnění zastupovat zastoupeného
 - PSml. → průkaz poměrů mezi zastoupeným a zástupcem, kt. NEMUSÍ být 3. os. sdělovány (+ pr. důvod vzniku zástupčího oprávnění)
 - ukončení:
 - 1. odvolání příkazu ze strany příkazce (i bez důvodu)
 - 2. výpověď ze strany příkazníka (důvod, bylo-li sjednáno)

- 3. smrtí příkazce/příkazovніка/zánikem PO
- 2. SMLOUVA O POSKYTOVÁNÍ PRÁVNÍCH SLUŽEB → Z. o advokacii
 - = zastup. v říz. před soudy a jinými org., obhajoba v tr. věcech, udělování pr. rad, sepis. listin a další formy pr. pomoci, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu
 - činnost regulovaná → k výkonu je třeba oprávnění
 - subjekty: 1. klient (příkazce), 2. advokát (příkazník)
 - nutné udělit PM
 - ukončení: 1. smrt klienta, 2. odvolání PM, 3. výpověď sml.
- 3. SPRÁVA CIZÍHO MAJETKU
 - subjekty: 1. Beneficiet (příkazce - o jeho majetek má být dbáno), 2. správce (příkazník, jedna/více FO/PO)
 - správa = povinnost činit v zastoupení beneficienta vše, co je nutné k zachování maj. b. a hospodaření s tímto maj., popř. k jeho rozmnožování v zájmu b.
 - dělení: 1. spr. prostá (zachování maj.), 2. spr. plná (rozmnožování maj.), 3. spr. prováděná 1 správcem, 4. společná spr. (zavázání spol. a nerozdílně)
- 4. ZPROSTŘEDKOVÁNÍ
 - sml. o zprostředkování → zprostředkovatel se zavazuje, že zájemci zprostředkuje uzavření/příležitost k uzavření určité sml. s 3. os., a zájemce se zavazuje zaplatit zprostředkovateli za tuto službu provizi
 - subjekty: 1. zájemce (příkazce, os. kt. zadává obstarání), 2. zprostředkovatel (příkazník, os. zavazující se obstarat záležitost)
 - činnost dokonává → je důležitý VÝSLEDEK činnosti
- 5. OBCHODNÍ ZASTOUPENÍ
 - sml. o obch. zastoupení → obch. zástupce se jako nezávislý podnikatel zavazuje dlouhodobě vyvíjet pro zastoupeného činnost k uzavření urč. druhu obchodů zastoupeným nebo k ujednání obchodů jménem zastoupeného a na jeho účet a zastoupený se zavazuje platit obch. zástupci provizi
 - zástupce NEMÁ pr. uzavírat obchody jménem zastoupeného nebo za něj jinak právně jednat (dispozitivní!)
 - provize = odměna obch. zástupce + výsluha = zvl. odměna
 - subjekty: 1. zastoupený = os. kt. provozuje urč. obchody, 2. obch. zástupce = os, kt. je podnikatelem (FO/PO)
 - forma: písemná
 - nerovné postavení subjektů, obch. zástupce ekonomicky závislý
 - skončení: uplynutím doby/výpovědi (výpovědní doba - závislá na délce trvání zastoupení)/výpovědi bez výpovědní doby (porušení podmínek)
- PŘÍKAZ PROVÁDĚNÝ VLASTNÍM JMÉNEM
 - → příkazník obstarává záležitost vlastním jménem, ale ve prospěch a na účet příkazce
 - 1. KOMISE (commitere = konat/svěřit)
 - komisionářská sml. → komisionář se zavazuje obstarat pro komitenta na jeho účet vlastním jménem urč. záležitost a komitent se zavazuje zaplatit odměnu
 - subjekty: 1. komitent (os. v postavení podobném příkazci), 2. komisionář (os. pověřená nějakým úkolem → příkazník)
 - objekt = určitá záležitost (např. vykonání nějakého PJ → koupě)
 - 1. Komise nákupní → pověření, aby koupil věc od 3. os → převedení nabytých pr.

- 2. Komise prodejová → vždy za úplatu
- z PJ učiněného k-řem vůči 3. os. vznikají P@P samotnému k-ři → zavazuje sebe
- obstará-li k-ř záležitost za výhodnějších podmínek, nenáleží mu prospěch!
- 2. ZASÍLATELSTVÍ - SPEDICE → oblast nákladní přepravy
 - zasílatelská sml. → zasílatel se zavazuje příkazci obstarat mu vlastním jm. a na jeho účet přepravu zásilky z urč. místa do místa jiného, případně obstarat/provést úkony s přepravou související a příkazce se zavazuje mu za to zaplatit odměnu
 - subjekty: 1. příkazce = osoba potřebující přepravit zásilku, 2. zasílatel (spediční podnikatel = speditér)
 - forma: písemná NENÍ obligatorní
- ATYPICKÉ PŘÍKAZY
 - kombinovaná plnění → obsahem je obstarání záležitosti jiné osoby → zvl. úprava, OZ je pod sml. příkazního typu neřadí (autoři brněnské učebnice ano)
 - KONTROLNÍ ČINNOST (kontrola)
 - sml. o kontrolní činnosti → kontrolor se zavazuje zjistit nestranně stav urč. věci/ověřit výsledek urč. činnosti a vydat o tom kontrolní osvědčení, objednatel se zavazuje mu za to zaplatit odměnu
 - kombinace sml. příkazní + sml. o dílo
 - kontrolor nevykonává činnost dle pokynů příkazce
 - výsledek kontroly není zhotovením díla
 - ZÁJEZD (B.11)
 - PÉČE O ZDRAVÍ (B.14)
 - PROVOZ DOPRAVNÍHO PROSTŘEDKU (B.12)

11. ZÁJEZD

- část IV (rel. maj. pr.), hl. II (závazky z PJ), díl 6 (zájezd)
- 2 významy: 1. ve smyslu samotného závazku, 2. ve smyslu předmětu závazku
- úprava vychází ze směrnice EHS (1990) o souborných službách pro cestování, pobytech a zájezdech, nahrazuje "cestovní smlouvu" → snaha chránit zákazníka (spotř.) jako slabší sml. str.
- zájezd (v 2. smyslu) = soubor služeb cestovního ruchu, pokud je uspořádán na dobu delší než 24 hodiny nebo zahrnuje-li přenocování a obsahuje-li alespoň 2 z následujících plnění: 1. ubytování, 2. dopravu, 3. jinou službu cest. ruchu, kt. není doplňkem dop./ubyt. a tvoří významnou část
- SMLOUVA O ZÁJEZDU
 - pořadatel se zavazuje obstarat pro zákazníka předem připravený soubor služeb cestovního ruchu (zájezd) a zákazník se zavazuje zaplatit souhrnnou cenu
 - uzavření samotným vyjádřením shodného projevu vůle stran → konsensuální kontrakt
 - pořadatel = ten, kdo nabízí zájezd veřejnosti/skup. os. podnikatelským způsobem, i ta os. kt. zprostředkuje/zařídí takový zájezd a vyvolá tak u 3. os. představu, že zájezdy poskytuje na vlastní zodpovědnost jako podnikatel!!! → i os., kt. nemá podnik. oprávnění
 - před uzavřením pov. info o vízových/pasových požadavcích, lhůtách a zdr. dokladech
 - NEMÁ žádné formální náležitosti
 - všechna ujednání, kt. se odchyľují od Z. a jsou v neprospěch zákazníka jsou neplatná
 - odstoupení od sml.
 - před zahájením: zákazník vždy, pořadatel → zájezd byl zrušen/zák. porušil pov.
 - při neporušení pov.: pořadatel nabídne zákazníkovi náhradní zájezd: nižší cena → pořadatel vyplatí/vyšší cena → pořadatel nesmí požadovat další peněžní plnění

- zákazník, z jiného důvodu než porušení pov. → platí domluvené odstupné
- **POTVRZENÍ ZÁJEZDU + doklad o svém pojištění**
 - doklad o sml. → poř. vydá zák. při uzavření sml./bezprosř. poté, v PÍS. fomě!
 - náležitosti: označení sml. stran + vymezení zájezdu
 - výše odstupného
 - + zda zájezd zahrnuje: ubytování, dopravu, stravu, další služby jejichž cena není zahrnuta
 - počet zákazníků, kt. podmiňuje uskutečnění zájezdu
- **ZMĚNA ZÁVAZKU ZÁJEZDU**
 - změna ceny zájezdu
 - zvýšení (je-li to ujednáno), do 21. dne před zahájením (jinak nemá pr. účinky)
 - změna sml.
 - při existenci vnějších okolností, pokud z. nesouhlasí → může odstoupit
 - postoupení sml.
 - pokud 3. os. splňuje podm. účasti na záj. + souhlas se sml. a splnění podm. → postupník + postupitel spol. a nerozdíl. vázáni k zaplacení ceny a úhradě nákladů
- **ODPOVĚDNOST ZA VADY ZÁJEZDU A POMOC V NESNÁZÍCH**
 - pokud záj. nemá vlastnosti, kt. pořadatel slíbil/kt. zákazník vzhledem k nabídce očekával, pořadatel zajistí nápravu, pokud si tato nevyžádá neúměrné náklady, případně pokud pořadat nápravu nezjedná, může si ji na poř. náklady zjednat zákazník sám
 - pr. na slevu; pokud v nesnázích → poř. poskytne neprodleně pomoc
- **NÁHRADA ŠKODY**
 - maj. újma + náhrada za ztrátu radosti z dovolené
- **ZAHRANIČNÍ ŠKOLNÍ POBYT** → zvýšená ochrana zájmů žáka
 - zájezdy, jejichž předmětem je pobyt žáka u hostitelské rodiny v jiném státě, kt. je spojený s pravidelnou návštěvou školy, ujednaný alespoň na dobu 3 měs → pořadatel zajistí za součinnosti žáka vhodné ubytování a dohled nad ním a péči o něho a vytvoří žákovi takové předpoklady, aby mohl navštěvovat školu
 - pořadatel nemá právo na odstupné, pokud v předstihu nesdělil zákazníkovi důl. info
 - zákazník má pr. odstoupit od sml. během školního pobytu → poř. náležitá odměna snížená o ušetřené náklady + musí učinit opatření k dopravě žáka zpět

12. ZÁVAZKY ZE SMLUV O PŘEPRAVĚ

- část IV (rel. maj. pr.), hl. II (závazky z PJ), díl 7 - (závazky ze sml. o přepravě)
- podrobnější úprava v přepravních řádech → vydávají přísl. ministerstva
- MSml. → Ú. o mezinárod. železniční dopravě
- veřejnopr. zákony → Z. o drahách, Z. o silniční dopravě
- přeprava = hmotná práce, jejímž výsledkem není hm. dílo, ale přemístění os./věci
- přeprava veřejná (přístupná každému, pravidelné spoje) x přeprava neveřejná (soukromá) /pravidelná x nepravidelná
- **PŘEPRAVA OSOBY (§ 2550-2554)**
 - sml. o přepravě osoby (vznik upraven v PŘ, většinou konkludentní PJ)
 - dopravce → povinnost přepravit cestující do místa určení řádně a včas, starat se o bezpečnost a pohodlí c. (ale v OZ povinnosti jen v minimálním rozsahu)
 - cestující → str., kt. má být přepravována, povinnost zaplatit jízdné a dodržovat PŘ
 - zavazadlo: ruční (spolu s c.)/spoluzavazadlo (pod dohledem c.)/cestovní zavazadlo (odděleně od c.); zavazadlem může být i zvíře

- jízdní doklad (jízdenka): pro jednotlivou jízdu x časová x průkaz (pr. na přepravu)
- odpovědnost d. za škodu vzniklou c.
 - přeprava nebyla provedena včas (zpoždění) nevzniká odpovědnost přímo ze Z., ale podobně jako o odp. za vady je třeba ji uplatnit u d. (jakási reklamace)
 - škoda na zavazadle, kt. je přepravováno odděleně od c. → přeprava věci
 - škoda na zavazadle, kt. je přepravováno spolu s c. → provoz dopr. prostředku
- PŘEPRAVA VĚCI (§ 2555-2571)
 - sml. o přepravě věci → dopravce se zavazuje odesílateli, že přepraví věc jako zásilku z místa odeslání do místa určení a odesílatel se zavazuje zaplatit dopravci přepravné
 - objednávka přepravy + žádost o převzetí zásilky k dopravě → uzavření sml. o přepravě
 - pís. forma se NEVYŽADUJE, ale na žádost lze potvrdit převzetí/objednávku (pís.)
 - potvrzení objednávky lze nahradit "náložným listem" (§ 2572-2577)
 - CP, kt. slouží jako potvrzení o převzetí zásilky
 - → pr. požadovat na dopravci vydání zásilky/přerušení dopravy apod.
 - odesílatel → pov. zaplatit přepravné, poskytnout dopravci info o obsahu zásilky
 - celou dobu přepravy je "pánem zásilky", přepravné splatné PO provedení přepravy
 - dopravce → pov. přepravit zásilku z místa odesl. do místa urč., s odbor. péčí a v ujednané době/bez zbytečného odkladu → přednostní zást. pr.
 - příjemce zásilky → nabývá pr. ze sml. vůči dopr. v okamžiku požádání o vydání zásilky kt. došla na místo určení/uplynula doba, kdy tam měla dojít
 - nabývá i povinnosti → stává se ručitelem odesílatele za pohl. dopravce
 - dopravce odpovídá za šk. na zásilce, jestliže škoda vznikla v průběhu přepravy
 - obj. odp., odp. za výsledek → dopravce nemusel porušit žádnou svoji povinnost
 - liberační důvody (§ 2566) → šk. nebylo možné odvrátit, způsobil ji odesílatel/příjemce/vlastník zásilky, způsobil ji vada/povaha zásilky....
 - důkazní břemeno nese dopravce X u lib. důvodů nese poškozený
 - ztráta/zničení → náhrada ceny v době převzetí
 - k ustanovením omezujícím povinnost dopravce k náhr. újmy na zdraví se nepřihlíží
- PROVOZ DOPRAVNÍHO PROSTŘEDKU (§ 2582-2585)
 - sml. o provozu dopravního prostředku → provozce se zavazuje přepravit náklad určený objednatelem a k tomu účelu vykonat alespoň jednu předem určenou cestu, anebo vykonat ve smluvené době větší počet cest, jak to objednatel určí, a objednatel se zavazuje zaplatit provozci odměnu
 - není vyžadována pís. forma
 - provozce (majitel/nájemce dopr. prostředku) → dává své služby k dispozici dle příkazů o.
 - objednatel → přikazuje provozci vykonat cestu, obvykle za účelem přepravy nákladu
 - předmětem je přeprava nákladu, ale charakt. nájemní/příkazní sml.

13. DÍLO

- = zhotovení určité věci, nespadá-li pod kup. sml., a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem. Zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby/její části je dílem vždy
- dílo nespadá pod kup. sml., jestliže: 1) podstatnou část toho, čeho je ke zhotovení zapotřebí dodá objednatel, NEBO 2) podstatná část plnění spočívá ve výkonu činnosti
- SML. O DÍLO → odstranění obč. pr. a obch. pr. dualismu
 - forma → NENÍ stanoven požadavek pís. formy, JEN u zkoušky dle § 2607!

- sml. str.:
 - a) zhotovitel = os. kt. se zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí dílo pro objednatele (postupuje samostatně, bez příkazů objednatele; pokud zvl. os. schopnosti → závazek zaniká smrtí)
 - b) objednatel = os. kt. se zavazuje převzít dílo od zhotovitele a zaplatit zhotoviteli cenu (pokud je nadále splnění zbytečné/nemožné → závazek zaniká smrtí)
- cena díla určena: a) pevnou částkou, b) odkazem na rozpočet, c) odhadem
 - právo na zaplacení vzniká provedením díla
 - pokud podstatně překročí (c. danou odhadem) → musí oznámit + odůvodnit
 - rozpočet: zaručený (pevná částka), nezaručený (lze zvýšit, ale musí oznámit)
- vady díla → dílo má vadu, neodpovídá-li sml., nutno reklamovat bez zbytl. odkladu, nejpozději do 2 let od předání díla (jinak může zhotovitel namítnout promlčení)
- provedení díla → d. je provedeno, je-li dokončeno a předáno. D. je dokončeno, je-li předvedena jeho způs. sloužit svému účelu, předat lze d. i po částech (pokud lze oddělit)
 - může být vázáno i na provedení zkoušky díla → stvrzeno pís. zápisem
 - má se za to, že kupní cena věci je zahrnuta v ceně díla
- vl. pr. k předmětu díla → věc jednotlivě (→ objednatel)/druhově (→ zhotovitel) určená
 - dle místa, kde z. d. provádí: poz. o./poz. kt. opatřil (→ obj.) x jiný poz (→ zh.)
- svépomocný prodej - za podmínky, že předmětem díla je věc
 - nepřevzme-li si o. dílo po vyrozumění o dokončení → z. stanoví náhradní lhůtu (min. 1 měs) → pokud se po 6 měs. o dílo nehlásí, může z. na účet o. věc prodat
- STAVBA JAKO PŘEDMĚT DÍLA → platí obec. pravidla, ale urč. specifika:
 - skryté překážky → zjistí-li z. na místě překážky, má právo práce přerušit, oznámí to objednateli a navrhne změnu díla, pokud se nedohodnou → mohou odstoupit od sml.
 - vady stavby → možno namítat do 5 let po převzetí stavby, vázání i projektant/st. dozor
 - převzetí stavby → nelze odmítnout pro drobné vady pokud podstatně neom. užívání
- DÍLO S NEHMOTNÝM VÝSLEDKEM (např. programování u zhotovení softwaru)
 - spočívá-li dílo v jiném výsledku činnosti, než je zhotovení věci/údržba/oprava/úprava věci
 - považuje se za předané, je-li dokončeno a z. umožní o. jeho užití (předání příst. hesel)

14. PÉČE O ZDRAVÍ

- v OZ obec. úprava ke speciálním zákonům (z. o zdr. službách), OZ upravuje činnost lékařů, kosmetických chirurgů, masérů atd.
- péče o zdraví = úkon, prohlídka, rada a všechny další služby, kt. se týkají ošetřovaného a které jsou vedeny snahou zlepšit/zachovat jeho zdravotní stav
- sml. o péči o zdraví → poskytovatel se zavazuje vůči příkazci pečovat v rámci svého povolání/ předmětu činnosti o zdraví ošetřovaného
- sml. strany: 1. příkazce (ošetřovaný/3. os.), 2. poskytovatel (i nemocnice/léčitelské centrum)
- nově: právně rovné postavení mezi stranami
- POUČENÍ
 - poskytovatel má povinnost SROZUMITELNĚ vysvětlit: zamýšlené vyšetření, navrhovanou péči o zdraví, jeho zdr. stav, péči o zdr. při dalším postupu
 - lze dodatečně ohrozit-li by zcela zjevně a vážně zdr. stav ošetřovaného
 - ošetřovaný může dát výslovně najevo, že si vysvětlení nepřeje
- SOUHLAS

- ke každému úkonu v rámci péče o zdr. se vyžaduje souhlas ošetřovaného (ledaže ZÁKON stanoví, že souhlasu není třeba!)
- pís. forma souhlasu/odmítnutí souhlasu + pís. forma souhl. k zásahu do integrity (oddělení části těla/lékařský pokus)
- POVINNOSTI
 - 1. poskytovatele → postup dle smlouvy s péčí řádného odborníka, v souladu s pravidly svého oboru (de lege artis) → odpovídá za postup de lege artis, ne za výsledek!
 - neumožnit jiné os. pozorovat péči o zdr. ošetřovaného, vést záznamy o péči o zdr.
 - 2. ošetřovaného → sdělit potřebné údaje, poskytnout součinnost
- ZÁZNAMY O PÉČI O ZDRAVÍ
 - musí z nich být zřejmé údaje o zdrav. st. ošetřovaného a poskytovatelově činnosti
 - délka uchování dle potřeby péče
 - nahlížení (na žádost ošetřovaného), zpřístupnění jiným os. (s výslovným souhlasem ošetřovaného/na zákl. zákona), bez souhlasu ošetřovaného: údaje v anonymní podobě k vědeckým/statistickým účelům

15. ÚČET, JEDNORÁZOVÝ VKLAD, AKREDITIV

- “bankovní smlouvy” (není omezeno jen na banky, ale v praxi to vždy banka je)
- ÚČET
 - **smlouvou o účtu** se ten, kdo vede účet zavazuje zřídit od určité doby v určité měně účet pro jeho majitele, umožnit vložení hotovosti na účet, výběr hotovosti nebo provádět převod peněžních prostředků na účet
 - lze i pro více osob, účet smrti majitele nezaniká!
 - 1. platební účet → odkaz na z. o platebním styku (OZ ho doplňuje + obec. úpr.)
 - 2. jiný než platební účet → účty, kt. nejsou v působnosti z. o platebním styku
 - např. účty stavebního spoření; účty poskytovatelů platebních služeb
 - na konci kalendářního m. → info o vkladech/výběrech/převodech + zůstatku
 - lze vypovědět: majitel účtu i bez výpovědní doby!
 - 3. vkladní knížka
 - jako účet, ALE pouze vklad a výběr, převod NE, vystavena na jméno majitele
 - v. pr. domněnka.: výše peněžních prostředků odpovídá záznamům ve VK
 - s peněžními prostředky lze nakládat JEN **po předložení VK**
 - závazek se ruší, pokud majitel s pen. prostředky nenakládá po dobu 20 let
- JEDNORÁZOVÝ VKLAD (→ nemění se výše peněžních prostředků)
 - **vkladatel** se zavazuje **příjemci vkladu** poskytnout pevný jednorázový vklad v urč. výši a příjemce se zavazuje tento vklad po zániku závazku vrátit a poskytnout úrok
 - vkladní list
- AKREDITIV (→ zvl. platební nástroj, nástroj úvěrování)
 - **příkazce** se obrátí na **výstavce**, aby na jeho účet ve prospěch **3. os. (oprávněného)** otevřel akreditiv a příkazce se zavazuje výstavci poskytnout odměnu
 - zpravidla v situaci, kdy má příkazce vůči oprávněnému dluh → pr. jistota + profi služby
 - 3 závazky → příkazce vůči výstavci, výstavce vůči příkazci a výstavce vůči oprávněnému → jsou na sobě právně nezávislé (ale hospodářsky propojené)
 - potvrzený akreditiv → na žádost výstavce a potvrzen dalším výstavcem → právo oprávněného i vůči potvrzujícím, potvrzující nárok na náhradu vůči výstavci
 - dokumentární akreditiv → výstavce plní, jsou li mu včas předloženy dokumenty

- výstavce může zrušit/změnit jen se souhlasem příkazce i oprávněného

16. ZÁVAZKY ZE ZAOPATŘOVACÍCH SMLUV

- “sml. odvážné” → sjednávány na doživotí a za úplatu
 - aleatorní charakter = **oprávněný** z práva na důchod doufá, že důchod bude brát co nejdéle, zatímco **povinný** doufá, že bude plnit co nejméně (např. sázka, hra)
- 1. DŮCHOD
 - **sml. o důchodu** se **plátce** zavazuje platit **příjemci** pravidelné peněžní dávky = důchod
 - plátce se může zavázat jak vůči příjemci, tak vůči osobě třetí
 - lze ujednat jako rentu/jako alimentaci
 - **renta** → stanovena dávky v pevné nominální hodnotě
 - **alimentační dávky** → mění se dle kupní síly peněz
 - lze uzavřít v podobě **Tontiho smlouvy**, jejíž podstatou je závazek vyplácet několika příjemcům s tím, že odpadne-li některý z nich, jeho důchod přiroste ostatním
 - dispozitivnost
 - sml. na dobu doživotní/na dobu určitou → není čistá forma odvážné sml.!
 - splátky jsou splatné měsíčně předem (ale lze ujednat jinak)
 - lze uzavřít jako sml. úplatnou/bezúplatnou
 - úplatná renta → forma soc. pojištění → jednorázová/pravidelná
 - kogentnost → pr. na dávky nelze postoupit jinému - jen pohledávku splatné dávky
 - subjekty: 1) plátce, 2) příjemce
 - předmět: peněžní renta = pravidelná peněžní platba
 - náležitosti → 1) doba trvání, 2) doba splatnosti důchodu, 3) výše jednotlivých plateb
 - forma: obligatorně pís. pokud se plátce zavazuje k placení na dobu života/dobu delší 5 let
 - skončení: 1) smrtí (nejpozději)/ 2) odstoupením (nelze u důch. poskytnutého za úplatu)
- 2. VÝMĚNEK
 - **sml. o výměnku** si **vlastník nemovité věci** vyměňuje v souvislosti s jejím převodem pro sebe/3. os. požitky/úkony/práva sloužící k zaopatření na dobu života/na dobu určitou a **nabyvatel** se zavazuje zaopatření poskytnout
 - subjekty
 - 1) výměnkář = osoba oprávněná z výměnku
 - 2) os. povinná/zavázaná = nabyvatel převáděné nemovitosti, kt. se zřízením výměnku souhlasil → povinnosti:
 - a) strpět výměnkářovo užívání nemovitosti
 - b) plnit důchod výměnkáře - bylo-li sjednáno (→ naturální plnění/peněžité plnění → změnil-li se poměry může soud naturální nahradit peněžítým)
 - c) povinnost přispívat pomocnými úkony výměnkáři v nemoci, při úrazu nebo v podobné nouzi → I KDYŽ TO NENÍ UJEDNÁNO!!
 - d) při zkáze stavby (v níž bylo výměnkáři vyhrazeno obydlí), opatří nabyvatel výměnkáři **na vlastní náklad** vhodné náhradní bydlení
 - obsah → není-li stanoveno jinak, řídí se místními zvyklostmi
 - nelze postoupit jiné osobě, nepřechází na výměnkářovy dědice, na nového majitele nemovitosti se přenáší JEN, je-li zapsán do veřejného seznamu
 - výměnek vyhrazený manželům se NEZKRACUJE smrtí jednoho z nich!
 - může být zřízen jako věcné/reálné břemeno → vzniká zápisem do veřejného seznamu
 - zápis výměnku **jen současně** s vlastnickým právem nabyvatele

- výměnkář může nechat zapsat budoucí výměnek ještě před převedením n. věci
- skončení → smrtí výměnkáře (všech výměnkářů) → odstoupit nelze (ani při neplnění)

17. SPOLEČNOST, TICHÁ SPOLEČNOST

- SPOLEČNOST

- = sdružení alespoň 2 osob za spol. účelem činnosti nebo/a věci
- dělení: 1) pracovní, 2) kapitálové, 3) smíšené
- sdružení osob založené smlouvou NENÍ PO → nemá pr. osobnost ve smyslu § 118 (= spol. obč. pr. → k podnikatel. záměru - konsorcia) **X společenská smlouva** dle § 8 ZOK, kt. zakládá obch. korporaci (=spol. obch. pr. → mají pr. osobnost a jsou PO)
- VKLAD = věc, právo věc užívat a právo věc požívat, příp. se mohou společníci zavázat, že budou pro spol. vykonávat určitou činnost
 - společník může do spol. vložit veškeré své jmění (i budoucí vyjma dědění)
 - dělení dle toho, zda
 - a) spol. sdružuje vše, co její společníci mají → obecná/univerzální
 - b) spol. sdružuje jen část maj. společníků → zvláštní/partikulární
 - peněžní prostředky + zužitelné věci → spoluvlastnictví společníků
 - peněžní vyjádření souhrnu vkladů = kmenové/základní jmění
- SPOLUVLASTNICKÝ PODÍL → určuje se dle poměru hodnot majetku, kt. každý společník do spol. vložil (ostatní vklady → pr. bezplatného požívání)
 - rozlišení:
 - a) maj. vložený do společnosti
 - b) maj. nabytý za trvání společnosti (spol. sml. určuje velikost podílů/neujednávají-li si nic → zásada stejnosti podílů)
 - společníci mohou pr. jednat vůči 3. os. pod společným jménem spol. = označení těchto os.
 - osobní výkon činnosti, nelze zřídit členství jiné osobě/postoupit jí své
 - bez souhlasu společníků nesmí společník činit nic, co má konkurenční povahu
 - ujednání vylučující pr. společníka na podíl na zisku NEMÁ právní účinky, ujednání vylučující pov. společníka podílet se na ztrátě má pr. účinky JEN mezi společníky
 - rozhodnutí o záležitostech společnosti se přijímají většinou hlasů
 - rozhodnutí, jimiž se mění spol. sml. musí být přijato jednomyslně
 - z dluhů vzešlých ze spol. činnosti jsou společníci zavázáni vůči 3. os. solidárně
- ZÁNIK ÚČASTI SPOLEČNÍKA
 - společnost = osobní svazek několika osob založený na vzáj. důvěře a na vůli každého ze společníků v tomto svazku setrvat → nelze nutit setrvávat
 - možnost vystoupit (ale nelze v nevhodné době/k újmě ostatních společníků)
 - z vážných důvodů může vystoupit KDYKOLIV → nelze omezit
 - vystoupením zaniká spoluvlastnické právo k majetku získanému spol. činností společníků ke dni účinnosti vystoupení
 - dědic společníka se NESTÁVÁ společníkem! → právo na vše, co náleželo zůst. (pokud v spol. sml. → lze vázat na dědice, ale NE na dědice dědiců)
- VYLOUČENÍ SPOLEČNÍKA (§ 2740)
 - porušil-li povinnost ze sml. podstatným způsobem
 - bylo-li o jeho majetku zahájeno insolvenční řízení na jeho návrh
 - přistoupil-li k návrhu na zahájení insolvenčního řízení, ve kt. se řeší jeho úpadek

- bylo-li v insolvenčním řízení rozhodnuto o jeho úpadku
- byla-li omezena jeho svéprávnost a jeho stav je na újmu spol.
- ZÁNIK SPOLEČNOSTI
 - dohodou společníků
 - splnění podmínek ujednaných ve spol. sml.
 - uplynutím doby
 - dosažením účelu ke kt. byla spol. zřízena
 - účel se stane nemožným
 - smrtí společníka (pokud byli pouze 2)
- TICHÁ SPOLEČNOST
 - tichý společník se sml. zavazuje k vkladu, kterým se bude podílet po celou dobu trvání tiché společnosti na výsledcích podnikání podnikatele, podnikatel se zavazuje platit tichému společníkovi podíl na zisku → sml. poměr mezi podnikatelem a tichým společníkem (nejde o samostatný subjekt práva)
 - pr. poměr: věřitelský → kvalifikovaná účast na zisku a ztrátě
 - předmět vkladu: věc, kt. se tichý společník zavazuje předat podnikateli (penězi ocenitelná věc, peníze) → má se za to, že podnikatel nabyl k předmětu vznikem tiché spol. vlastnické právo (u nemovitostí ne → jen pr. věc užívat a požívat) může být i know-how dohodnou-li se na ocenění
 - TICHÝ SPOLEČNÍK
 - má právo nahlížet do obch. dokladů a účetních záznamů
 - pokud jeho jméno ve jménu/obch. firmě podnikatele → ručí za dluhy
 - ZRUŠENÍ
 - nebyla-li ujednána na dobu určitou → nejpozději 6 měs před koncem úč. obd.
 - podíl na ztrátě tich. společníka dosáhne výše jeho vkladu (ledaže doplní vklad)
 - konec podnikání, kt. se tichá spol. týká
 - bylo-li rozhodnuto o úpadku podnikatele/t. společníka
 - po zániku vydá podnikatel t. společníkovi vklad upravený o podíl na výsledku podnikání

18. POJIŠTĚNÍ

- spadá pod závazky z odvážných smluv → nepoužijí se ust. o změně okolností/neúměr. zkrácení
- účel: zabezpečení FO/PO pro případ nahodilých událostí krytých pojištěním (pojistná událost) tím, že je jim poskytováno právo na výplatu peněžních prostředků k úhradě potřeb, kt. v důsledku takových událostí vznikají
- účastníci: 1) pojistník (os, kt. sjednává pojistné), 2) pojištěný (os. na jejíž zdraví/život/maj./odp. se pojištění vztahuje → oprávněný, obmyšlený = v důsl. pojistné události mu vzniká právo na pojistné plnění), 3) pojistitel
- NAHODILÁ UDÁLOST = událost, kt. může nastat, avšak v době sjednání pojištění se neví, že se tak/zda vůbec stane
 - událost týkající se lid. života/jeho délky → i taková událost, o které je jisté, že nastat musí, jen se neví kdy/zda se tak stane v době, na kt. bylo pojištění sjednáno
 - lze uzavřít i zpětně, ale pojistník nesmí vědět, že poj. událost již nastala/pojistitel nesmí vědět, že událost nastat nemůže
- TYPY POJIŠTĚNÍ
 - 1. DLE PR. DŮVODU VZNIKU
 - a) smluvní pojištění → vznik na zákl. smlouvy

- b) zákonné pojištění → vznik ex lege (poj. odpovědnosti zaměstnavatele)
- 2. DLE OBJEKTU POJIŠTĚNÍ
 - a) pojištění osob
 - b) pojištění majetku
- 3. ŠKODOVÉ/OBNOSOVÉ
 - a) škodové → účelem je náhrada škody v důsl. poj. události
 - hradí se POUZE úbytek ve sféře poškozeného
 - zákl. zásada: v důsl. poj. plnění nesmí dojít k obohacení poškozeného
 - soupojištění → 1 pojistník a více pojistitelů zastoupených vedoucím p.
 - souběžné poj. → 1 pojistník a více pojistitelů, souhrn poj. částek nepřesahuje hodnotu majetku
 - vícenásobné poj. → 1 p a více pojistitelů, souhrn poj. částek přesahuje hodnotu majetku
 - b) obnosové → účelem je získání obnosu
 - obnos = dohodnutá fin. částka v důsl. poj. události ve výši, kt. je nezávislá na vzniku nebo rozsahu škody
- obligatorní pís. forma (ledaže se jedná o krátkodobé pojištění - d. kratší než 1 rok)
- pojistný zájem = oprávněná potřeba ochrany před následky poj. události; pokud zanikne, zanikne i pojištění; pokud neexistuje → sml. je neplatná
- domněnky
 - pojistník má poj. zájem na vlastním životě, zdraví a majetku
 - pojistník má poj. zájem na životě a zdraví jiné osoby (musí to osvědčit)
 - pojistník má poj. zájem na majetku jiné osoby hrozila by mu bez něj maj. ztráta
- je možné pojistit cizí pojistné nebezpečí - ve prospěch vlastní/3. os → je třeba souhlas pojištěné 3. os. ledaže se jedná o potomka
- pojistka = potvrzení o uzavření smlouvy, vydává pojistitel
- POJIŠTĚNÍ OSOB
 - druhy
 - životní pojištění
 - pro případ smrti/dožití se urč. věku/dne určeného smlouvou/jinou skutečnost týkající se změny osobního postavení člověka
 - jen jako obnosové
 - sebevražda → pojistitel není povinen vyplatit pokud poj. méně než 2 r
 - úrazové pojištění
 - úraz → poj. plnění ujednané ve smlouvě
 - pokud v souvislosti s TČ → možnost odmítnout poskytnutí poj. plnění
 - následek požití alkoholu/návykové látky → možnost snížit
 - pojištění pro případ nemoci
 - úhrada zdravotní péče v ujednaném rozsahu
- POJIŠTĚNÍ MAJETKU
 - není-li stanovena poj. hodnota → obvyklá cena majetku
 - při zničení/poškození maj. se os. kt. má pr. na poj. plnění zdrží oprav
 - přepojištění → snížení pojistné částky X podpojištění → snížení poj. plnění
 - druhy
 - pojištění právní ochrany

- pojistitel se zavazuje v ujednaném rozsahu hradit náklady pojištěného spojené s uplatněním jeho práva a poskytovat služby s tím spojené
- k ujednáním omez. svobodu pojištěného ve výběru zástupce se nepřihlíží
- pojištění odpovědnosti
 - pojistitel hradí za pojištěného poškozenému škodu, popř. újmu
 - nebyl - li ujednán limit → v plné výši
- pojištění úvěru/záruky
 - na ochranu před maj. důsledky, kt. mohou vzniknout pojištěnému nesplácením peněžních prostředků dlužníkem
- pojištění finančních ztrát → pojištění nákladů, kt. vznikly v důsledku škodné události/ušlý zisk/jiné finanční ztráty

19. SÁZKA, HRA, LOS

- část IV. (relativní maj. práva), hlava II. (závazky z PJ), díl 15 (závazky z odvážných smluv)
- “odvážné smlouvy” → podstatou je, že prospěch/neprospěch alespoň 1 ze sml. str. závisí na **nejisté události**, na tyto sml. se pak nepoužijí ust. o změně okolností a neúměrném zkrácení
- SÁZKA
 - alespoň jedna str. se zavazuje vůči 2. plnit výhru, ukáže-li se nesprávným její tvrzení o skutečnosti stranám neznámé nebo ukáže-li se tvrzení 2. str. o této události správným
 - → → 1 str. i 2 str. → existence/rozsah závazku jedné ze stran závisí na náhodě/předem neznámé události, účelem je, aby plnění manifestovalo správnost názoru vítězné strany
 - pokud by str., jejíž tvrzení se ukáže být správné znala výsledek předem a zatajila by tuto skutečnost druhé straně → neplatnost
 - NATURÁLNÍ OBLIGACE → pokud poražená str. neplní dobrovolně → nevymahatelné
 - ! NEPLATÍ pro pohledávky ze sázky (hry a loterie) provozované státem/podléhající úřednímu povolení → takové JSOU vymahatelné
 - vymahatelné nejsou ani pohledávky ze zápůjčky/úvěru, kt. poskytla osoba k sázce vědomě
 - → pohledávky nemohou být platně zajištěny → k uznání dluhu se nepřihlíží
 - pokud výhra dobrovolně dána, nemůže ji prohrávající strana vymáhat zpět
 - pokud výhra vzhledem k okolnostem a možnostem stran zjevně přemrštěna, může jí soud na návrh prohrávající strany přiměř. snížit
 - ustanovení o sázce se nepoužijí:
 - sml. uzavřena na komoditní burze/regulovaném trhu anebo jedná-li se o sml. mezi podnikateli a jejím předmětem je investiční nástroj
- HRA (závazek hry)
 - strana (strany) se zavazují k určitému plnění té straně, která ve hře zvítězí
 - na rozdíl od sázky hra PŘEDPOKLÁDÁ určitou ČINNOST stran (strany)
 - není zde vyloučen určitý prvek náhody/nepředvídatelnosti (karetní hry)
 - platí ustanovení obdobná jako u sázky, ALE nepoužijí se, pokud jde o hru, kt. vyžaduje pouze zručnost nebo tělesná cvičení obou stran → zde vydání výhry možné vymáhat
- LOS = doklad o účasti v loterii (většinou i doklad o zaplacení vkladu)
 - papír, ve kt. jedna strana slibuje, že číslo/znak/různá uspořádání znaků, kterým je los označen, může být při losování taženo a zároveň slibuje vydat plnění, je-li tento los tažen
 - vyplacení výhry je podmíněno předložením losu

- platí ustanovení obdobná jako u sázky, ALE nepoužijí se, má-li být losem rozhodnut spor/rozdělena společná věc/rozhodnuto hlasováním

20. PŘEDPOKLADY DĚDĚNÍ

- 1. DĚDICKÉ PRÁVO
 - část III - absolutní maj. pr. (→ erga omnes), hlava III OZ
 - dědění = univerzální sukcese do P@P toho, kdo zemřel
 - tituly dědění: dědická smlouva, závěť, zákon
 - POJMY:
 - dědické pr. (obj. smysl) = soubor pr. norem, kt. upravují univerzální sukcesi
 - dědické pr. (subj. smysl) = právo na pozůstalost/poměrný díl z ní
 - univerzální sukcese = převzetí všech P@P právního předchůdce
 - pozůstalost = celé jmění (aktiva + pasiva) zůstavitele v okamžiku smrti
 - dědictví = část pozůstalosti, kt. napadá na konkrétního dědice
 - odkaz (legát) = pohledávka odkazovníka na vydání určité věci z pozůstalosti/několik věcí určitého druhu/zřízení určitého práva, odkazovník není dědic a nemusí čekat na vypořádání dědictví, neodpovídá za pasiva, může být i PO, ale musí vzniknout do roka od smrti zůstavitele
 - dědický nápad → na dědice napadají P@P; dědické právo vzniká smrtí zůstavitele, ale nutné rozlišovat dospělost (splatnost) dědického práva!
 - předemření = dědic zemře před/zároveň se zůstavitelem → domněnka souč. smrti
 - ZÁSADY (dle E. Tilsche):
 - zachování hodnot, přechod na jednotlivce, respekt k autonomii vůle zůstavitele, zásada rovnosti, univerzální sukcese, svoboda dědice přijmout dědictví, ingerence veřejné moci
- 2. PŘEDPOKLADY DĚDICKÉ SUKCESE
 - 1. SMRT FO
 - důkaz smrti - matriční doklad (úmrtní list)/prohlášení soudu osoby za mrtvou
 - 2. EXISTENCE POZŮSTALOSTI
 - = hodnoty, kt. jsou ocenitelné a mohou být předmětem prodeje
 - 3. EXISTENCE ZPŮSOBILÉHO DĚDICE
 - způsobilost absolutní (ten, kdo je v době zůst. smrti naživu) x relativní
 - dědická nezpůsobilost
 - kdo se dopustí úmyslného TČ proti zůstaviteli/jeho předku/potomku/manželu NEBO zavrženíhodného činu proti zůstavitelově poslední vůli, ledaže mu zůst. tento čin výslovně prominul
 - následek: dědická nehodnost = incapacitas
 - specif. situace: domácí násilí, podmínka: probíhající rozvodové řízení/zbavení rodičovské odpovědnosti
 - ex officio → není zapotřebí projevu vůle zůstavitele
 - podobnost s vyděděním, ALE - u vydědění třeba aktivní projev vůle zůstavitele + lze vydědit jen nepominutelné dědice
 - na místo nehodného dědice nastupují při intestátním dědění jeho potomci
 - 4. EXISTENCE PRÁVNÍHO DŮVODU DĚDĚNÍ - dědické tituly
 - 5. PŘIJETÍ/ODMÍTNUTÍ DĚDICTVÍ
 - přijetí

- není definovaná forma, stačí faktické jednání → projev výslovný/konkludentní
- zřeknutí se (renunciace)
 - účinky pro futuro (x odmítnutí dědictví)
 - vznik smlouvou se zůst. → 2str. PJ, forma veřejné listiny → dědic se zřiká práva na povinný díl, kt. mu přísluší jako zákonnému dědici, působí i proti potomkům
- odmítnutí
 - děditelné právo → transmise dědictví
 - odmítne-li dědic dědictví, hledí se na něj, jako by dědictví nikdy nenabyl
 - forma výslovného projevu vůle vůči soudu, měsíční lhůta, možno prodloužit
 - bezpodmínečné, neodvolatelné
- vzdání se
 - jen dědic, kt. předtím dědictví neodmítl a náleží mu právo na pozůstalost, pouze před soudem v řízení o dědictví
 - JEN a POUZE ve prospěch jiného dědice!! → nutný souhlas toho druhého (jinak se nepřihlíží)
 - ! vzdání se dědictví nezbavuje povinnosti splnit příkaz/nařízení odkazu/jiné opatření
 - ! lze i jen částečně
 - in fraudem creditoris (s úmyslem krácení věřitelů) → věř. se musí dovolávat r. neúčinnosti

21. POŘÍZENÍ PRO PŘÍPAD SMRTI (OBEČNĚ)

- (§ 1491 - § 1593) → nově: respekt skutečné vůle a pohnutek zůst., které jej vedly k urč. PJ!
- druhy: Z, DS, dovětek (-/+ i prohl. o vydědění, povolání správce pozůstalosti, posouzení maj. P@P bývalých manželů dle pokynů, kt. zemřelý manžel pro případ své smrti učinil)
 - → obecná zásada: uplatňuje-li pr. na dědictví více osob a odporují si → soud odkáže toho z dědiců, jehož pr. důvod je slabší, aby své právo uplatnil žalobou
 - → stupnice pr. důvodů (z ustanovení v OZ): DS → Z → zákon
 - ALE! nedá se použít, pokud bude pravost listiny popírána, neřeší konflikt dvou závětí → soud
 - zájem na posílení postavení DS → vyžadována forma veř. listiny
- DĚDICKÁ SML. (B.25)
 - “dědickou smlouvou povolává zůstavitel 2. sml. str. nebo 3. os. za dědice nebo odkazovníka a druhá strana to PŘIJÍMÁ” (§ 1582 (1))
 - vyžadována forma veř. listiny (notářského zápisu)
 - 2str. PJ! → nemůže s ní být 1str. naloženo tak jako se závětí (pořizovatel nemůže odvolat, zničit, změnit)
 - str. sml. se mohou ustanovit dědici navzájem (Manž.), dědic/odkazovník může být dědicem/odkazovníkem za úplatu (péče o zůst.) i bezúpl., dědicem může být i os. 3.
 - dův. z.: “smíšený pr. útvar mezi sml. a Z, 2str. PJ, závazná → ustanovení o Z i sml.”
 - pořídí-li zůst. pro případ smrti/uzavře dar. sml. tak, že to s DS není slučitelné → možnost dovolat se neúčinnosti těchto PJ (rel.), pořídí-li zůst. Z bez souhl. sml. dědice → DS se neruší, k Z se nepřihlízí (ALE je neplatná? → to asi ne)

- uzavření: JEN osobní jednání (→ starší 18 let, zůst: plná svépr./souhl. opatrovníka), LZE dohodnout, že sml. dědic nebude moci dědictví odmítnout!
- NELZE pořídit o celé pozůstalosti → ¼ musí zůstat volná (projev vůle zůst.)
- ! rozvodem manželství se neruší P@P z DS uzavřené mezi manželi!
- ZÁVĚŤ (B.22)
 - “odvolatelný projev vůle, kterým zůst. pro případ své smrti osobně zůstavuje jedné či více osobám, alespoň podíl na pozůstalosti” (§ 1494 (1))
 - ! pořídí-li zůst. tak, že někomu ODKÁŽE urč. věc/právo → jedná se o DOVĚTEK
 - stanovení podílu na pozůstalosti: podíl (zlomek)/procenta; často zůst. podělí dědice, ale ne podíly (rozdělí největší kusy majetku, ale co se zbytkem? - starý nábytek, svršky → dův. zpr.: podíly závětních dědiců se určí poměrem cen přikázaných věcí)
 - zákł. východisko: vůle zůst. je pro dědice závazná → max. vyhovět vůli zůst.
- DOVĚTEK (B.22)
 - “dovětkem může zůstavitel nařídít odkaz, stanovit odkazovníku nebo dědici podmínku, nebo doložit čas anebo uložit odkazovníku nebo dědici příkaz” (§ 1498)
 - dovětkem se NEUSTANOVUJE dědic!
 - obsažen v závěti/napsán samostatně → občas těžko posouditelné, zda jde o Z/dovětek
 - odkazovník není dědicem, je věřitelem, kt. má vůči dědicům právo na vydání odkazu
 - dův. zpr.: pořízení o většině maj. → Z/další existující (ne nepatrný) maj. → dovětek

22. ZÁVĚŤ (DOVĚTEK, NÁHRADNICTVÍ, FORMA, ZRUŠENÍ)

- “odvolatelný **projev vůle**, kterým zůst. pro případ své smrti osobně zůstavuje jedné či více osobám, alespoň podíl na pozůstalosti, případně i odkaz” (§ 1494 (1))
- právo povolát dědice je OSOBNÍM právem zůstavitele
- neplatnost → pokud není zřejmé, KDY byla pořízena a:
 - zůst. pořídil více závětí, kt. si odporují
 - pr. účinky závěti závisí na určení doby jejího pořízení
- pořizovací způsobilost = schopnost pořídit závěť
 - vázána na svéprávnost (18 let/přiznání svéprávnosti/uzavření manželství)
 - 15 let, ale ne plná svéprávnost → pořízení formou veřejné listiny (i bez souhl. zz)
 - omezená svéprávnost
 - může, pokud se uzdravil a je schopen projevit vůli
 - jen formou veřejné listiny
 - závislost na alk/drog/autom → pořízení o nejvýše ½ pozůstalosti (o celém, pokud nemá zákonné dědice a připadla by státu)
- DOVĚTEK (KODICIL)
 - zůst. může nařídít odkaz, stanovit dědici/odkazovníku podmínku nebo doložit čas anebo uložit odkazovníku nebo dědici příkaz (B.21, B.24)
 - testamentární x intestátní - vedle Z. x samostatně, bez pořízení Z.
 - + § 1663 (uložení započtení z darování)
- NÁHRADNICTVÍ (substitute)
 - povolání náhradníků pokud zůstavitelem povolána osoba dědit nechce/nemůže
 - a) obecná (vulgární) substitute → určuje zůstavitel (i náhradníky náhradníků)
 - zaniká nabytím dědictví povolaným dědicem/narozením potomků dítěti

- b) fideikomisární substituce (svěřenské nástupnictví) → zůst. nařídí, že dědictví má po smrti dědice ("přední dědic")/v jiných případech, přejít na sv. nástupce (dědic) → přední dědic je vlastníkem, ale s om. možností s majetkem disponovat (jen úhrada zůst. dluhů)
 - účelem je uchování majetku pro sv. nástupce
- FORMA
 - a) Z. pořízená soukromou listinou
 - napsaná vlastní rukou zůst.
 - holografní → beze svědků, podepsaná
 - napsaná jinak než vlastní rukou zůst.
 - alografní obecná → podepsaná v. r. + prohl. před 2 současně přítomnými svědky, že listina obsahuje jeho poslední vůli
 - alografní zvláštní → os. s tělesným/smyslovým postižením, os. neumějící číst/psát
 - b) Z. pořízená veřejnou listinou
 - c) s úlevami (privilegovaná) → nevyžaduje písemnou formu
 - čas. omezená platnost, menší nároky na svědky (od 15 let, i om. svéprávnost)
 - druhy (př.)
 - ústně před 3 souč. přít. svědky - při ohrožení života → platnost 2 t
 - zaznamenaná starostou obce + 2 souč. přít. svědci → 3 m
 - z. vojáka/jiné os. náležící k ozbroj. silám + 2 souč. přít. svědci → 3 m
 - svědkem pouze os., kt. nemá zájem na obsahu Z., není smyslově postižená a zná jazyk, ve kt. je Z. pořizována → ne dědic, odkazovník, os. d./o. blízká, zaměstnanec d./o.
- ZRUŠENÍ
 - a) pořízením nové závěti
 - b) odvoláním
 - c) zničením (odvoláním mlčky)
 - d) vydáním Z. pořízené formou veř. listiny do rukou zůst. se stává Z. neplatnou

23. SVĚŘENSKÉ NÁSTUPNICTVÍ

- = fideikomisární substituce → nařízení zůst., aby po jeho dědici nastoupila jiná osoba jako další (následný dědic), povoláním svěřenského nástupce projevuje zůst. vůli, aby ten nabyl dědictví poté, co dědictví před ním nabyl přední dědic, jako dočasný vlastník na dobu vymezenou v Z.
- JEN k tomu, co zůst. sám přednímu dědici zanechal
- praktické např. v případě, že přední dědic má om. svéprávnost
- pokud se věc a vlastník zapisují do veř. seznamu, zapíše se TĚŽ i svěřenské nástupnictví
- SUBJEKTY
 - a) zůstavitel = pořizovatel Z.
 - b) dědic = přední dědic → přímý dědic pozůstalosti
 - P@P dědice → stává se vlastníkem, ale jeho vl. pr. je OMEZENO
 - majetek může držet, užívat a brát z něho plody a užítky
 - majetek může zcizit/zatížit jen se souhlasem sv. nástupce (u věcí zapsaných ve veř. seznamu → nemá účinky proti sv. nástupci X u věcí nezapsaných → sv. nástupce se musí dovolávat neúčinnosti (rel.)
 - c) svěřenský nástupce = následný dědic → vybraný dědic po předním dědici
 - ! TĚŽ povinnost k úhradě dluhů apod.
 - pr. vůči dědicovi:

- sestavení pís. inventáře všeho, co dědictvím nabyt
- může být 1 sv. nástupce pro 1 či více předních dědiců, i více sv. nástupců → pak mohou po předním dědici nastoupit vedle sebe (pr. vzájemné substituce) NEBO po sobě (sukcesivně)
- VZNIK → lze nařídit výslovně nebo mlčky
 - 1. zůst. povolá svému dědici dědice
 - 2. zůst. zakáže dědici, aby pořizoval o zanechání jmění
 - 3. zůst. povolá za dědice někoho, kdo v době smrti zůst. ještě není
 - 4. zůst. povolá dědice s podmínkou/na určitou dobu
- ZÁNİK
 - 1. uplynutím 100 let (výj! nabytím dědictví po předním dědici, který v době smrti zůst. žil)
 - 2. žádný ze sv. nástupců není
 - 3. případ, pro kt. bylo sv. nástupnictví zřízeno nenastane
 - 4. nezletilé dítě, kt. byl povolán sv. nástupce nabylo pořizovací způsobilost → zánik sv. nástupnictví v rozsahu povinného dílu
 - 5. os., kt. byla omezena svéprávnost a kt. byl povolán sv. nástupce nabyla pořizovací způsobilosti

24. VEDLEJŠÍ DOLOŽKY V ZÁVĚTI

- dělení
 - 1. doložky, ve kt. zůst. povolává vykonavatele závěti
 - 2. podmínky, doložení času, příkaz
- nutné chránit dědice před zcela zneužívajícími doložkami, zřejmě šikanózní doložky → sankce zdánlivosti (nicotnosti) → Z. zůstává platná, ale odhlédne se od doložek, kt.:
 - 1. směřují zřejmě k obtěžování dědice/odkazovníka a vycházejí ze zůst. svévole (vstup do pol. str., ukončení studií)
 - 2. zjevně odporují veř. poř. (fin. podpora neonacistického spolku)
 - 3. jsou nesrozumitelné
 - 4. ukládají dědici/odkazovníku aby uzavřel manželství/setrval v něm/zrušil
 - (! ale LZE zřídit právo na dobu než uzavře manželství)
- VYKONAVATEL ZÁVĚTI
 - → co nej přesnější naplnění vůle zůst., dohled nad výkonem dědictví, **mediační fce**
 - zůst. může stanovit povinnosti vykon. a způsob odměny, ten může kdykoliv odstoupit
 - 1. dbá na řádné splnění poslední vůle zůstavitele s péčí řádného hospodáře
 - 2. má všechna práva ke splnění úkolů (hájí platnost závěti, může namítat nezpūs. d./o.)
 - 3. spravuje pozůstalost, dokud není do fce správce povolán někdo jiný
- SPRÁVCE POZŮSTALOSTI
 - → správa majetku, kt. tvoří pozůstalost; pro povolání je vyžadována forma veř. listiny
 - zůst. povolá spr. pro celou pozůstalost/její část, stanoví povinnosti a způsob odměny
 - chrání zájmy věřitelů a odkazovníků
 - do fce nastupuje když se dozví o smrti zůst./povoláním soudu, řídí se pokyny vykon.
 - může být odvolán ex officio pro: závažné porušení povinností/ neschopnost plnit povinnosti řádně/ jiný vážný důvod
- PODMÍNKY
 - zvl. úprava pro podm. v závěti (pro mortis causa)
 - směřuje-li podm. k jednání dědice (kt. snese opakování) → znovu vykonat po smrti zůst.

- při odkládací podm. musí dědic zůstavitele přežít
- pokud nemožná rozvazovací podmínka → k podm. se nepřihlédne
- pokud nemožná odkládací podmínka → podm. je neplatná → d./o. nebude povolán
- DOLOŽENÍ ČASU → událost, kt. v budoucnu nastat musí
 - 1. d./o. nabývá právo na časově omezenou dobu (dies ad quem)
 - pokud je jisté, že nenastane → nemožná rozvazovací podm.
 - 2. d./o. získá právo později, než v době smrti zůst. (dies a quo)
 - pokud je jisté, že nenastane → nemožná odkládací podm.
 - pokud není jisté zda jde o podmínku/dol. času → zákonná fikce → podmínka
- PŘÍKAZ (MODUS)
 - zůst. d./o. něco nařídí (! pokud nařízeno vydat část majetku, jde o ODKAZ!)
 - posuzujeme jako rozvazovací podmínku (pokud d. nesplní → ztrácí pr. na dědictví)
 - obsah:
 - 1. účelové určení (pokud není účel jako povinnost → přání bez pr. závaznosti!)
 - 2. aby někdo něco vykonal/pominul
 - domáhá se:
 - ten, komu je příkaz na prospěch
 - vykonavatel závěti
 - PO oprávněná chránit zájmy osob, jimž je příkaz na prospěch
 - přísl. orgán veř. moci (směřuje-li příkaz veřejnému prospěchu)
 - příkaz zákazu zcizení a zatížení - možný, pokud:
 - je nařízen na urč. dobu
 - je odůvodněn vážným zájmem hodným pr. ochrany
 - pohružka ztráty výhody (příkaz, aby d. Z. neodporoval) nemá pr. účinky (x pravost závěti)

25. DĚDICKÁ SMLOUVA

- “dědickou smlouvou povolává zůstavitel 2. sml. str. nebo 3. os. za dědice nebo odkazovníka a druhá strana to PŘIJÍMÁ” (§ 1582 (1)) → 2str. PJ! → nemůže s ní být 1str. naloženo tak jako se závěti (pořizovatel nemůže odvolat, zničit, změnit)
- NUTNÁ forma veř. listiny (notářského zápisu)
- dův. z.: “smíšený pr. útvar mezi sml. a Z, 2str. PJ, závazná → ustanovení o Z i sml.”
- obsah: slib majetku jedné strany a přijetí druhou stranou
- má přednost před Z. a děděním ze zákona
- !! NEPOUŽÍVAJÍ se ustanovení o podmínkách v závěti, ale o podmínkách ve smlouvách → postačí splnění za života zůst., nezákonná/nesrozumitelná podmínka ZAKLÁDÁ neplatnost CELÉ smlouvy (u závěti se k takové podmínce nepřihlíží!)
- uzavřít i měnit lze pouze OSOBNÍM jednáním (→ starší 18 let, zůst: plná svépr./souhl. opatrovníka), LZE dohodnout, že sml. dědic nebude moci dědictví odmítnout!
- NELZE pořídit o celé pozůstalosti → ¼ musí zůstat volná (projev vůle zůst.); u om. svéprávnosti z důvodu závislosti → jen o majetku, kt. může testovat (z toho se ¼ také odečítá!)
- zřekli-li se ostatní dědicové svého dědického práva na zákl. dědické smlouvy, pozbývá zřeknutí se dědictví účinky, pokud dědic určený smlouvou nedědí
- zůst. může za svého života i po uzavření DS s majetkem nakládat dle libosti a strana povoláná tak nemůže své právo přenést na jinou osobu → účinky vznikají až smrtí zůstavitele

- pořídí-li zůst. pro případ smrti/uzavře dar. sml. tak, že to s DS není slučitelné → možnost dovolat se neúčinnosti těchto PJ (rel.), pořídí-li zůst. Z bez souhl. sml. dědice → DS se neruší, k Z se nepřihlédne (ALE je neplatná? → to asi ne) → byl by nutný souhlas dědice ve formě veř. list.
- zůst. může na sml. dědice převést majetek již za svého života, možné sepsat formou veř. list. → další majetek nabytý zůstavitelem na něj na základě této dohody nepřechází
- dědic/odkazovník může být dědicem/odkazovníkem za úplatu (péče o zůst.) i bezúpl., dědicem může být i os. 3.
- DS neplatná pro nedostatek formy/nesplnění podmínek/nevyhovuje ustanovením o smlouvách MŮŽE mít platnost závěti (má-li všechny náležitosti Z.)
- ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O DS UZAVŘENÉ MEZI MANŽELI
 - zvláštní úprava DS, stranami jsou manželé → mohou se povolat vzájemně za d./o., popř. 1str. povolává za d./o. 2.str. a tato str. povolání přijímá
 - stranami mohou být i snoubenci (→ účinnost až uzavřením manželství)
 - !!! rozvod manželství nezpůsobuje automaticky zrušení P@P z DS
 - → domáhání se zrušení DS u soudu
 - P@P z DS se ruší prohlášením manželství za neplatné (nezaniklo li m. smrtí 1 z manž.)

26. ODKAZ

- z ř. p. → legatum
- odkaz zůstavitel zřídí tak, že v pořízení pro případ smrti nařídí určité osobě, aby odkazovníku vydala předmět odkazu. Odkazovníkem může být jen os. způsobilá dědit
- odkazem je odkazovníku zřizována pohledávka na vydání urč. věci/několika věcí urč. druhu/řízení urč. práva, osoba obtížená odkazem je zatížena dluhem
- odkazovník NENÍ dědicem! → není zatížen povinností přispět k úhradě zůst. dluhů
- 2 dědici + 1 odkazovník → hodnota podílů každého dědice se sníží o 1/2 hodnoty odkazu (ale může jít i k tíži jen jednoho podílu!)
- x darování pro případ smrti → pokud lze odvolat, považuje se za odkaz
- podm. platnosti: platné pořízení pro případ smrti (pořizovací způsobilost, způsobilý odkazovník, způsobilý odkaz, odkazovník odkaz neodmítne)
- přednostní odkaz dědici/spoludědicům → posuzují se jako odkazovníci
- alespoň 1/4 dědictví musí zůstat odkazy neobtěžena → pr. dědiců na poměrné zkrácení odkazu
- zůst. může nařídit náhradnictví/svěřené nástupnictví
- ODVOLÁNÍ ODKAZU
 - 1. jako závěť
 - 2. pr. domněnky: (vždy musí být vůle zůst., jinak trvá dál/náleží náhrada)
 - 1. zničení/zcizení odkázané věci → d. odvolání
 - 2. změna odkázané věci takovým způsobem, že se stane jinou věcí → d. odvolání
 - 3. zůstavitel odkázanou pohledávku vymůže a vybere → d. odvolání (/jen část)
- NABYTÍ ODKAZU
 - pr. na odkaz vzniká smrtí zůst. (pokud není stanoveno pozdější datum), splatnost 1 rok
 - možno nabýt pr. na odkaz k věci, kt. má teprve vzniknout → toho se lze jen zříci
 - odkaz v opakovaných dávkách → pr. na celou částku vzniká smrtí zůst., jednotlivé splátky splatné až v určenou dobu splatnosti
 - nenabude-li odkazovník odkaz, pak:
 - 1. zůst. pro tento případ stanoví náhradníka
 - 2. odkaz rovnoměrně několika osobám → případně rovnoměrně ostatním

- 3. ostatní případy → odkaz zanikne
- je-li pozůstalost odkazy téměř vyčerpána + dědic neuplatní pr. na ¼ podílu → pr. jen na náhradu nákladů + přiměř. odměnu za námahu - nestačí-li pozůstalost k úhradě → hradí náklady i odměnu odkazovníci poměrně + dědic má zadržovací pr. k odkáz. předmětům
- pokud objem odkazů pozůstalost převyší + dědic neuplatní pr. na krácení odkazu:
 - 1. neuplatní výhradu soupisu → dědic musí plnit a bez omezení vyrovnat dluhy
 - 2. uplatní v. s. → poměrné snížení odkazů/uspokojení přednostních (výživa, výchova, zaopatření) + dědic pr. na náhradu nákladů a přiměř. odměnu za námahu
- ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLA PŘI JEDNOTLIVÝCH DRUZÍCH ODKAZŮ
 - 1. Okaz věcí určitého druhu
 - je-li věcí víc → os. obtížená odkazem rozhodne, kt. bude odkazovníkovi vydána
 - není-li → odkaz neplatný
 - je-li množství menší než zůst. stanovil → odkazovník se se spokojí s množstvím
 - ! odkaz peněz zavazuje k vyplacení (i když v pozůstalosti nejsou!)
 - 2. Odkaz určité věci
 - k odkazu věci, kt. v době pořízení závěti náležela odkazovníku se nepřihlíží, nabytí-li ji později, uhradí se mu obvyklá cena věci
 - nepřihlíží se k odkazu věci, kt. nenáležela zůst./dědici/odkazovníku
 - 3. Odkaz pohledávky
 - pohl. je postoupena s příslušenstvím a příp. zajištěním, jsou s ní vydány potřebné doklady a odkazovníku je sděleno vše, co je k uplatnění pohledávky zapotřebí

27. ZÁKONNÁ POSLOUPNOST

- zákon = nejslabší dědický titul
- nastává, pokud nedojde k dědění pozůstalosti nebo její části podle DS nebo Z. Není-li zákonný dědic, pak nabývají dědictví odkazovníci podle poměru hodnoty svých odkazů. Pokud nejsou ani ti, nabývá stát
- odúmrt' → stát jako zákonný dědic, nemá právo na odmítnutí dědictví ani na odkaz.
- **DĚDICKÉ TŘÍDY**
 - institut osoby spolužijící = os. žijící ve spol. domácnosti alespoň 1 rok, pečovala o domácnost nebo byla odkázána výživou na zůstavitele
 - 1. TŘÍDA dědiců
 - děti a manžel, každý rovným dílem
 - pokud dítě nedědí, pak dědí jeho potomci/další descendent, pokud nejsou → 2. tř. (manžel nemůže dědit sám!)
 - 2. TŘÍDA dědiců
 - manžel, rodiče zůstavitele, osoby spolužijící
 - manžel privilegován → dědí alespoň ½ pozůstalosti, ostatní dědí stejným dílem
 - osoby spolužijící nemohou dědit samy!
 - 3. TŘÍDA dědiců
 - sourozenci zůstavitele a osoby spolužijící
 - pokud nejsou sourozenci → jejich děti (synovci a neteře zůst.)
 - 4. TŘÍDA dědiců
 - prarodiče zůstavitele
 - 5. TŘÍDA dědiců

- prarodiče rodičů zůstavitele (pradědečci a prababičky)
- prarodiče otce zůst. dědí $\frac{1}{2}$ a prarodiče matky zůst. dědí $\frac{1}{2}$ → oba rodiče se dělí rovným dílem o svoji $\frac{1}{2}$ → celkem 8 prarodičů rodičů
- pokud nedědí jednotlivý člen dvojice, pak jeho $\frac{1}{8}$ připadne druhému členu (jeho druhovi), nedědí-li celá dvojice, připadne tato čtvrtina druhé dvojici téže strany
- nedědí-li ani jedna z dvojic téže strany, připadá dědictví dvojicím druhé strany ve stejném poměru
- = systém parentel
- 6. TŘÍDA dědiců
 - děti dětí sourozenců (vnuci sourozenců) zůst. a děti prarodičů (strýcové a tety) zůst. → stejným dílem
 - nedědí-li někt. z dětí prarodičů, dědí jeho děti (bratřanci a sestřenice)
- NĚKOLIKERÉ PŘÍBUZENSTVÍ
 - je-li někdo se zůstavitelem příbuzný z více než z jedné strany, má z každé strany dědické právo, které by mu náleželo jako příbuznému z této strany
 - (incest? - např. otec s dcerou?)

28. NEPOMINUTELNÝ DĚDIC A JEHO OCHRANA, POVINNÝ DÍL

- má právo na povinný díl z pozůstalosti
- jsou jimi děti zůst., pokud ti nedědí, pak jejich potomci
- velikost povinného dílu:
 - nezletilý: aspoň $\frac{3}{4}$ zákonného dědického podílu
 - zletilý: aspoň $\frac{1}{4}$ zákonného dědického podílu
- povinný díl = dědický podíl/odkaz (nezatížený podmínkou/příkazem/jiným omezením)
- zásada: podíl vyděděného způsobí zmenšení povinného dílu → ochrana před narušením rodiny
- VYDĚDĚNÍ
 - ze zákonných důvodů → vydědění učiněné mlčky a po právu
 - a) neposkytnutí pomoci v nouzi
 - b) neprojevení opravdového zájmu
 - c) dřívější odsouzení za TČ za okolností svědčících o jeho zvrhlé povaze
 - d) vedení trvale nezřízeného života
 - projev vůle zůst.
 - může vydědit toho, kdo je nezpůsobilý dědit
 - potomci vyděděného dědí jen, pokud se vyděděný potomek nedožije smrti zůst.
 - může vydědit nepomin. dědice (zadlužen/počíná si marnotratně, jeho povinný díl musí zůstat jeho potomkům)
 - pokud zůst. nevysloví **důvod** vydědění → nepomin. dědic má právo na povinný díl (ledaže je zde zákonný důvod)
- OCHRANA NEPOMINUTELNÉHO DĚDICE
 - v případě neplatného vydědění/zkrácení na čisté hodnotě povinného dílu/nezákonného opominutí
 - garance práva na peněžní částku rovnající se hodnotě povinného dílu, na jejíž vyplacení má nárok vůči testamentárním dědicům a odkazovníkům
 - nep. dědic je v podstatě věřitelem testament. d. a odkazovníků, kt. byli povoláni závětí zůst. → k vyrovnání přispějí d. + o. a to poměrně k čistým hodnotám jejich podílů/odkazů
- POVINNÝ DÍL

- právo nep. dědice na vyplacení povinného dílu dědicem, kt. jej nabyt z poř. pro př. smrti
- !! není to nárok na povinný díl, jen na peněžní částku rovnající se jeho hodnotě!!
- pokud předmětem dohody vydání věci → ve věř. seznamu nep. d. zapsán hned po zůst.
- výpočet → sepsání a odhadnutí ceny majetku, odečtou se dluhy a závady a připočte se to, co se započítává na povinný díl
- odbytné → možnost dohody mezi nep. d. a dědicem testamentárním → schvaluje soud, není třeba soupis a odhad pozůstalosti
- započtení na povinný díl (kolace) → nezakládá povinnost něco vydat
 - hodnota toho, co bylo poskytnuto a co podléhá započtení se počítá podle doby odevzdání
 - co nep. d. nabyt z pozůstalosti odkazem/jiným zůst. opatřením
 - co nep. d. obdržel od zůst. bezplatně v posledních 3 letech před smrtí
 - co zůst. poskytl potomkovi jako úlevu v nákladech na zal. domácnosti/vstupu do manželství/započetí podnikání/úhrada dluhů
 - co dostali potomkovi rodiče od zůst. (pokud vstupuje na jejich místo)

29. PŘECHOD POZŮSTALOSTI NA DĚDICE. VÝHRADA SOUPISU

- nabytí dědictví potvrzuje soud, a to osobě, kt. svědčí prokázané děd. právo, pokud dědictví neodmítne
- dědici, kt. své dědické právo neuplatní před soudem, právo NEZANIKÁ → stejně jako neznámý dědic a dědic neznámého pobytu se ale NEÚČASTNÍ projednání pozůstalosti
- rozdílná síla jednotlivých titulů → slabší odkázán soudem k uplatnění práva žalobou
- VÝHRADA SOUPISU
 - změna přechodu zůst. dluhů na dědice (primárně přecházejí všechny dluhy) → reakce na zkracování práv věřitelů (dědici nepřiznávali většinu movitých věcí, protože ručili za dluhy zůst. jen do výše pozůstalostního majetku) → institut, který zamezuje po přijetí ručení za případné dluhy zůst. i svým současným majetkem
 - náležitosti
 - uplatňuje se u soudu (ústně/písemně, lhůta 1 měsíce od vyrozumění soudem)
 - k výhradám a podmínkám se nepřihlíží
 - pokud se nevyjádří, má se za to že neuplatňuje X nejbližší příbuzní musí výslovně
 - po neuplatnění NELZE dodatečně doplnit
 - účinky se od počátku RUŠÍ, pokud se dědic/jeho zástupce
 - a) ujme plné správy pozůstalosti
 - b) smísí pozůstalost (i část) se svým majetkem
 - c) úmyslně pozůstalostní majetek zatají
- SOUPIS POZŮSTALOSTI
 - účel: zjistit pozůstalostní jmění a určit čistou hodnotu majetku
 - soud nařídí, jestliže:
 - dědic uplatní výhradu soupisu
 - je to potřebné pro výpočet povinného dílu
 - mezi dědici je os. pod zvláštní ochranou
 - je nejistota, kdo je dědicem
 - žádost věřitele
 - lze nahradit:
 - seznamem pozůstalostního majetku (sestaví správce + potvrdí dědicové)

- společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku (jednoduché případy)
- rozdělení dědictví → dle vůle zůstavitele/pokud zůst. výslovně připustil X dohoda
- závěra pozůstalosti → institut podobný soudní úschově, při správě pozůstalosti v urč. případech
- odloučení pozůstalosti → uplatní věřitel, kt. má strach z předluženého dědice → * samostatné jmění vedle dědicova jmění → věřitel se nemůže uspokojit na majetku dědice
- vyhledání dluhů → správce/dědic s výhradou soupisu návrh soudu → věřitelé ohlásí pohledávky

30. PRAMENY RODINNÉHO PRÁVA, JEHO POSTAVENÍ V PRÁVU SOUKROMÉMU A VZTAH K PRÁVU VEŘEJNÉMU

- RP
 - souhrn pr. předpisů, jejichž obsahem jsou P@P osob, které v různých rolích vystupují v rodině a ve společenstvích rodině obdobných; jde především o úpravu P@P mezi manžely navzájem, mezi rodiči a dětmi a mezi dětmi a dalšími osobami, které jim nahrazují rodiče či jejich funkci nějak doplňují
 - součást obecného soukr. práva, upraveno v části II. Z. č. 89/2012 Sb., statusové věci upraveny převážně kogentními normami, oslabena autonomie vůle (založení a zánik manželství, založení/vznik vztahu rodič-dítě, osvojení); ostatní rodinněprávní úprava: manželské právo (os. a maj. vztahy..) + rodinné právo v užším smyslu
 - veřejnoprávní úprava ochrany → sociálně-právní ochrana → realizují státní instituce a další osoby pod dozorem státu → ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochrana jeho oprávněných zájmů, obnova narušených fcí rodiny a zabezpečení náhradního rodinného prostředí
- PRAMENY
 - 1. Ústavní úroveň
 - LZPS - čl. 32 (ochr. rodičovství a rodiny, zvl. ochrana dětí a mladistvých, rovnost práv dětí narozených v/mimo manželství, pr. dětí na rodičovskou výchovu...)
 - 2. MPV
 - Úmluva o právech dítěte (1989)
 - Úmluva o osvojení dětí (1967)
 - Mezinárodní pak o občanských a politických právech (1966)
 - 3. EP
 - ! do RP prakticky nezasahuje, respekt rozdílů čl. států a jejich tradic
 - LZP EU (čl. 7, čl. 9 - pr. uzavřít manželství a zal. rodinu, čl. 24 - pr. dítěte...)
 - 4. zákonná úroveň
 - Z. č. 89/2012 Sb. OZ (obecná část a část druhá)
 - manželství
 - příbuzenství a švagrovství
 - poručenství a jiné formy péče o dítě
 - Z. o ZŘS → řízení ve věcech manželských a partnerských, určení/popření rodičovství, ochrana proti dom. násilí, osvojení, péče soudu o nezletilé
 - OSŘ (subsidiárně k:) Z. o matrikách, jménu a příjmení → statusová problematika
 - Z. o sociálně-právní ochraně dětí → veřejnoprávní ochrana dětí
 - Z. o registrovaném partnerství → statusová úprava trvalého společenství dvou osob stejného pohlaví (lex speciális k OZ)

- 5. podzákonny právní předpisy
 - nařízení vlády a vyhlášky ministerstev → prováděcí předpisy k Z. o matrikách, jménu a příjmení a k Z. o sociálně-právní ochraně dětí
- 6. judikatura
 - s výjimkou derog. ustanovení nálezů ÚS NEJSOU pramenem práva, ale rozhodnutí vyšších soudů fakticky ovlivňuje rozhodování nižších
 - § 13 OZ → pr. na zdůvodnění soudu, proč rozhodnutí v obdobné věci bylo odlišné

31. UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ, ZEJMÉNA FORMY

- manželství = trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, kt. stanoví zákon
 - účel: založení rodiny, řádná výchova dětí, vzájemná podpora a pomoc
- UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ = sňatek = jediný zákonem dovolený pr. institut
 - náležitosti osobní → vymezeny negativně: nejsou dány překážky v manželství
 - náležitosti sňatečného projevu vůle → svobodný, úplný, souhlasný projev
 - nutnost os. přít. snoubenců (výjimečně uzavřeno zmocněncem za 1 z manželů)
 - náležitosti sňatečného obřadu → obřad je slavnostní a veřejný, přítomnost 2 svědků
 - svědek = FO mající: svéprávnost, zrak a sluch, znalost jazyka
 - manželství vzniká ve chvílích kladných odpovědí/jiného projevu vůle obou snoubenců
- předšňatkové řízení → žádost na matrice, sdělit rozhodné skutečnosti, prokázat, že není přítomna žádná překážka → osvědčení o sňatečné způsobilosti (pro cír. s., platnost 6 měs.)
- FORMY
 - 1. občanský sňatek
 - uzavírá se před org. veřejné moci → určuje Z. o obcích (kdo provádí)
 - nutná přítomnost matrikáře
 - místo určuje org. veřejné moci, přihlíží k vůli snoubenců
 - 2. církevní sňatek
 - uzavírá se před orgánem církve/náboženské společnosti, kt. je k tomu oprávněna
 - orgán určuje církev, místo vnitřní předpisy církve
 - nutnost předložit osvědčení o sňatečné způsobilosti
 - oddávající povinen do 3 d doručit matričnímu úřadu protokol o uzavření manželství
 - uzavření manželství v nebezpečí života
 - velitelé námořních plavidel/letadel (i cizí st. přísl.) a velitel vojenské jednotky ČR v zahraničí (1 ze snoubenců občan ČR)
 - uzavření manželství v cizině
 - nutnost předložit osvědčení o sňatečné způsobilosti
 - uznání po předložení osvědčení z min. zahraniční země zvl. matrice v Brně
 - občan ČR i před diplomatickou misí/konzulárním úřadem ČR
 - sňatky násobné
 - pokud byl uzavřen občanský, následný církevní obřad nemá právní následky
 - pokud byl uzavřen církevní, nelze následně uzavřít občanský sňatek

32. VZNIK MANŽELSTVÍ: PROHLÁŠENÍ, PROCES VZNIKU (SŇATEK)

- vznik: manželství vzniká svobodným a úplným souhlasným projevem vůle muže a ženy, kt. hodlají vstoupit do manželství, že spolu vstupují do manželství
- SŇATEK

- uzavírá se před org. veř. moci/org. oprávněné církve
- obřad je slavnostní a veřejný (na kterémkoli přístupném místě)
- přítomnost 2 svědků
- místo → určuje orgán veř. moci/vnitřní předpisy církve
- církevní s.: osvědčení o sňatečné způsobilosti
- osoba jednající za org. veř. moci/oprávněné církve položí snoubencům otázku, zda spolu chtějí vstoupit do manželství → kladnou odpovědí vzniká manželství/i jiným způsobem
- civilní: přítomnost matrikáře, církevní: doručení protokolu o uzavření manželství do 3 d
- **PRÁVNÍ NÁSLEDKY SňATKU**
 - nemožnost vstoupit do dalšího manželství/registrovaného partnerství
 - aktivní legitimace k rozvodu
 - vniká SJM
 - začíná platit domněnka otcovství
 - nutnost zvolit příjmení → 3 možnosti: společné/každý své/připojení
 - P@P manželů
 - rovné povinnosti a rovná práva
 - povinnost žít společně, vzájemná úcta, respekt a podpora, být si věrní
 - pr. na informace o příjmech, jmění a aktuálních činnostech (chybí vynutitelnost)
 - povinnost přispívat na potřeby života rodiny dle svých možností tak, aby úroveň členů rodiny byla srovnatelná

33. PŘEKÁŽKY V MANŽELSTVÍ

- zákonné překážky, souvislost s ustanoveními o neplatnosti manželství
- manželství může uzavřít každý, pokud mu v tom nebrání zákonná překážka → neplatnost
- !! zákonnými překážkami NEJSOU závady ve sňatečném projevu vůle/zjevná porušení formálních náležitostí sňatku
- každý, kdo na tom má pr. zájem může podat návrh na prohlášení manželství za neplatné (rel.)/někdy prohlásí za neplatné soud i bez návrhu (abs.)
- !! nebude prohlášeno za neplatné, dojde-li před rozhodnutím k odstranění překážek
- **DRUHY**
 - **ABSOLUTNÍ** zákonné překážky → vylučují, aby os. uzavřela manž. s kýmoliv
 - nedostatek věku
 - manželství nemůže uzavřít nezletilý, kt. není plně svéprávný
 - výjimečně: nezletilý, kt. není plně svéprávný a dovršil 16 let
 - → relativní neplatnost
 - nedostatek svéprávnosti
 - manželství nemůže uzavřít os., jejíž svépr. byla v této oblasti omezena
 - → relativní neplatnost
 - existující manželství/registrované partnerství/jiný obdobný svazek
 - obdobný svazek = “občanský pakt solidarity” ve Francii
 - → absolutní neplatnost
 - **RELATIVNÍ** zákonné překážky → vylučují, aby os. uzavřela manž. s konkrétní os.
 - příbuzenství
 - manželství nemůže být uzavřeno mezi předky a potomky, ani mezi sourozenci, totéž platí o os., jejichž příbuzenství vzniklo osvojením
 - → absolutní neplatnost

- poručenství/pěstounství
 - manželství nemůže být uzavřeno mezi poručníkem a poručencem, mezi dítětem a os., do jejíž péče bylo svěřeno, nebo pěstounem a svěřeným d.
 - → relativní neplatnost

34. VADY SŇATEČNÉHO PROJEVU

- manželství vzniká svobodným a úplným souhlasným projevem vůle muže a ženy, kteří hodlají vstoupit do manželství, že spolu vstoupí do manželství
- VADY SŇATEČNÉHO PROJEVU OBČANSKÉHO SŇATKU
 - stanoveny v OZ → chybí některá z náležitostí:
 - způsobilost osoby snoubence → dána především věkem a stavem
 - osoba zletilá
 - osoba, jejíž svéprávnost nebyla v této oblasti omezena
 - osoba nežijící v jiném manželství/registrovaném partnerství
 - snoubenci nejsou v přímé linii pokrevního příbuzenství, sourozenci, osvojenci, poručník - poručenec, pěstoun - svěřenec
 - svobodný projev vůle snoubence
 - násilí/pohrůžka násilí → rel. neúčinnost
 - dostatek vážnosti
 - určitý a srozumitelný projev vůle
- VADY SŇATEČNÉHO PROJEVU CÍRKEVNÍHO SŇATKU
 - stanoveny v církevních předpisech
 - nedostatečné užívání rozumu → psych. nemoc/dočasná porucha
 - závažná porucha soudnosti co do podstat. P@P manželských
 - nedosažení potřebného minima znalostí o manželství
 - omyl (osoba, jednotnost a nerozlučitelnost manželství)
 - simulace → úmyslný nesoulad mezi vnějším projevem vůle a vnitřním úmyslem
 - násilí/strach

35. ZDÁNLIVÉ MANŽELSTVÍ

- zdánlivé = domnělé = putativní manželství → matrimonium putativum
- zdánlivé manželství je takové, které kvůli určitým nedostatkům vůbec nevzniklo, ačkoli se může zdát, že existuje. NEMÁ žádné právní následky → nulitní PJ
- "Manželství nevznikne, pokud alespoň u jedné z osob, kt. hodlaly uzavřít manželství, nebyly v projevu vůle o vstupu do manželství nebo ve sňatečném obřadu, nebo v souvislosti s ním splněny takové náležitosti, na jejichž splnění je k tomu, aby manželství vzniklo, nutno bezvýhradně trvat."
 - osoba mladší 15 let, církv: uzavření sňatku před org. neoprávněné církve, absence osvědčení matričního úřadu
- Soud může určit, že manželství není, i bez návrhu
 - deklaratorní charakt., neprodleně rozhodne o otcovství společných dětí a o P@P k dětem
- maj. P@P muže a ženy se posoudí jednotlivě, nelze-li jinak užije se ustanovení o BO
- OZ: velká volnost pro individuální posouzení

36. NEPLATNÉ MANŽELSTVÍ

- aby mohlo být něco neplatné, musí to z hlediska práva nejprve existovat X zdánlivé manž.

- vznikne → trvá → soudem zrušeno, dokud není vyřčena neplatnost, považuje se za platné
- soudní rozhodnutí je konstitutivní s účinky ex tunc
- DŮVODY NEPLATNOSTI
 - 1) závady ve vlastnostech, popř. vzáj. vztazích snoubenců (závady v osobách)
 - zákaz manželství ženatého muže/vdané ženy/s osobou, kt. uzavřela partnerství
 - zákaz manželství mezi příbuznými
 - manželství mezi poručníkem a poručencem, pěstounem a svěřencem
 - manželství mezi os. staršími 16 let a mladšími 18 let bez přivolení soudu
 - 2) vady ve sňatečném prohlášení jako projevu vůle
 - nedostatek svobodné vůle (pod pohrůžkou násilí)
 - omyl v totožnosti snoubence/povaze sňatečného jednání
 - neurčitost/nesrozumitelnost PJ
- manželství nelze prohlásit za neplatné, pokud zaniklo/již došlo k nápravě
- manželství nelze prohlásit za neplatné, pokud bylo uzavřeno nezletilým, kt. není plně svéprávný /os. jejíž svéprávnost byla v této oblasti omezena a bylo počato dítě, kt. se narodilo živé
- bez návrhu a to i v případě, že již zaniklo prohlásí za neplatné soud, pokud manž. uzavřela os.:
 - a) kt. již dříve uzavřela manželství/reg. partnerství/jiný obdobný svazek (a pokud trvá)
 - b) předek a potomek, sourozenci, os. jejichž příbuzenství vzniklo osvojením
- následuje rozhodnutí o otcovství společného dítěte → řízení bez návrhu

37. ROZVOD MANŽELSTVÍ

- zánik manželství → manželství zaniká jen z důvodů stanovených zákonem
 - 1) smrtí/prohlášením za mrtvého
 - smrt: manželství zaniká smrtí jednoho/obou manželů
 - prohlášením za mrtvého: zánik dnem, kt. se pokládá za den smrti
 - pokud se zjistí, že je os. naživu → manželství (reg. partnerství) se neobnovuje!!
 - 2) rozvodem
- ROZVOD
 - jediná možnost zániku manželství za života obou manželů
 - jediný rozvodový důvod: hluboký, trvalý a nenapravitelný rozvrat ("kvalifikovaný")
 - soud zjišťuje existenci rozvratu a zpravidla i jeho příčiny
 - manželství NELZE rozvést, pokud mají nezletilé dítě a rozvod by byl v rozporu s jeho zájmy (zdravotní stav)
 - přijetí zpět svého dřívějšího příjmení → do 6 m
 - 1. rozvod se zjišťováním příčin rozvratu
 - základní podoba, na návrh jednoho z manželů
 - kvalifikovaný rozvrat + neexistuje žádná překážka → rozvede
 - Řízení o úpravě poměrů nezletilého dítěte v době po rozvodu manželů → odděleno
 - nejdříve musí nabýt právní moci, pak rozvod
 - 2. rozvod bez zjišťování příčin rozvratu
 - druhý z manželů se připojí k návrhu na rozvod manželství
 - podmínky
 - manželství trvá déle než rok, manželé spolu min. 6 měs nežijí, soud schválil dohodu manželů na úpravě poměrů nezletilého dítěte pro dobu po

rozvodu (pokud jsou rodiči), dohoda o vypořádání maj. poměrů, na bydlení a případném výživném → nedohodnou li se na poměrech po rozvodu → 1.

- 3. rozvod ztížený

- žalovaný se na rozvratu manž. převážně nepodílel porušením manž. povinností
- rozvodem by žalovanému vznikla zvlášť závažná újma
- jsou dány mimořádné okolnosti pro zachování manželství
- pokud rozvat + 3 roky spolu nežijí + neexistuje překážka zájmu dítěte → rozvod

38. PRÁVNÍ OCHRANA NEZLETILÉHO PŘI ROZVODU MANŽELSTVÍ

- Řízení o úpravě poměrů nezletilého dítěte v době po rozvodu manželů
 - odděleno od řízení o rozvodu, podnět dává soud/rodiče
 - → soud rozhoduje o svěření dítěte do péče
 - zkoumá se zvláštní zájem nezletilého, u starších brát zřetel na přání dítěte
 - změní-li se poměry → lze změnit roz. o výkonu rodičovské odpovědnosti i bez návrhu
- 1. SVĚŘENÍ DÍTĚTE DO PÉČE JEDNOHO Z RODIČŮ
 - nejčastější, dítě do péče jednoho z rodičů, druhý → vyživovací povinnost
 - záleží na citové vazbě dítěte, u kt. z rodičů lepší předpoklady vývoje...
 - rodiče mají POVINNOST zdržet se všeho, co by narušilo vztah s 2. rodičem
 - informační povinnost
 - → právo na os. styk s dítětem (P@P rodiče)
 - nemůže být svěřeno jiné osobě!, ponecháno dohodě rodičů/soud může omezit
 - povinnost rodičů spolupracovat při výkonu styku (porušení → nové rozhodnutí)
- 2. STŘÍDAVÁ PÉČE
 - 2 výchovná prostředí, reálně proveditelné, v zájmu dítěte, záleží na rodičích
- 3. SPOLEČNÁ PÉČE
 - dohoda obou rodičů → schvaluje soud, 1 výchovné prostředí, v zájmu dítěte
- 4. SVĚŘENÍ DÍTĚTE DO PÉČE JINÉ OS. NEŽ RODIČE
 - pokud v zájmu dítěte, výjimečné a dočasné řešení

39. PRÁVA A POVINNOSTI RODIČŮ K DĚTEM, ZEJMÉNA PODSTATA A POJEM RODIČOVSKÉ ODPOVĚDNOSTI

- čl. 32 (3), (4) LZPS
 - stejná práva dětí narozených v manželství i mimo ně
 - rodiče mají právo na péči o děti a jejich výchovu
 - děti mají právo na rodičovskou péči a výchovu
 - práva rodičů mohou být omezena a nezl. děti od nich odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na zákl. zákona
- RODIČOVSKÉ **POVINNOSTI** A PRÁVA
 - P@P působí vůči sobě navzájem → pov. rodiče x pr. dítěte
 - plynou přímo ze zákona → KOGENTNÍ povaha (nelze se vzdát, ne autonomie vůle)
 - smysl a účel: zajištění morálního a hmotného prospěchu dítěte
 - vznik NEJDŘÍVE narozením dítěte/rozhodnutím o osvojení - pokud jde o osvojitele
 - zánik nabytím plné svéprávnosti dítěte/rozh. o osvojení - pokud jde o rodiče
- OKRUHY POVINNOSTÍ A PRÁV RODIČŮ K DĚTEM
 - 1. pr. osobní povahy
 - statusové, majetkové, osobní

- pr. určit dítěti jméno a příjmení, dát souhlas k osvojení, určit původ dítěte
- 2. rodičovská odpovědnost
 - péče o osobu dítěte a jeho ochrana
 - o fyzický a psych. vývoj, vzájemná pomoc, podpora a ohled na důstojnost
 - nezastupitelná úloha rodiče, má jít příkladem → prostředky aktivující a prevenční, nikoliv jen sankční a tělesné tresty
 - “sociální rodič” má obdobná práva - i když není manželem/rodičem
 - osobní styk s dítětem
 - nezastupitelné, povinnost umožnit, připravit dítě
 - dohoda rodičů/nařízení soudu (lze omezit/odebrat)
 - zajišťovat výchovu a vzdělání dítěte
 - určit místo pobytu dítěte
 - zastoupení dítěte
 - při PJ ke kt. dítě není způsobilé
 - rodiče zastupují společně/soud rozhodne, kt. z rodičů
 - rodič nemůže dítě zastupovat, pokud hrozí střet zájmů → koliz. opatrovník
 - správa jmění dítěte
 - právo a povinnost rodičů spravovat jako řádní hospodáři
 - při neběžných záležitostech/věcí nezanedbatelné hodnoty → souhl. soudu
 - rodič v úpadku toto právo ex lege pozbývá
 - soud může jmenovat opatrovníka střet zájmů/nad síly rodičů/r. nechtějí
 - výkon rodičovské odpovědnosti
 - oba rodiče stejně, ve stejném rozsahu
 - nejvýznamější hledisko: ZÁJEM DÍTĚTE
 - participační právo dítěte → pr. na info, pr. učinit informované rozhodnutí
 - omezení/pozastavení nemá vliv na vyživovací povinnost!
 - po rozvodu → poměry upraveny ještě před rozvodem
 - péče: jednoho rodiče/střídavá/společná/péče jiné osoby
- 3. vyživovací povinnost (B.50)

40. NOSITELÉ (SUBJEKTY) RODIČOVSKÝCH A OBDOBNÝCH PRÁV A POVINNOSTI VŮČI NEZLETILÝM

- každý rodič má RO = nese RO X výkon RO (nemusí mít RO, aby ji mohl vykonávat) → pouze rodič má RO X poručník jen vykonává → SOUD smí omezit/zbavit
- OBA RODIČE PLNĚ SVÉPRÁVNÍ
 - P@P vznikají přímo ze zákona
 - jsou ZZ dítěte, pokud jsou nositeli RO
- POUZE JEDEN RODIČ
 - druhý rodič není (právně/fakticky)/nemá RO/má pozastavený výkon RO/má omezenou RO nebo její výkon
- NEZLETILÝ RODIČ STARŠÍ 16 LET
 - výkon RO pozastaven, dokud nenabude plnou svéprávnost (ale má ji)
 - nemůže dítě zastupovat a spravovat jeho majetek
- RODIČ, JEHOŽ SVÉPRÁVNOST BYLA OMEZENA
 - výkon RO pozastaven (po dobu omezení), ledaže soud rozhodne jinak
- PORUČNÍK

- není-li rodič nesoucí a vykonávající RO → soud jmenuje poručníka
- vykonává všechna P@P jako rodič, ale každé rozhodnutí v nikoliv běžné záležitosti musí být schváleno soudem
- institut náhradní péče o dítě v pr. oblasti
- OSVOJITELÉ
 - v RO na úrovni rodičů
- OSTATNÍ OSOBY → jednotlivé P@P vůči dítěti, VŽDY VEDLE rodiče/poručníka
 - pěstoun
 - jiná FO = pečující os. při svěřením dítěte do péče jiné osoby → obvykle příbuzný dítěte
 - P@P pečující osoby vymezí soud/jinak jako pěstoun
 - rodiče zůstávají ZZ, mají právo se s ním stýkat
 - právo vymáhat výživné od rodičů
 - opatrovník
 - pr. zastoupení dítěte, vzniká rozhodnutím soudu
 - kolizní opatrovník, opatrovník jmění dítěte

41. OSVOJENÍ

- = přijetí cizí osoby za vlastní
- o. nezletilého → vždy v souladu s jeho zájmy, rozh. soud na zákl. návrhu os., kt. chce osvojit
- o. zletilého → rozh. soud na návrh os., kt. chce osvojit, ke kt. se připojil ten, kt. má být osvojen
- návrh na o. z ciziny/do ciziny → navrhovatel připojí rozhodnutí org. veř. moci se souhlasem
- OSVOJITEL
 - zletilá, svéprávná osoba; zaručuje se, že bude pro osvojovaného dítě dobrým rodičem
 - manželé/jeden z manželů, výjimečně jiná os. → ne dlouhodobí partneri/reg. partneri
 - na zákl. roz. soudu o osvojení se zapisí do matriky jako rodič/rodiče dítěte
 - pokud již má děti → soud posuzuje zájmy těchto dětí a zda osvojení není s nimi v rozporu
- OSVOJENEC
 - nezletilé dítě, kt. nenabýlo plné svéprávnosti
 - přiměřený věkový rozdíl, min. 16 let (výjimečně menší → souhl. opatrovníka + zájem)
 - vyloučeno mezi os. příbuznými v přímé linii a mezi sourozenci → !! neplatí v př. náhradního mateřství
- SOUHLAS S OSVOJENÍM
 - 1) dítě → předpokládá se, že každé dítě bude dávat souhlas
 - nad 12 let → vždy třeba osobního souhlasu (ledaže není schopné posoudit)
 - pod 12 let → jeho jménem dává souhlas opatrovník
 - soud vázán vyšetřovací zásadou → musí zkoumat, zda je to v zájmu dítěte, musí dítě řádně poučit o účelu, obsahu a důsledcích
 - d. může souhlas odvolat - do nabytí PM
 - 2) rodič → souhl. formou osobního prohlášení vůči soudu, soud poučí
 - nemůže dát rodič mladší 16 let
 - NELZE, aby za rodiče bez plné svéprávnosti zde jednal opatrovník !!!
 - matka → nejdříve za 6 t po narození, otec → i dříve, ale až po narození
 - blanketový souhlas → není jasné, kdo bude osvojitelem
 - pozbude platnost vždy, pokud nedojde k osvojení do 6 let
 - odvolání souhlasu → do 3 měs
 - NENÍ třeba, pokud: (o potřebnosti rozhoduje soud ve zvl. řízení → souhl. opatr.)

- rodič zjevně nemá o dítě zájem (min. 3 měs)
- rodič zbaven RO i pr. dát souhl. k osvojení
- rodič není schopen projevit svou vůli/rozpoznat následky svého jednání
- rodič se zdržuje na neznámém místě
- !! pokud u obou rodičů/zemřelí rodiče → souhlas poručníka/opatrovníka
 - !!o osvojení nelze kladně rozhodnout, pokud někdo z blízkých příbuzných, kt. je schopný o dítě pečovat podá návrh k soudu!!
- 3) osvojitel
 - projevení souhlasu podáním návrhu
 - bude zkoumán postoj manžela osvojitele a proč neosvojuje společně s osvojitelem
- PÉČE PŘED OSVOJENÍM
 - svěřením dítěte do péče (krátkodobý pěstoun) X předání dítěte do péče (nejsou pěst. pr.)
 - vždy rozhoduje soud!
 - předání dítěte do péče osvojitele ihned po udělení souhlasu obou rodičů + rodič musí informovat orgán soc.-pr. ochrany dětí
 - různé lhůty 3/6 měs
 - o osvojení nelze rozhodnout
 - a) muž, kt. tvrdí že je otcem → nejdřív rozh. o návrhu na určení otcovství
 - b) podání návrhu blízkého příbuzného dítěte na svěřením dítěte do péče
- NÁSLEDKY OSVOJENÍ
 - dítě má postavení dítěte osvojitele/společného dítěte manželů
 - zaniká příbuz. poměr osvojence a původní rodiny, vzniká příbuz. poměr k rodině osvojitele
 - osvojeno dítě, kt. je rodičem → vztahuje se i na jeho dítě
 - příjmení osvojence → příjmení osvojitele
 - POVINNOST info. o osvojení jakmile to bude vhodné, nejpozději do zahájení šk. doch.
- UTAJENÍ OSVOJENÍ
 - roz. soud na návrh osvojitele/osvojence → utajení před rodinou d./ utajení pokrevního r.
 - může také roz. o jejich odtajnění (závažná situace ohrožující d. na životě/zdraví)
 - nabytím svéprávnosti vzniká právo seznámit se s obsahem spisu říz. o osvojení
- dohled nad úspěšností osvojení → orgán soc.-pr. ochrany dětí → poradenství a služby
- ZRUŠENÍ OSVOJENÍ
 - jsou-li pro to důl. důvody → na návrh osvojitele/osvojence soud zruší
 - NELZE po uplynutí 3 let od rozhodnutí (ne pokud bylo v rozporu se zákonem)
 - zaniká poměr vzniklý osvojením a P@P z něj plynoucí → obnovuje se předchozí příbuzenský poměr, maj. P@P nejsou dotčeny
- OPĚTOVNÉ OSVOJENÍ OSVOJENCE → dřívější o. zrušeno/osvojení pozdějším manželem poté co osvojitel zemřel/zemřel ten, kdo byl jediným osvojitelem nebo společní osvojitelé
- OSVOJENÍ ZLETILÉHO
 - pokud to není v rozporu s dobrými mravy
 - 1) osvojení, kt. je obdobou osvojení nezletilého
 - osvojitel hodlá osvojit dítě svého manžela/osvojitel pečoval o osvojovaného již v době jeho nezletilosti/ v době podání návrhu byl osvojený nezletilý...
 - ust. o osvojení nezletilého s použijí obdobně
 - 2) osvojení, kt. není obdobou osvojení nezletilého → neúplné osvojení

- výjimečně, ne na újmu potomkům osvojitele/osvojovaného, přínos pro 1/oba
- ust. o osvojení nezletilého se použijí přiměřeně
- NEVZNIKÁ příbuz. poměr ani majetková práva, nepozbývají práv ve vlastní rodině
- není-li plně svéprávný → ZZ/opatrovník
- trvá-li manželství osvojovaného → osvojen jen se souhl. manžela
- pr. násl. jen pro potomky osvojence, kt. se narodili později - ostatní musí dát souhlas
- vyživovací povinnost vůči předkům a potomkům → jen pokud není schopen plnit jiný
- DĚDÍ v 1. DT, ALE nevstupuje v dědické pr. osvojitele vůči jiným osobám

42. PĚSTOUNSKÁ PÉČE (ZÁKL. ROZDÍLY OPROTI OSVOJENÍ)

- pokud o dítě nemůže osobně pečovat žádný z rodičů ani poručník → soud může dítě svěřit do osobní péče pěstounovi (na dobu po kt. trvá překážka bránící rodičům v osobní péči o dítě)
- přednost před péčí o dítě v ústavní výchově, lze i na přechodnou dobu
- rodiče
 - mají vůči dítěti P@P vyplývající z RO - s výjimkou těch, kt. zákon stanoví pěstounovi
 - mají právo se s dítětem os. a prav. stýkat a právo na info
 - trvá vyživovací povinnost rodičů k dítěti
- zaniká nabytím plné svéprávnosti/zletilostí
- PĚSTOUN
 - podmínky
 - záruky řádné péče
 - bydliště na území ČR
 - souhlas se svěřením dítěte do pěstounské péče
 - osobě příbuzné/dítěti blízké dá soud přednost
 - soud může zájemcům o PP svěřit dítě do předPP → stanoví délku a vykonává dohled
 - pěstouni - manželé → společná pěstounská péče, zaniká rozvodem, smrtí 1 ne
 - pěstoun - 1 manžel → jen se souhlasem druhého/netřeba pokud ne plně svéprávný
 - povinen a oprávněn o dítě OSOBNĚ pečovat, vykonává přiměřeně P@P rodičů → rozhoduje jen o běžných záležitostech
 - povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s jeho rodiči
- DÍTĚ
 - pomáhá podle svých schopností a možností v pěstounově domácnosti, má-li vlastní příjem, přispívá na úhradu spol. potřeb rodiny
 - v případě podstatné změny poměrů/neshod může dítě/rodič/pěstoun navrhnout změnu P@P/zrušení pěstounské péče/jiné rozhodnutí
- ROZDÍLY
 - věk/svéprávnost, statusová změna, délka trvání, osvojitel/pěstoun (podmínky), souhlas, RO, možnost zrušení, změna příjmení, stanoven min. věkový rozdíl, vyloučení přímých příbuzných a sourozenců, náklady na péči o dítě, dohled, majetková práva, dědictví, infopovinnost, kontakt s rodiči, možnost utajení, zahraničí

43. PORUČENSTVÍ A OPATROVNICTVÍ

- PORUČENSTVÍ
 - institut náhradní péče, zejm. pokud jde o PRÁVNÍ ochranu dítěte
 - soud jmenuje vždy, pokud není žádný rodič, kt. by měl vykonávat RO v plném rozsahu
 - poručník

- ujímá se fce dnem jmenování → do 90 d předloží soupis jmění dítěte
- ročně podává soudu pravidelné zprávy o os. dítěte a jeho vývoji, předkládá účty
- zásadně všechny P@P jako rodič, ale nemá k dítěti vyživovací povinnost
- NEMÁ RO!!!, nestává se rodičem (x osvojitel)
- NEMÁ povinnost pečovat o dítě osobně (x pěstoun) → důl. je pr. ochrana!
- ZZ dítěte, pečuje-li osobně → náleží mu hm. zabezpečení jako pěstounovi
- pružný institut → lze vymezit i jinak s přihlédnutím k okolnostem
- podmínky
 - svéprávná FO schopna svou fci řádně vykonávat
 - příbuzný/osoba blízká/jiná vhodná os. (zpravidla manž. - i reg. partneři)
 - soud jmenuje primárně toho, koho rodiče naznačili (můžou i výsl. vyloučit)
 - může své jmenování do fce ODMÍTNOOUT
- orgán sociálně-právní ochrany dětí → “veřejný poručník”
 - vykonává poručenství než soud jmenuje poručníka/než se poručník ujme fce
 - i pokud poručník ztratí schopnost/způsobilost poručenství vykonávat/je odvolán
- v nikoliv běžných záležitostech podléhají rozhodnutí poručníka schválení soudu, absence schválení → zdánlivost PJ (“nepřihlíží se”)
- zánik poručenství

<ul style="list-style-type: none"> - nabytím RO rodičem - nabytím svéprávnosti dítětem - osvojením dítěte 	X	<ul style="list-style-type: none"> - zánik fce poručníka - smrtí poručníka - roz. soudu o zproštění fce - roz. soudu o odvolání poručníka
--	---	---
- OPATROVNICTVÍ (dítěte)
 - ochrana zájmů opatrovance a naplňování jeho práv
 - opatrovnictví člověka X opatrovnictví PO X opatrovnictví dítěte
 - opatrovnická rada (dohlíží na činnost opatrovníka - bez jejího souhl. nemůže opatrovník činit určitá důležitá rozhodnutí; min. 3 čl, voleni, z řad os. blízkých a přátel)
 - právní důvod: rozhodnutí soudu → vymezení rozsahu P@P vzhledem k záležitostem opatrovance, proč je jmenován a zda je omezená doba jeho fce, P@P opatrovníka
 - NEJDE o náhradní výchovu nezletilce, ani o péči o osobu dítěte
 - 1/další zvl. opatrovníci → před soudem vždy ten “obecný”, možno jmenovat “veřejného”
 - jmenován v situaci, kdy:
 - hrozí střet zájmů dítěte a jiné osoby → “kolizní opatrovník”
 - nehájí-li ZZ dostatečně zájmy dítěte
 - je-li to zapotřebí v zájmu dítěte
 - stanoví-li tak zákon
 - může spravovat jmění, zastupuje dítě v PJ (zjišťuje stanovisko rodiče/poručníka)

44. OPATŘENÍ STÁTNÍCH ORGÁNŮ ZASAHUJÍCÍCH DO VÝKONU RODIČOVSKÉ ODPOVĚDNOSTI

- LZPS, čl. 32 (4): “péče o děti a jejich výchova je právem rodičů; děti mají právo na rodičovskou výchovu a péči. **Práva rodičů mohou být omezena a nezletilé děti mohou být od rodičů odloučeny proti jejich vůli JEN rozhodnutím soudu na základě zákona.**
- právo styku dítěte s oběma rodiči X ne, kdy je zjevné že mu to škodí (s. přímý x nepřímý)
- ZÁJEM dítěte musí být vždy předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí
 - oddělení od rodičů jen v jeho zájmu, právo na prav. os. styk jen pokud je to v jeho zájmu
- právo dítěte, kt. je schopno formulovat své vlastní názory je svobodně vyjadřovat → právo, aby bylo vyslyšeno při každém soudním/správním řízení, kt. se ho dotýká

- ORGÁNY
 - soudy, orgány soc.-právní ochrany (min. práce a soc. věcí, Úřad pro MP ochranu dětí, krajské úřady, krajské pobočky Úřadu práce, obecní a újezdni úřady)
- ZÁSAHY DO RO
 - r. a d. mají vůči sobě navz. P@P, RO zahrnuje P@P rodičů spočívající zejm. v péči o d.
 - péče o zdraví; tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj; ochrana dítěte, udržování osobního styku s dítětem, zajišťování jeho výchovy a vzdělávání...
 - trvání a rozsah RO může změnit POUZE soud
 - pro rozh. soudu jsou určující ZÁJMY dítěte → soud d. poskytne info, aby si mohlo utvořit vlastní názor → pr. ho vyjádřit/není-li schopné názor vytvořit → soud vyslechne toho, kdo je schopen hájit zájmy dítěte; (věk. hranice 12 let)
 - rozhoduje-li o om. svéprávnosti rodiče → rozhoduje zároveň o jeho RO
 - ANI jedno z omezení NEMÁ vliv na vyživovací povinnost k dítěti!!!
 - 1. pozastavení výkonu RO
 - nezletilý rodič, kt. nebyl emancipován (neplatí na výkon P@P péče o dítě!)
 - rodič, jehož svéprávnost byla v této oblasti omezena → o rozsahu rozhoduje soud
 - brání-li rodiči ve výkonu RO závažná okolnost + vyžaduje to zájem dítěte
 - 2. omezení RO/jejího výkonu → omezuje soud + stanoví rozsah omezení
 - nevykonává-li rodič svou RO řádně + vyžaduje to zájem dítěte
 - 3. zbavení RO
 - zneužívá-li rodič svou RO/její výkon nebo její výkon závažným způs. zanedbává
 - důvody: r. spáchal úmyslný TČ proti svému dítěti/použil (tresně neodp.) dítě ke spáchání TČ/r. spáchal TČ, kt. spáchalo jeho dítě jako spolupachatel/účastník
 - souč. s rozh. o zbavení RO může rozhodnout o zbavení všech/někt. P@P rodiče (např. dát souhlas s osvojením)
 - pr. os. styku r. s d. je zachováno JEN když o tom rozh.soud (u ostatních opačně)
 - řízení ve věcech RO upraveno v Z. o ŽŘS
 - roz. soudu ve věci, kt. je pro dítě významná (vzdělání, určení bydliště, ne běžné léčebné zákroky) → r. se nedohodou/1 r. vyloučí z rozhodování 2. → na návrh r. rozhoduje soud
 - předběžná úprava poměrů dítěte
 - ocitne-li se d. ve stavu nedostatku řádné péče/je-li narušen nebo vážným způsobem ohrožen život d., jeho normální vývoj nebo jiný důl. zájem
 - soud nařídí, aby bylo d. umístěno do vhodného prostředí, kt. v usnesení označí
 - jen na návrh org. soc.-pr. ochrany dětí (musí obsahovat i návrh os. kt. má být d. předáno)
 - soud rozhoduje bezodkladně, nejpozději 24 h od jeho podání
 - trvá 1 měs/ 3 měs při svěření d. do pěstounské péče na přechodnou dobu, max 6 měs
 - rodiče/orgán soc. pr. ochrany dítěte může podat KDYKOLIV návrh na zrušení předb. o.

45. SPRÁVA JMĚNÍ NEZLETILÉHO

- JMĚNÍ = souhrn majetku (vše, co osobě patří) a dluhů
 - dítě může vykonávat svá maj. P@P v míře přiměřené své rozumové a volní vyspělosti → v ostatních záležitostech za ně jednájí ZZ
- SPRÁVA JMĚNÍ RODIČI (zákonnými zástupci) → ZZ d. jsou jeho rodiče
 - r. mají povinnost pečovat o jmění d. s péčí řádného hospodáře
 - v příp. porušení povinnosti při správě maj. mají solidární odpovědnost za škodu

- nedohodnou-li se → rozhoduje soud; u neběžných zákl. nezanedbatelné hodnoty též (např. nabytí nemov., zatížení maj., nabytí daru velké hodnoty) → bez souhl. → nicotné PJ
- co rodiče získají použitím maj. dítěte nabývá dítě!
- zisk z majetku primárně k výživě dítěte, až poté k vlastní výživě r./sourozence
- P@P rodiče pečovat o jmění dítěte zaniká prohlášením úpadku na maj. rodiče → soud: 2. rodič/opatrovník (i bez návrhu); uplynutím 3 let od konkurzu může soud zrušit
- po nabytí plné svépr. d. mu rodiče odevzdají jmění, mohou požadovat náhradu nákladů
- r. mohou požadovat přiměřenou odměnu, pokud je správa značně obtížná
- **SPRÁVA JMĚNÍ PORUČNÍKEM**
 - není-li žádný z rodičů, kt. má a vykonává vůči svému dítěti RO v plném rozsahu, soud jmenuje dítěti poručníka → má vůči dítěti zásadně všechny P@P jako rodič, ALE nemá vyživovací povinnost
 - do doby, než je soudem jmenován, vykonává fci veřejný poručník - org. soc.-pr. ochr. d.
 - za výkon své fce odpovědný soudu
 - pokud o os. d. osobně pečuje a péče o jmění je značně obtížná, může navrhnout, aby soud jmenoval pro správu jmění dítěte OPATROVNÍKA (souč. návrhu je soupis jmění d.)
 - po skončení výkonu fce předkládá soudu závěrečnou správu a účet/zemře-li → dědic
- **SPRÁVA JMĚNÍ OPATROVNÍKEM** (opatrovník pro správu jmění)
 - při výkonu postupuje s péčí řádného hospodáře a nesmí podstupovat nepřiměř. rizika
 - odpovídá za řádné plnění své fce soudu a podléhá jeho stálému dozoru
 - obdobné jako správa jmění rodiči + předkládá soudu zprávy a účty
 - pr. na úhradu nutných nákladů, i na přiměřenou odměnu (je-li správa značně obtížná)

46. ZASTOUPENÍ NEZLETILÉHO

- svéprávnost nezletilého → dítě má pr. osobnost (od narození;= způs. být nositelem P@P), schopnost dítěte uvědomovat si svá P@P se vyvíjí postupně → pouze částečná svéprávnost (= způs. pro sebe vlastním jednáním nabývat pr. a zavazovat se k povinnostem), završeno nabytím plné svéprávnosti (typicky zletilostí)
- zástupce = ten, kdo právně jedná za jinou osobu, bez ohledu na účel jedná zástupce:
 - za jinou osobu (tj. zastoupeného)
 - jejím jménem
 - na její účet
 - projevuje při tom SVOU VLASTNÍ VŮLI
- NEVYVRATITELNÁ pr. domněnka: pokud z jednání osoby není zřejmé, zda jedná jako zástupce, jedná sám za sebe
- nemůže být os., kt. není dostatečně svéprávná, povinnost jednat osobně (výjimečně se nechat zastupovat substitutem - odpovídá za jeho výběr)
- **ZÁKONNÉ ZASTOUPENÍ NEZLETILÉHO** → vyplývá ze zákona
 - ochrana zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv, zpravidla jednání ve věcech majetkových (s výjimkou pořízení pro případ smrti!), vyloučeno jednání zástupce ohledně vzniku a zániku manželství/reg. partnerství a výkon rodičovských P@P, výkon manželských a osobnostních práv (! ale ve věci jejich ochrany jednat můžou)
 - ZZ nesmí zastoupenému odejmout věc zvláštní oblíbenosti
 - při střetu zájmů/jeho hrozbě (!) → ZZ nemůže jednat → kolizní opatrovník
 - NENÁLEŽÍ mu odměna (x pokud spravuje zastoupenému jmění, pak ano)

- standardní označení "zákonní zástupci" → rodiče /poručník
- rodiče dítě zastupují v rámci RO, nikdo jiný RO vůči dítěti NEMÁ
- z povinnosti dítě zastupovat v jednáních, ke kt. není způsobile jsou vyloučeny "významné záležitosti" (nikoliv běžné zdrav. zákroky/určení místa bydliště/vzdělání)
- zast. poručníkem (B.43)
- JINÉ TYPY ZASTOUPENÍ NEZLETILÉHO
 - smlouva o zastoupení → ale nemá vliv na zák. zast. rodiči
 - pokud se sml. zást. s rodiči nemůže shodnout → soud, v souladu se zájmem d.
 - opatrovník (B.43) - je to zástupce, ale nejedná se o zák. zast.
 - pr. důvod: rozhodnutí soudu
 - + pěstoun (B.42)

47. URČOVÁNÍ RODIČOVSTVÍ (OBECNĚ)

- ŘP: 2 pr. domněnky: m. je vždy jistá, o. nejistý + otcem d. je ten, kdo uzavřel s matkou sňatek
- ABGB: dítě má pr. znát rodiče
- rodičovství
 - mateřství = vztah mezi d. a jeho m., resp. vztah, kdy je žena subj. rodičovského vztahu
 - otcovství = vztah mezi d. a jeho o., resp. vztah, kdy je muž subj. rodičovského vztahu
- POJMY
 - příbuzenství = vztah osob, kdy:
 - a) jedna pochází od druhé (ascendenti a descendenti) → příbuzenství v přímé linii (vzestupná a sestupná)
 - b) jedna od druhé sice přímo nepochází, ale mají společného předka → příbuzenství v pobočné linii = vztah osob založený na pokrevním poutu
 - určují se stupně → kolik porodů, tolik stupňů
 - švagrovství
 - vztah mezi jedním manželem a příbuzným druhého manžela
 - smrtí jednoho z manželů nezaniká X zaniká rozvodem
 - vyvratitelná pr. domněnka, že sešvagřené os. jsou os. blízké
- TŘI ROVINY RODIČOVSTVÍ
 - 1) biologická → kdo jsou rodiče dítěte podle biolog. zákonitostí reprodukce lid. rodu
 - 2) sociální → kt. muž/žena hrají vůči d. sociální roli rodičů (výchova, trvalá péče)
 - 3) právní → kt. ženu/muže určuje jako rodiče právo (právní norma/soud) → kdo je nositelem P@P, kt. pr. řád s rodičovstvím spojuje
- METODY ZJIŠŤOVÁNÍ Z BIOLOG. STRÁNKY
 - gynekologie → ve kt. části těhotenství se dítě narodilo
 - sexuologie → zda jsou vyšetřované os. vůbec plodné
 - hematologie → kr. zkoušky (dříve) → pouze pravděpodobná metoda, neprůkazné
 - genetika → analýza podobnosti dědičných znaků
 - antropologická analýza → srovnání vnějších znaků (dříve)
 - rozbor DNA
 - 1) otcovství je zcela průkazné → není co řešit
 - 2) otcovství vyloučit nelze → 2. fáze: na kolik % je otcovství muže pravděpodobné → Hummelova stupnice: nad 99,75% otcovství prakticky prokázané, ALE (otcem může být jednovaječné dvojče - mají stejné DNA)

- URČOVÁNÍ RODIČOVSTVÍ (3 fáze):
 - 1. která žena je matkou dítěte
 - 2. určení otce z hlediska práva (biolog. rovina nehraje roli!)
 - 3. popření otcovství (vždy až po 2. fázi)

48. URČOVÁNÍ OTCOVSTVÍ

- X určování mateřství: matkou dítěte je žena, kt. jej porodila → kog. ustanovení
 - mateřství je založeno na objektivní události porodu, není s ním možné disponovat (nelze se ho zříci, ale problémy u utajených porodů, byboxů..)
- DOMNĚNKY - chovají se jako děd. skup. → nejdřív zkouším první, když se nepovede, další
 - 1. narodí-li se dítě v manželství nebo do 300 dnů po jeho zániku, anebo poté, co byl manžel matky prohlášen za nezvěstného, má se za to, že otcem je manžel matky
 - zápis do matriky má pouze deklaratorní charakt.
 - 2. prohlášení 3 osob v řízení o rozvod před soudem (pokud se to otci nelíbí, postupuje podle ustanovení o popření ("gruppensex"))
 - 3. umělé oplodnění → otcem je muž, kt. dal souhlas k oplodnění
 - 4. souhlasné prohlášení → činí se před matrikou/soudem
 - pokud matka trpí duš. poruchou, nelze dle této domněnky!
 - neplatnosti se lze dovolat pouze ve lhůtě pro popření otcovství
 - chybí-li vůle → nejde o PJ, jde o zdánlivost, ale tady "neplatnost"
 - 5. možnost navrhnout, aby otcovství určil soud (dítě/muž/matka)
 - rozhodná doba je soulož → 300 d před por., 180/160 po souloži a před por.
 - důkaz opaku = já jsem souložil → domněnka říká, že jsem otcem, ale vylučuji své otcovství (jsem neplodný)
 - protidůkaz → nesouložil jsem, protože jsem zde nebyl
 - pokud rozsudek v PM → nelze popírat otcovství → res iudicata
- POPÍRÁNÍ OTCOVSTVÍ
 - manžel → do 6 m. od skutečnosti zakládající jeho pochybnost, nejpozději do 6 l. dítěte
 - otcovství popírá vůči d. a matce (pokud oba nežijí, toto právo NEMÁ)
 - soud zpravidla dočasně pozastaví výkon RO
- ÚS
 - je možné udělovat pořádkové pokuty, aby muž na vyšetření došel (x nikdo nemůže podávat důkazy proti sám sobě, ale ÚS to smetl, prostě to lze)
 - popírání otcovství u 2. domněnky → přece věděl, co činí, do 6 m od narození dítěte → ÚS: nelze počátek lhůty stanovit na narození, ale na skutečnost, kt. založí pochybnost
- MP dokumenty
 - Ú o pr. dítěte → pr. znát svůj genetický původ (nelze absolutně → např. babybox)

49. VÝŽIVNÉ (OBECNÉ OTÁZKY)

- = majetkový soubor věcí, kt. poskytuje 1 os. 2. proto, aby uspokojovala její životní potřeby
- = plnění, kt. je povinna poskytovat 1 os. 2. na zákl. rozh. soudu/dohody/zákona
- SUBJEKTY: 1. povinný (os. výživou povinná, plátce) + 2. oprávněný (příjemce)
- vyživovací povinnost x právo na výživné
- lze přiznat JEN jestliže není oprávněný schopen se sám žít
- pr. na výživné je NEPROMLČITELNÉ a NEPOSTUPITELNÉ
- vyživovací povinnost je NEPŘEVODITELNÁ

- DRUHY VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI
 - 1. mezi manželi
 - 2. mezi rozvedenými manželi
 - 3. mezi rodiči a dětmi
 - 4. mezi potomky a předky → mají vzáj. vyživovací povinnost
 - vzdálení příbuzní jen, nemohou-li plnit bližší
 - vyživovací povinnost potomků předchází vyž. povinnosti předků
 - dítě má povinnost zajistit rodičům slušnou výživu
 - 5. výživné na úhradu někt. nákladů neprovdané těhotné ženě nebo matce
 - matka dítěte není provdána za otce dítěte → otec: výživa 2 roky od narození d.+ příspěvek na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem
- PLNĚNÍ VÝŽIVNÉHO = předmět vyživovací povinnosti a pr. na výživné = vše, co se poskytuje a přijímá za účelem zajištění potřeb oprávněné osoby
 - potřeby hmotné povahy → strava, ošacení, bydlení
 - potřeby duševní povahy → kulturní, vzdělávací, sportovní a rekreační prvky
 - plní se v pravidelných dávkách → určení splatnosti dávek
 - dle zákona → měsíc dopředu
 - rozhodnutím soudu (pokud odlišné od zákona)
 - dohodou osoby výživou povinné s os. oprávněnou
- URČENÍ ROZSAHU → stanovení pravidel, ke kt. má soud při určování rozsahu přihlídnout:
 - 1. na straně oprávněného
 - a) odůvodněné potřeby a maj. poměry oprávněného
 - uvažujeme věk, zdraví, vloh, schopnosti, výdělečné možnosti..
 - odůvodněnost = snaha zachovat limity spol. prům. standardu a soc. postavení povinného a oprávněného
 - 2. na straně povinného
 - a) schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného
 - x) zda se nevzdal bez důležitějšího důvodu výhodnějšího zaměstnání/výdělečné činnosti/maj. prospěchu
 - y) zda nepodstupuje nepřiměřená maj. rizika
 - → → subjektivní (věk, vzdělání..) a objektivní (místo kde pracuje, žije) momenty
 - dále přihlídně 1) zda povinný o oprávněného osobně pečuje a v jaké míře a 2) zda povinný pečuje o rodinnou domácnost
- PŘIZNÁNÍ VÝŽIVNÉHO
 - lze přiznat JEN ode dne zahájení soudního řízení
 - výjimky
 - u výživného pro děti i za dobu nejdéle 3 let zpět ode dne zahájení s. řízení
 - u výživného pro neprovd. matku a úhrady nákladů (t+p) zpět až 2 r ode dne porodu
 - změna poměrů → důvod ke změně dohody/rozhodnutí o výživném pro nezl. dítě

50. VÝŽIVNÉ PRO NEZLETILÉ DÍTĚ

- P@P ryze maj. povahy, nezletilé dítě → do 18 let, způsobilé k PJ přiměř. roz. a volní vyspělosti
- VYŽIVOVACÍ POVINNOST
 - nejdůl. druhem rodičovské povinnosti, povinnost zajištění; trvá po celou dobu vztahu
 - základem je příbuzenský vztah

- nepřevoditelná (x právo je nepostupitelné)
- předmět: plnění výživného
- NENÍ to povinnost, kt. by založilo soudní rozhodnutí
- životní úroveň dítěte má být srovnatelná s životní úrovní rodičů
- VÝŽIVNÉ
 - = opakované plnění sloužící ke splnění vyživovací povinnosti → není-li plněna dobrovolně, může být přikázána jednomu/oboum rodičů soudem + stanovení min. výše
 - dlouhodobé, setrvalé a opakující se; zpravidla se plní v penězích
 - rozhodnutí může být změněno při podstatné změně poměrů
 - nabytí zletilosti/věku 26 let neznamená automatický zánik vyživovací povinnosti r. k d.!(vázáno na schopnost žít se sám) → může ale zaniknout i před zletilostí
- ROZSAH (B.49) - pokud vícero povinných osob → rozsah odpovídá poměrně jejich maj. pom.
- ÚPRAVA VÝŽIVNÉHO
 - v případě nezletilých d. rozhodne soud o výchově a výživě d. i bez návrhu
 - výživné zletilých potomků upravuje soud jen na návrh (dítěte/jeho zástupce s PM)
 - dojde-li ke zrušení/snížení výživného → spotřebované se nevrací

51. VÝŽIVNÉ MEZI RODIČI A DĚTMI

- vyživovací povinnost → předci a potomci mají vzáj. vyživovací povinnost, přičemž povinnost rodičů vůči dětem má přednost před povinností ostatních předků vůči dítěti
- VÝŽIVNÉ (viz předcházející ot.)
- PLNĚNÍ VŮČI DĚTEM
 - oba rodiče vůči svému dítěti; bez ohledu na to, jestli jim náleží RO!!
 - manželský svazek rodičů není rozhodný
 - trvá od narození d./od PM rozhodnutí o osvojení
 - u více dětí může být maj. plnění ROZDÍLNÉ
- PLNĚNÍ VŮČI RODIČŮM
 - každé dítě, je zavázáno takovým dílem, kt. odpovídá poměru jeho schopností, možností a maj. poměrům k těmto vlastnostem ostatních dětí
 - může být založena až dnem, kdy byla podána ŽALOBA O VÝŽIVNÉ
 - povinnost zajistit slušnou výživu → prům. životní standard
 - životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů
- neprokáže-li osoba povinná výživou své příjmy a další podklady ke zhodnocení maj. poměrů před soudem, platí, že prům. měs. příjem této osoby je 25násobek životního minima jednotlivce
- za odůvodněné potřeby dítěte lze považovat i tvorbu úspor → poskytnuté výživné přechází do vlastnictví dítěte → jmění dítěte
- v případech hodných zvl. zřetele může soud uložit, aby os. povinná složila výživné splatné v budoucnu → do vlastnictví dítěte přechází postupně

52. VÝŽIVNÉ MEZI MANŽELI A ROZVEDENÝMI MANŽELI

- VÝŽIVNÉ MEZI MANŽELI
 - manželé mají rovné P@ rovná P
 - každý z manželů přispívá na potřeby života rodiny a rodinnou domácnost podle svých os. a maj. poměrů a to tak, aby životní úroveň všech členů rodiny byla srovnatelná
 - nemají-li manželé spol. domácnost, nezabývá je to pov. vzájemné podpory a pomoci
 - předchází vyživovací povinnosti dítěte i rodičů

- řídí se podle obec. ust. o výživném
- VÝŽIVNÉ MEZI ROZVEDENÝMI MANŽELI
 - manžel má právo na vyživovací povinnost druhého manžela ve chvíli, kdy není schopen sám sebe živit → tato neschopnost MUSÍ mít původ v manželství/v souvislosti s ním
 - v přiměřeném rozsahu a lze-li to spravedlivě požadovat (vzhledem k věku a zdr. st.)
 - soud přihlédne k: délce manželství, době uplynuté od rozvodu, podílení se na péči o domácnost za trvání manželství, možnost najít si přiměřené zaměstnání...
 - řídí se podle obec. ust. o vyživovací povinnosti
- rozsah a způsob se řídí dohodou manželů/rozvedených manželů, nedojde-li k dohodě, může potřebný navrhnout soudu, aby o výživném rozhodl
- možno nahradit odbytným → jeho poskytnutím zaniká pr. na výživné
- manžel, kt. rozvrat nezapříčinil a nesouhlasil s ním může navrhnout soudu, aby stanovil vyživovací povinnost v takovém rozsahu, že budou mít bývalí manželé stejnou živ. úroveň
 - pouze po dobu nezbytně nutnou, nejdéle na 3 roky od rozvodu
- uzavřením nového manželství/reg. partnerství zaniká oprávněnému právo na výživné
- povinnost přispívat na výživu je dána nejdříve PM rozhodnutí soudu o rozvodu manželství
- řízení o výživném je možné zahájit pouze na návrh a výživné přiznat jen ode dne podání žal.
- pokud povinný nemá na výživné → oprávněný může uplatnit svůj nárok na výživné POUZE proti svým dětem/svým předkům
- NENÍ nijak časově omezena